

Türkiye'de bir sınıf, bir halk, bir ulus yargılanıyor

**BAŞTÜRK:
"BİZLERİ
YAVAŞ YAVAŞ
ÖLDÜRÜYÖRLAR"**

Kim haklı ?

12 Eylül'den bu yana geçen 2,5 yıl kimi haklı çıkardı?

Halkın temel hak ve özgürlüklerini ortadan kaldıran bir diktatörlükle demokrasinin kurtulacağını söyleyenleri mi ? Yoksa 12 Eylül sabahından itibaren demokraside dönüş adı altında atılan her adımın aslında diktatörlüğü kalıcı kılma yönünde atılmış adımlar olduğunu söyleyenleri mi?

Cuntacı generaller ikincileri "vatan haini" ilan ettiler. Sendikacılar, üniversite öğretim üyeleri, öğretmenler, yazarlar, sanatçılar, demokratik yığın örgütü yöneticileri hep vatan haini sayıldılar.

"Vatan hainleri" için davalar açıldı. İşkenceden geçirildiler. Zindanlara tıkıldılar. Kimileri yurt dışına çıkmak zorunda kaldı. Darbe sırasında yurt dışında bulunanlar yurduna dönemez oldu. "Vatan hainleri" hakkında 10 yıl, 20, 30 yıl hapis cezaları, hatta idam istendi. 12 Eylül öncesinde yasal olan çalışmalarından, eylemlerinden, yazılarından, sözlerinden ötürü suçlandılar. On iki yıl öncenin, ünlü makbline şamil 12 Mart hukukuna döndüldü.

Kim haklı çıktı?

"Vatan hainleri" Anayasa oylaması öncesinde, "Bu Anayasa ile diktatörlüğe parlamenter bir kılıf geçiriliyor" dediler. "Bu Anayasa evet oyu alırsa, ardından çıkarılacak yasalarla temel hak ve özgürlükler, bu Anayasa'da öngörülen daha da çok sınırlandırılacaktır" dediler.

Kim haklı çıktı?

Millî Güvenlik Konseyi'nin kamuoyuna açıkladığı Sendikalar Yasası Taslağı...Danışma Meclisi'nden çıkan Siyasi Partiler Yasası...Kenan Evren'in, kendi denetimleri dışında kurulacak hiç bir partiye iktidar şansı tanınmayacağını pervasızca açıklaması...

Kimdir haklı olan?

Evren 2,5 yıldır aynı tehdidi yineliyor: "...yoksa 12 Eylül öncesine döneriz!"

Bu tehdit, bu şantaj halkımızı iki sözde seçenekte karşı karşıya bırakıyor: Ya cuntanın öngördüğü parlamenter kılıflı rejime boyun eğmek, ya da 12 Eylül öncesinin kanlı ortamına dönmek. Hayır, halkımızın önünde böyle bir kör yol yok. Çünkü 12 Eylül öncesinin kanlı ortamına dönmek, yalnız ekonomik yıkımdan, yalnız parlamenter yozlaşmadan ibaret bir ülke değildi. Halkın can güvenliği için, bağımsızlık için, barış için meydanları, grev alanlarını dolduran on binler...1 Mayıs alanlarında toplanan yüz binler...Fabrikalarda yükselen sınıf bilinci, toplumun tüm katmanlarını saran uyanış...Bugün üzerlerindeki ağır baskılara, kayıplara, geri çekilmeye rağmen bu yığınlar, bu güçler, bu bilinç yok olmadı. Demokrasi güçlerinin savaşımı buz üstüne yazılmadı.

Şu halde "Ya 12 Eylül öncesi, ya diktatörlük" şantajına karşı yanıt ağırdır: Ne o, ne o!

Buzun altında yürüyen sular örneği savaş sürüyor ülkemizde. Yaraların sarılması, derlenip toparlanma zamanı alacaktır. Demokrasi güçleri, yurt içinde ve dışında, 12 Eylül öncesinde sağlayamadıkları birliği kuracaklardır.

Diktatörlüğe karşı haklı bir savaş yürütenlerin cuntanın tehdit ve şantajlarını boşa çıkarabilecekleri buna bağlıdır.

Ahmet KARDAM

Bugün Türkiye'de cuntanın iddia ettiği gibi bir avuç "terörist", bir kaç yüz aldatılmış "vatan haini" değil, bir sınıf yargılanıyor: İşçi sınıfı...Bir ulus yargılanıyor: Kürt ulusu...Fatsa'dan Silvan'a, Gültepe'den Hisarüstü'ne emekçi halk yargılanıyor. En ünlü yazarından Baro Başkanı'na, bilim adamından şairine, öğretmeninden milletvekiline kadar ülkenin barıştan, özgürlükten yana namuslu aydınları yargılanıyor. Yüzlerce davada on binlerce sanık, on binlerce mahkum, daha şimdiden 110'u aşan siyasal idam cezası, 23 infaz, sayısız açılanmayan "işkencede ölüm" olayı, "kaçıyordu" bahanesiyle sokakta kurşunlama ve binlerce siyasal sürgün...

Kimi zaman bine yaklaşan sanıklı büyük davaların yanı sıra, sessiz sedasız mahkum edilenler de var. En ünlüsü Diyarbakır olan sıkıyönetim tutukvelelerinde ve hapisanelerde bakımsızlıktan veya işkenceyle sessiz sedasız öldürülenler de var. İşkence iddiaları artık resmi ağızlarla bile yalanlanamıyor. İşkence hapisanelerde de "günlük olay" olarak sürüyor. Ve tutukvelelerinin gitgide ağırlaşan koşullarında, on binlerce siyasal tutuklu, ağır ve sinsi bir yıpranmaya terk ediliyor.

Bugün Türkiye'de, bir yazarın 20 yıl önce yazdığı kitap yüzünden yargılanması ve mahkum olması; bir üniversite öğretim üyesinin ders notları yüzünden hapiseyle atılması; sendika liderlerinin 1 Mayıs kutladıkları için idamla suçlanması; tek "suç"ları barışı savunmak olan aydınlar için onlarca yıl hapis istenmesi; işçi sınıfının örgütlenme hakkını savunmaların "gizli örgüt kurmaktan" mahkum edilmeleri; sömürüye, baskıya karşı dikilenlerin onlarca yıl hüküm giymeleri, günlük hayatın akışının bir parçası gibi gösterilmek isteniyor; ve 12 Eylül öncesinin şiddet ve kargaşa ortamının yığınlar üzerindeki ürkütücü etkisi sömürülmeye devam ediyor.

ABD yardımının faturası Ortadoğu'da jandarmalık

Reagan yönetiminin Türkiye için önerdiği askersel yardımın Kongre alt komisyonlarında tartışılması sırasında, Reagan'ın sözcüleri, yardımın bedava yapılması gerektiğini, ABD açısından stratejik ve kalıcı bir yatırım olarak değerlendirilmesi gerektiğini savundular. ABD Savunma Bakan-

Ostermarsch'ın bu yılki sloganı "Roket değil iş"

Geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da Nisan'ın ilk haftasında (Paskalya tatilinde) Federal Almanya'da on binlerce barışsever "Ostermarsch"lara katılacak.

Geleneksel bir barış eylemi olan "Ostermarsch"ların öncü eylemi 1950'lerin savaş karşıtı gösterileri idi. Küçük, yerel eylemler olarak başlayan bu gösteriler, zaman içinde eylemleri "kenardan seyredenleri" de içine almayı başardı. 1964 ilkbaharında ülkedeki göstericilerin sayısı 100 bine ulaştı.

Bugün vardığı boyutlarda, on binlerin katıldığı gösteriler çeşitli politik akımlardan, kalıcı bir barış için birlikte savaşmanın gerekliliğini gören tüm insanları içine alıyor.

Bu yıl Federal Almanya'da on binlerce kişi ABD'nin orta menzilli roketleri Batı Avrupa'ya yerleştirmesine, ABD ve NATO'nun silahlanma politikasına karşı, Reagan'ın politikasını hararetle destekleyen CDU/CSU iktidarı koşullarında yürüyecek. Silahlanma nedeniyle ekonomik ve sosyal hakların kısıtlanmasının protesto edileceği yürüyüşlerde "Roket Yerine İş" talebi dile getirilecek. Yürüyüşlerin hazırlık çalışmalarında, sendikalar da etkin görevler alıyorlar.

Türkiye'de olup bitenlerin hiç biri olağan değildir. Bu açık veya sinsi idam hükmüleri, bu devlet terörü, bu işkence, hapisanelerde yıpranmaya, ağır ağır ölümüne mahkum edilen bunca insan varken, Türkiye'de "demokrasiye", "olağan düzene" geçişten söz edilmesinin en küçük bir inandırıcılığı yoktur.

Türkiye'yi unutmamak demek darağaçlarını, işkencehaneleri, ölüm hücrelerine dönüşmüş hapisaneleri, on bin-

lerin yargılandığı mahkemeleri, jandarmaların bastığı mahalleleri, köyleri ve ezilen bir halkı unutmamak demektir.

Türkiye'yi unutmamak demek darağaçlarındakileri, işkencehanelerdeki, ölüm hücrelerine dönüşmüş hapisanelerdeki unutmamak; mahkemelerde yargılanan on binler için, Türkiye işçi sınıfı ve Türkiye emekçi halkları için dayanışmayı örnek ve yükseltmek demektir.



Cunta, sendika önderlerinin, öncü işçilerin, aydınların, gençlerin, Kürt ulusunun, köylerin ve kasabaların tüm halkı ile yargılanmasını günlük bir olgu haline getirdi. Siyasal idamlar, sokakta kurşunlamalar, işkence odalarında can almalar "dönemin gereği" gibi gösterilmek isteniyor. Hapisanelerde siyasal tutukluların ağır ağır ölümüne terk edilmeleri gerçeğini gözlerden uzak tutmaya çalışıyor. Türkiye halkı ile dayanışma örgütlemek demek, "olağan" gibi gösterilmek istenenin "olağan dışı" ve daha önemlisi "insanlık suçu" olduğunu bıkıp usanmadan göstermek demek.

Bir yalanı deşiyoruz !

**Papa Suikastının
Ardındaki Gerçekler**

**ROMA ŞEYTAN
ÜÇGENİ
Mafya-MHP-CIA**

Sayfa 12-13'de



BU SAYIDA

● Üniversitelerde Cadı Kazanı: Sayfa 4-5

● Sıfır Çözüm mü, Çözumsuzlük mü ? : Sayfa 10

● Sendikacı Gözüyle / Yılmaz Karahasan: Sayfa 7

● Fransa Mektubu / Feridun Aksın: Sayfa 9

SIYASİ PARTİLER YASASI'NIN ÖZÜ BELLİ OLDU VE...

Cuntadan demokrasi umanlar
bir kez daha yanıldı

● Cuntanın belirleyeceği kadro dışında parti kurma girişimlerinin önündeki engeller artırılıyor

Türkiye'de, cunta rejimine sivil kılıf geçirme operasyonunu ciddiye alanlara "Paşa ihtarı" Evren'in geçtiğimiz günlerdeki Mersin konuşmasında geldi. Evren, "Eski siyasileri uyarıyorum. Üçüncü bir yumruk yememek için girişimlerinden vazgeçsiner" dedi. Böylece, eleğine karşı ağızlarından düşürülmeyen "demokrasiye geçiş" sözünün neyi amaçladığını; cuntanın "demokrasi"den anladığının ne olduğunu, Türkiye'deki askeri rejimin en yetkili ağı, yorumu gerek göstermeyecek kadar açık şekilde ortaya koydu.

Farklı siyasal eğilimlerin, tüm suskunluğa rağmen canlılığını koruduğu Türkiye'de, böyle bir girişimin başarısızlığa uğrayabileceğinin cunta ve ardındaki güçler tarafından görülmeye başlandığı, böylece "Devlet Partisi" fikrinden cayılmış görünümünün verildiği bir sırada, Evren'in "üçüncü yumruğu", cuntanın, fikrin özünde ısrarlı olduğunu hatırlattı. Türkiye'den gelen haberlere göre, Evren'in Mersin konuşmasından ve MGK'den, Danışma Meclisi'nden geçmiş bulunan Siyasal Partiler Yasa Tasarısı'nda yapılan siyasal faaliyetleri daha da kısıtlayıcı ve güçleştirici değişikliklerden sonra, Demirel çevresinde ve parti kurma girişimi içindeki kimi CHP çevrelerinde ciddi soru işaretleri ve duraksamalar var.

Kimler nelere hazırlanıyor ?

Partiler Yasası'nın Danışma Meclisi gündemine gelmesi ve kimi maddeleri üze; rindeki tartışmaların yoğunlaşmasıyla birlikte, bir süreden beri kendilerini "gelecekteki siyasal hayata" hazırlanmakta olanlar hareketlenmişti. Anayasa Komisyonu Başkanı Aldıkaçtı'nın, "Eski partiler yeni şekilde örgütlenerek seçime katılabilirler" şeklindeki sözleri Demirel çevresinde faaliyetlerin daha da hızlanmasına yol açtı. Nitekim "Tercüman" yazarları, Şubat başlarında "Bizden işaret bekleyin. Erkendir. 'Büyük Türkiye' sevdasıyla yanıp tutuşanlar gerçek hizmet kervanı'ni teşhiste hiç güçlük çekmezler. Bekleyin" (R.Tamer, 3 Şubat) derken, Şubat sonlarında, "Nefesinizi ayarlayın. Büyük Türkiye Maratonu başlıyor. İşaret verilir verilmez, çok kalabalık bir halde, hep birlikte yola çıkacağız. Hazır mısınız? (R.Tamer, 22 Şubat)" diyorlardı.

O günlerde Demirel çevresinde AP'nin devamı bir parti için çalışanların en önemli sorusu "sağın bölünmemesi"ydi. "Son ana kadar bir 'Adaletçi Birlik' için çalışacağız. Yanlış atın peşinden gitmeyin. İşareti bekleyin, henüz erkendir" (R.Tamer, 14 Şubat) diyerek, Özal ve Demirel çevrelerinin anlaşamaması olasılığına karşı uyarı ve kuşkuyla dile getiriliyor; "O bir bayrak, bir inanç, bir idealdir. Halktan kopuk, atıl hareketsiz bir 'parti'ye karşı 1946'dan beri yürütülen bir mücadeledir...O tepeden gelen bir isim değil, gönüllerde yer etmiş bir hizmet kervanıdır" (Nazlı Ilıcak, 12 Şubat 1983) denerek Demirel'in sloganları açıkça kullanılıp sözü edilen "Devlet Partisi" ya da "Merkez Partisi"ne karşı açık cephe alınıyor ve eski DP'ilerin bu arada Celal Bayar'ın "manevi" liderliğini de öngören bir partinin hazırlığı haber veriliyordu.

Aynı sıralarda CHP çevrelerinde de hummalı bir çalışma ve siyasal trafik sürmekteydi. Ecevit'in "ben yokum" dediği aday gören Feyzioğlu'nun CGP kadrosundan ve kimi Danışma Meclisi üyelerinden oluşacak "Merkez Partisi"nin cuntaya en yakın formül olduğu daha ilk günden beliydi.

Paşaların ve ardlarındaki tekelleri sermaye kesimlerinin "kefil olmaları"nın cunta-

nın Başbakanı Bülent Ulusu başkanlığında bir düzmece sağ partiye fazla şans getirmeyeceğinin ve gerek sağda AP kesiminde, gerekse CHP mirasını paylaşmaya çalışanlar kesiminde işi ciddiye almaya başlayanlar olduğunun iyice ortaya çıkmasıyla birlikte, MGK önce siyasal tartışmalar ve faaliyetler üzerindeki yasağın henüz kalkmadığını sert bir üslup ve bildiriyle hatırlattı; daha sonra da Evren, işi ciddiye alanların yumruğu yiyeceklerini açık şekilde bildirdi. Şimdi Ulusu'nun başkanlığındaki "Devlet (ya da Merkez) Partisi"nin hazırlıkları ilerletiliyor. Cunta ve ona en yakın güç ve çevrelerin çözmeye çalıştıkları sorun, AP ve CHP'li bilinen, ama bu partilerin ana güçleriyle tam özdeşlik içinde bulunmayan bazı "ad"ları da yanlarına çekerek geniş bir "Merkez" Partisi görünümü sağlayabilmek.

● Yeni yasa, işçi sınıfı ve emekçi sınıflara konulmuş bir "siyaset yasağı" niteliği taşıyor

Siyasal Partiler Yasası ve parti hazırlıkları çevresindeki gelişmeler cuntanın nasıl bir "demokrasi" amaçladığını artık açıkça göstermiş bulunuyor. İşçi sınıfı ve emekçi sınıfların örgütlenmesine açık ve kesin yasak getiren bir Anayasa üzerine cunta tarafından temellendirilen Partiler Yasası, emekçi sınıflar üzerindeki örgütlenme yasağını pekiştirirken, cunta kendi karşısında hiç bir siyasal güç tanımadığını da bir kez daha ortaya koyuyor. Evren, "eski siyasetçiler"in tümü hakkında "Eskiye rağbet olsa bit pazarına nur yağırdı" demekten çekinmiyor. "Yeni temsilciler bulun. Bunların ne gibi vasıflara sahip olması gerektiğini daha önceki konuşmalarımda söyledim" diyerek cuntanın kendi adayları dışındaki herkesin tümünü siyaset ve iktidarı paylaşımı dışına atma kararlılığını bir kez daha vurguluyor.

Yeni Partiler Yasası neler getiriyor?

Siyasal partiler toplumdaki sınıf ve zümrelerin iktidara yönelik örgütlenmeleridir. Burjuva demokrasilerinde, diğer sınıf ve zümrelerin siyasal örgütlenmelerinin siyasal hayata ve yönetime etkin katılamadığı, seçim ve iktidar savaşının sürekli olarak iki büyük sermaye partisi arasında geçtiği "İki partili-tahteravallı sistemi" ile, ikiden fazla partinin seçim ve iktidar savaşına etkin katıldığı gerçek anlamda "çok partili" sistemler görülebilir.

Henüz kesinleşmemiş olan Siyasal Partiler Yasası, özünde sermaye kesimlerine en güçlü dayanan partinin iktidar şansını kuvvetlendiren burjuva demokrasisinin vazgeçilmez unsurları olan görece küçük siyasal partilere tüm yolları kapayan iki partili bir sistem öngörüyor. Tasarının işçi sınıfı ve emekçi sınıflar açısından bir "siyaset yasağı" olma özelliği de öne çıkıyor.

Yeni Siyasal Partiler Yasası'nın bu temel özelliği, yasa tasarısı Danışma Meclisi'nden bile çıkmadan Anayasa hükümleriyle belirlenmiş bulunuyor. Öte yandan, yasa, siyasal parti başkan ve yönetim organlarının etkinliğini azaltıp Cumhurbaşkanı'nın siyasal hayat ve yönetimdeki ağırlığını pekiştirmeye; partilerin iç bütünlüğünü zayıflatmaya, parti kuruluşunu maddi koşullar açısından güçleştirmeye; parti yöneticiliği ve üyeliğini üniversite ve ordu mensuplarına, üniversite öğrencilerine, memurlara, 21 yaşın altındakilere kapatmaya yönelik maddeler içeriyor. Danışma Meclisi'nden çıkmasından sonra MGK'de yapılmakta olan değişiklikler, yasanın bu özelliklerini pekiştiriyor.

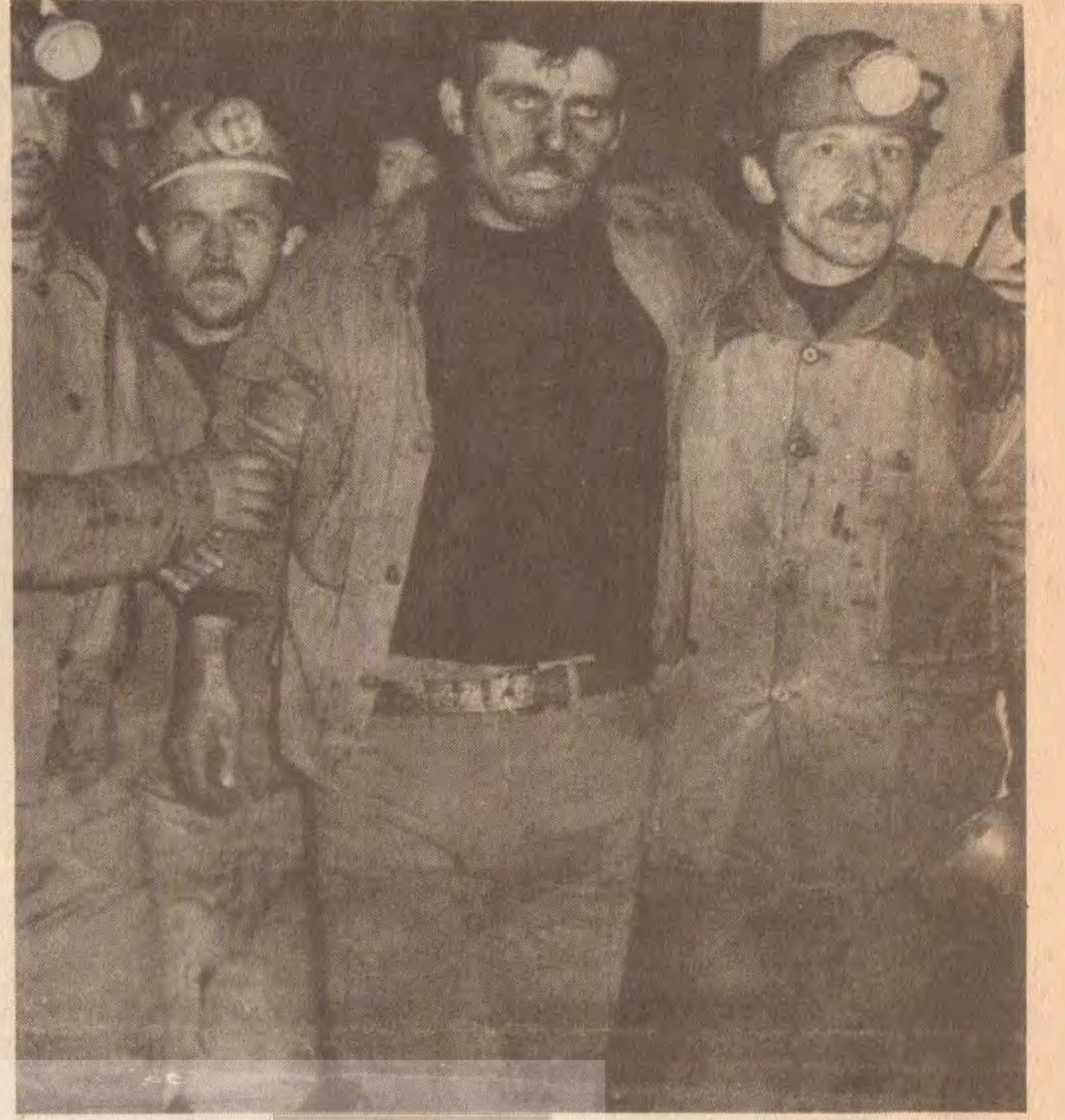
DGM'ler, kapsamı daha da ağırlaştırılarak yasalaştı

Devlet Güvenlik Mahkemeleri Yasası, geçtiğimiz günlerde Danışma Meclisi'nde kabul edilerek yasalaştı. Bu mahkemeler, ceza yasasının 141,142,146,163. maddelerinin suç saydığı eylemler yanında, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri, Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasası'na göre suç sayılan fiilleri de yargılanacaktır. Böylece DGM'lerin kapsamı özellikle işçi hareketlerini ve işyerlerindeki çeşitli eylemleri de içine alacak şekilde genişletiliyor. İşyerinde

patronun herhangi bir şikayetin DGM'lerde yargılanmasına neden olabileceği belirtiliyor. Bunun anlamı, DGM'lerin örgütlenme ve düşünce özgürlüğü, işçi sınıfı ve emekçi sınıfların, Kürt halkının tüm sınıfsal ve demokratik istem ve eylemleri, aydınların, yazarların, sanatçıların, bilim adamlarının, tüm düşünen kâfaların düşünce, bilim ve sanat özgürlüğü üzerine kara bir tehdit gibi çökmesidir.

12 Mart sonrasında AP başta olmak üzere gerici, sağcı siyasal kanatların ısrar ve talepleriyle çıkarılmış olan DGM yasası, bilindiği gibi daha sonra Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmiş, ancak 1976 yılında, MC Hükümeti tarafından yeniden yasalaştırılmak istenmişti. MC Hükümetinin bu antidemokratik zorlamasına karşı 1976 yılının 16 Eylül günü DISK sendikalarına bağlı işçilerin başlattıkları genel uyarı grevine Türk İş'e bağlı fabrikalardan da on binlerce işçi, çeşitli işyerlerinden emekçiler, öğretmenler, memurlar katıldılar. Sendikalar Meslek örgütleri, odalar, demokratik kuruluşlar, barolar, tüm demokratik kamuoyu DGM yasa tasarsının yasalaşmasını engellemek üzere yaygın ve etkili bir protestoya giriştiler. Bu ağırlık, muhalefette bulunan CHP'yi kararlı bir tutuma itti.

Demokrasi güçlerinin işçi sınıfı öncülüğündeki bu protestosu caydırıcı etkisini gösterdi. DGM yasa tasarsını yasalaştırmak için meclisleri ikinci kez olağanüstü toplantıya çağırın MC Hükümeti istediğini elde edemedi. Devlet Güvenlik mahkemelerini yasalaştırılmadı. DGM'ler, yani demokrasiye yönelmiş ağır bir tehdit geriletildi, yenildi. Demokrasi düşmanları DGM'leri yasalaştırma fırsatını, ancak işçi sınıfı ve demokrasi güçlerinin yakın tarihin en ağır baskılar altında bulundukları bir askeri diktatörlük döneminde elde ettiler. Tekellerin, yabancı ortaklarının ve tüm yerli yabancı gericiğin 10 yıllık rüyası ancak 12 Eylül Cuntası döneminde gerçekleşebildi.



Zonguldak'daki facianın nedeni aşırı üretim zorlaması

Zonguldak Ereğlisi'ndeki grizu patlamasında hayatlarını kaybeden işçilerin sayısı 100'ü aşarken ve maddi zararın 5 milyara vardığı bildirilirken, faciaya sorumlu aranmasına devam ediliyor.

Maden kazalarında dünyada birinci gelen Türkiye'de madencilik tarihinin en büyük kazası olarak nitelenen son grizu patlaması madenlerde çalışma güvenliği ve iş koşulları konularını da yeniden bütün ağırlığıyla gündeme getirdi. Yapılan hesaplara göre, örneğin, grevlerin en yoğun olduğu 1963-1975 yılları arasında grevlerde kaybedilen işgünü sayısı 5 milyonken iş kazalarında kaybedilen işgünü sayısı 30 milyona varıyor.

İnsan hayatını hiçe sayan, üretim zorlaması uğruna işçiyi gözünü bile kırpmadan ölüme terkeden acımasız bir düzen, Türkiye'deki teknolojik gerilik koşullarında bir

kat daha vahşi hal alıyor ve sonuçları da bir o kadar ağır yaşıyor.

Ereğli Kömürleri İşletmesi'nin kamuya gizli "hizmete özel" raporunda 1981 yılını; dan beri, üretimin, ithalatı engellemek üzere ciddi ölçülerde arttırıldığı yer alıyor. Bu üretim artışının yeni yatırıma gitmeden, ilkel teknoloji ile, yani emeğin zorlanması ile elde edilmiş olduğu açıkça görülmüyor.

100'den fazla işçinin hayatına, 100'den fazla ocağın sönmesine neden olan son grizu faciasının gerçek sorumluları, emekçilerinin cenazelerinde nutuklar atanlar, sahte göz yaşları dökkenler, tüm yetkililerdir. Bu kaza, sermayenin en ünlü temsilcilerinden birinin "şimdiye kadar işçiler güldü, biz ağladık" sözlerine 100 can bahasına acı bir cevaptır.

Her gün, biz ağırlık sözlerine 100 can bahasına acı bir cevaptır.

OYA BAYDAR

Yorum

Bir başka zaman, Bir başka yerde ...

1980 yılının 13 Ocak günü, Politika Gazetesi'ndeki son yazımı şöyle bitirmişim: "Her vedada biraz hüznün, biraz burukluk olur. Ama biz biliriz ki, her son bir başlangıçtır. Öyleyse bir başka zaman, bir başka yerde, ama yine hep aynı savaşta buluşmak üzere, şimdilik 'işçi sınıfına ısmarlayalım' birbirimizi !.."

İŞTE bir başka zaman, bir başka yer: 25 Mart 1983, Federal Almanya. Ve işte yine buluşuyoruz aynı kavgada, kanayan yurdumuzdan binlerce kilometre uzakta... Ülkemizin yiğit evlatları, gencecik insanlar darağaçlarında can verirken; işkencehaneleri savaş cepheelerine dönüştürürken; zindanlardan özgürlük ve barış türkülerini yükselirken; bir avuç parababası ve onların omzu kalabalık uşakları ülkemizin, halkımızın, hepimizin, beşikteki bebemiz, doksanlık anamızın aşına, ekmeğine, umuduna, sevincine, tüm geleceğimize göz koyup zehir aktırken, bizler buralardayız.

BİR bedeli olmalı bunun. Süngüler saplanmış yurdumuza; tekellerin açlığı mahkum ettiği, Reagan'ların ve ortaklarının kanlı savaşlara sürmeye çalıştığı halkımıza; darağaçlarında, işkencehanelerde, zindanlarda başlarını eğmeyen yiğit evlatlarımıza, kardeşlerimize, arkadaşlarımıza bir borcumuz var: KAVGAYI SÜRDÜRMEK...

KAVGAYI yenilgilerden, geçmiş hatalardan ders çıkararak; yaşanacak günlerin en güzellerinin ilerde olduğundan bir an bile kuşkuya kapılmaksızın; işimizin birbirimizle değil, ortak düşmana karşı savaş olduğunu, düşmana karşı savaşacak güçlerin katresini bile yitirmemek gerektiğini unutmadan; her şeye yeniden, aynı inançla, aynı azimle başlamasını bilerek sürdürmek...

ÜLKEMİZ tarihinin en zorba, en kara dönemlerinden birini yaşarken, bilelim ki tarih bizi yargılayacaktır. Hiç bizim kaçamayacağımız o yarıdan. En yetkili, en sorumlu liderler veya adı ünlü bilinmeyen sıra neferi; sen, ben, hepimiz, tarih önünde, Türkiye halkı, Türkiye işçi sınıfı, dünyanın özgürlükten, barıştan, yarınlardan yana tüm güçleri önünde, bir duruşmadayız şimdi.

ÜLKEMİZİN karabasanı kara cuntanın mahkemelerine benzemez bu mahkeme. İşçi sınıfı, halklar ve tarih denen yargıçlar kurulu önünde başımız dindik durabilmek ve aklanmak istiyorsak, haydi-nerede olursak olalım, kim olursak olalım-haydi görev başına ! Haydi darağacına gidenin, zindanda yatanın, gecekonduda aç kalanın, köyü basılıp evi kuşatılanın, ekmeği kapısı diye yabancı ellere düşmüş olanın; haydi işçisi, emekçisi, aydını, gurbet ellere düşmüş olanıyla halklarımızın yanına. Parçası olduğumuz halklarla birlikte haydi kavgaya !..

ABD Kongresi Türkiye'ye yapılacak askersel yardımı görüşüyor

ABD çıkarlarını savunanlara daha çok para !...

ABD Kongresi Reagan yönetiminin 1984 yılı için Türkiye'ye yapılmasını önerdiği askeri ve ekonomik yardımları görüşmeyi sürdürüyor. Eylül ayı sonuna kadar karara bağlayacağı Reagan'ın teklifini kabul edecek olursa, ABD Türkiye'ye yaptığı askeri yardımları 400 milyon dolardan 755 milyon dolara çıkartacak, ekonomik yardımları ise 300 milyon dolardan 175 milyon dolara indirecektir.

Reagan'ın teklifine göre Türkiye, toplam 930 milyon dolar ile, ABD'nin İsrail ve Mısır'dan sonra en çok yardım yapacağı üçüncü ülke olacaktır.

Reagan yönetiminin Türkiye'ye yapılacak ABD askeri yardımlarını arttırmak iste-

mesinin asıl nedeninin, eskimiş silahlarını yenilemek isteyen generallerin yönetimindeki Türkiye'yi Ortadoğu'da ABD'nin jandarması haline getirmek istemesi olarak yorumlandığı günlerde, Kenan Evren Amerika'da yayınlanan *Washington Times* gazetesinin sorularını yanıtlarken bugünkü rejimin ABD yardımları konusundaki bakış açısını şöyle ifade ediyordu:

"NATO içerisinde Türk Silahlı Kuvvetleri, Birleşik Amerika ordusundan sonra ikinci büyük ordudur. Bunun nedeni de coğrafi konumumuzdur. Bu da, Türk halkının ekonomik refahından bazı fedakarlıklar yapması anlamına gelmekte." ABD yardımlarının miktarındaki artış oranının önümüzdeki on yıl için de aynı düzeyde gerçekleşmesi halinde amaçlarına ulaşacaklarını söyleyen Evren, "On yıl süreyle sadece askeri yardım olarak yılda bir milyar dolara ihtiyaç vardır" dedi.

"Türk ordusunun modernizasyonu amacıyla" Türk Hava Kuvvetleri'ne Amerika'dan alınacak uçakların modelinin karara bağlanması sorunu ABD askeri yardımlarıyla birlikte gündeme geldi. Savunma Bakanı Haluk Bayülken Şubat ayı sonunda Amerikan *Washington Times* Gazetesi'ne yaptığı açıklamada, ABD'den 160 savaş uçağı alınacağını söyledi. Türkiye'nin bu uçaklar için 5 milyar dolar ödeyeceğini bildiren Bayülken, bir savaş uçağı alımının 11-15 milyar dolarlık "Hava-Kara-Deniz Kuvvetlerini güçlendirme amaçlı" 10 yıllık programın bir parçası olduğunu da sözlerine ekledi.

Büyük bir kısmı ABD'nin Türkiye'ye vereceği askeri yardımlarla finanse edilecek olan bu uçakların bazı parçalarının ilk aşamada Amerikan uçak şirketleriyle ortaklaşa Türkiye'de monte edilmesi, daha sonra ise montajın tamamının Türkiye'de yapılması, böylece Türkiye'de savaş sanayinin geliştirilmesi planlanıyor.

Türkiye'ye satılacak savaş uçakları için *Mc Donnell Douglas-Northrop* şirketi F-18 uçaklarını, *General Dynamics* şirketi ise

ABD, roketleri Türkiye'ye yerleştirmenin yolunu yapıyor

Mart ayı başında Kenan Evren ABD'nin *Washington Times* Gazetesi muhabiri Russel Waren'in roketler ve ABD yardımına ilişkin sorularını yanıtladı. Kenan Evren, ABD roketleri için İngiltere, İtalya, Federal Almanya, Belçika ve Hollanda'nın seçilmiş olmasının yerinde bir karar olduğunu; roketlerin bu ülkelere yerleştirilmesi gerektiğini; bir kere NATO düzeyinde bu karar verildikten sonra vazgeçilmemesi gerektiğini söyledi.

"Pershing-2 ve Cruise roketlerini topraklarına kabul etme kararı veren 5 ülkeden herhangi birinin vazgeçmesi halinde Türkiye bu silahları kabul eder mi?" sorusuna ise Evren, "Sovyetler Birliği ile uzun bir sınırmız var, bu komşumuzla ilişkilerimizde dikkatli olmak zorundayız" diyerek açık yanıt vermekten kaçındı. "Eğer bu beş ülke kabul etmezse biz ne yaparız? Bu bir varsayım! uğraşmak olur. Bu noktada bir şey söylememeyi tercih ederim" dedi.

Bilindiği gibi, Şubat ayı sonunda, ABD'nin önemli gazetelerinden *Washington Post*'ta çıkan yazılarda, Pershing-2 roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesinden vazgeçilmesi halinde ABD Savunma Bakanlığı çevrelerinde bu roketlerin "Türkiye'ye yerleştirilebileceği konusunda bir eğilim olduğu" haberleri yer aldı. Gazeteye göre bir ABD resmi yetkilisi "Coğrafi açıdan Türkiye bu roketlerin yerleştirilebileceği en iyi konuma sahiptir, ama Türkiye Pershing-2'ları kabul ederse karşılığında bir şey istemek zorundadır" diyerek bunun bir pazarlık konusu olduğuna da işaret ediyordu.

ABD'nin Türkiye'ye yüklü bir askeri yardım vermesinin söz konusu olduğu günlerde, Reagan yönetimi Amerikan basını aracılığıyla bu sefer de roketleri pazarlık konusu yapmak istiyor.

F-16 uçaklarını satmaya çalışıyorlar. Savunma Bakanı Bayülken, söz konusu açıklamasında, her iki uçaktan da alınıp bir karma oluşturulmasının da düşünülebileceğini söyledi.

Eğer alınacak olursa yedek parça konusunda Türkiye'nin ABD'ye olan bağımlılığını arttıracak ve ABD'nin izni olmadan kullanılamayacak olan bu uçakları Türkiye'ye satmaya çalışan *Northrop* ve *General Dynamics* uçak tedarikçilerinin ABD Kongresi'ndeki temsilcileri, Türkiye'ye yapılacak ABD askeri yardımının artırılmasını savunanlar arasında yer alıyorlar.

Serbest bölgeler diktatörlükleri sever

"Serbest bölgeler" konusu, Türkiye'de bir süreden beri kamuoyunu meşgul ediyor. İzmir Aliğa, Antalya Limanı, Iskenderun Yumurtalık yörelerinden birinde veya bir kaçında serbest bölgeler kurulacağı ilan edildi. Bu konuda bölgeler arasında rekabet bile başladı. Kamuoyuna "her derde deva bir kurtarıcı" olarak sunulan, dış satımı ve döviz gelirlerini arttıracığı, işsizlik sorununu çözeceği, yabancı sermayeyi ülkeye çekerek sanayileşmeyi, yatırımları hızlandıracığı propagandası yaygınlaştırılan "serbest bölge" uygulamasının dünyadaki örnekleri, fazla yoruma gerek bırakmadan, serbest bölgelerin niteliğini ortaya koyuyor.

"Business International Corporation" adlı gazete 27 Kasım 1974 tarihli sayısında Filipinler'deki serbest bölgelerde iş yapan çokuluslu tekellerin görüşünü şöyle yansıttıyordu:

"Başkan Marcos'un 1972 Eylül'ünde sıkıyönetim ilan etmesinden ve yeni toplum düzenini açıklamasından bu yana, Filipinler'deki yatırım havası günden güne iyileşti. Yabancı sermayeye tanınacak ayrıcalıklar ilan edildi. Artık yepyeni bir politik, ekonomik ve sosyal hava esmektedir Filipinler'de. Yabancı sermayenin güvenle yatırım yapacağı bir iklim yaratıldı."

Diktatörlük altındaki bir başka "serbest bölge" cenneti de Güney Kore. Alman Kalınma ve İşbirliği Şirketi'nin bu ülke üstüne 1976 yılında yayınladığı raporda şu satırlar yer alıyor:

"Gelişmekte olan ülkelerin büyük çoğunluğuna oranla Güney Kore bugün ve hiç değilse uzun bir süre için politik bakımdan istikrarlı bir ülke görünümünde. Politik açıdan bakarsak, özel yatırımlar için kaygı uyandıran bir hava yok. Amerikan askerlerinin ülkelerine geri gönderileceğini gösteren bir işaret yok."

Serbest bölgelerin ortak özelliklerinden olan işçi ücretlerinin durumuna ilişkin en iyi örneklerden biri de Tayland. Tayland Yatırımlar Bakanlığı Amerikan *Times* Gazetesi'nin 12 Haziran 1976 tarihli sayısına şöyle bir ilan verdi:

"Tayland'da yatırım yapmayı niçin mi tercih ediyorlar? Yabancı sermayenin bölgedeki ülkeler arasında Tayland'ı tercih etmelerinin başlıca nedenlerinden biri, ucuz işgücünün bolluğudur."

Üç Alman bilim adamının yazdığı *Uluslararası Yeni İşbölümü ve Serbest Bölgeler* adlı kitabın 74. sayfasında Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkelerinin serbest bölgelerindeki çalışma koşulları şöyle anlatılıyor:

"Serbest bölgelerin çoğu kez nöbetçi kuleleriyle ve duvarlarla çevrili, aslında üretim bölgesi denen yöreni tam bir çalışma kampı haline sokmaktadır. Gerçi duvarlar başlangıçta serbest bölgeden ülke içine gümüksüz mal girmesini önlemek için çekilmiş ama, sonraları biden işçileri kontrol altında tutma işine yaramaya başlamış."

Serbest bölge nedir?

Serbest bölge kurulduğu ülkenin tüm ekonomiyeye ilişkin yasa ve kuralının geçersiz olduğu; uluslararası tekellerin, ticaret veya üretim alanında her türlü "serbest"liğe sahip oldukları bölgelere verilen addır.

Serbest bölgeler, amaçları ve işlevleri açısından iki türe ayrılır. Serbest limanlar da denen serbest ticaret bölgeleri malların bölgesel pazarlara satılmak amacıyla toplandığı ve depolandığı serbest ticaret merkezleridir.

Üretime dönük serbest bölgeler ise, daha çok geri kalmış ve bağımlı ülkelerde çokuluslu tekeller tarafından kurulmuş sanayi üretim bölgeleridir.



Reagan başkanlık görevine yeni başladığı günlerde, "Bundan sonra yalnızca ABD'nin çıkarlarını savunanlara daha çok yardım edilecektir" demişti.

Yunanistan'daki serbest bölge uygulaması 50 yıl önce Pire Limanı'nda başladı. Türkiye'den çok daha gelişmiş bir ekonomiye sahip Yunanistan için uzmanlar "serbest bölge" konusunda şu değerlendirmeyi yapıyorlar:

"Buradaki mallardan yabancı ülkelere gönderilenlerin oranı yüzde 5'i bile bulmaz. Yüzde 95'i Yunanistan'a ithal edilir. Yunanistan içinde 'Truva Atı' gibi görev yapan bir serbest bölge, daha çok ülke içine yönelik çalıştığı için sanayinin kurulup gelişmesini engelleyerek, Yunanistan ekonomisini bağımlı hale getirmiştir."

Üniversitelerde cadı kazanı

Doğramacı ve "Bilime son"

Tüm ömrünü üniversite kürsülerinde tüketmiş yaşlı bir emekli profesör, bir gazete makalesinde, içindeki burukluk ve acıyı şu sözlerle dile getiriyor: "Gönlüm son yolculuğuma bu üniversitenin holünden başlamayı istemiyorum. Bu nedenle yakınlarıma şunu vasiyet ettim: Lütfen beni hiç bir yere yollamadan Kadıköy'deki camiden yolcu ediniz son durağıma. Elimden başka ne gelebilir YÖK'ü protesto etmek için".

Üniversitede gelenektir, özellikle İstanbul Üniversitesi'nde; üniversite mensuplarının cenazeleri üniversite merkez binasının holüne getirilir, buradan uğurlanırlar. İleri yaşına kadar demokrat ve namuslu kalabilmiş Prof. Hıfzı Veldet Velidedeoğlu'nu, ölüsünün bile üniversiteden kaldırılmasını istemeyecek kadar öfkeliyordü.

12 Eylül sonrasında üniversitelere indirilmiş bir darbenin simgesi olan YÖK (Yüksek Öğretim Kurulu) şu günlerde, üniversitelerde, benzerine az rastlanan bir "temizlik" işi gerçekleştirme çabasında. YÖK yasası 6 Kasım 1981 tarihinde yürürlüğe girerken, konuyla ilgilenenler ve bellekleri güçlü olanlar 12 Eylül'ün hemen ardından askersel darbenin başı General Evren'in yaptığı ilk önemli konuşmayı hatırladılar. Bu konuşmada Evren terörden ve ülkeyi 12 Eylül'e getiren ortamın oluşmasından üniversiteleri ve "kimi" hocaları da sorumlu tutuyordu. Üniversitenin de cuntanın hedeflerinden ve temizlik amaçlanan kurumlardan biri olacağı daha o günden belliydi.

Plan çoktan hazır. Uygulayıcıları çoktandır görev bekliyorlardı. Bu işin başına geçirilecek tartışmasız aday, Hacettepe Üniversitesi'nin kurucusu ve uzun seneler rektörü ve de sıkışık dönemlerin şaşmaz cumhurbaşkanı adayı Profesör İhsan Doğramacı'ydı.

Böylece yüksek öğretim kurumları teşkilatı hakkında yasa hükmünde kararname çıkarıldı. Başkanlığına Prof. Doğramacı'nın getirildiği astığı astık, kestiği kestik Yüksek Öğretim Kurulu, Evren tarafından atandı ve YÖK doğmuş oldu.

YÖK'ün yürürlüğe girmesinin hemen ardından üniversitelerde temizlik bekleyenler önce yanıtladıklarını sandılar. Bir sü-

re, fazla bir şey değişmez gibi göründü. Ta ki 1982 Temmuz'unda General Evren, daha sonra Anayasa'ya da geçecek olan "Rektörleri Cumhurbaşkanı seçer" ilkesine dayanarak 27 üniversitenin rektörlerini atayana kadar. Hemen hemen tümü denilebilecek kadar ezici çoğunluğu "sağcı" değil, örgütlü MHP'li veya MHP yandaşı olan rektörlerin atanmasından sonra, YÖK'ün Anayasa'da yer alması ve Anayasa'nın kabulüyle, üniversitelerde beklenen temizlik adım adım başladı.

Kasım 1982 başlarında, yeni rektörlerden sonra dekan ve dekan yardımcılar da seçilmişti. Yeni yöneticiler, işe önce asistan ve diğer öğretim yardımcılığı görevlerinde çalışan yüksek öğretim elemanlarından başladılar. YÖK yasasına dayandı-

re, fazla bir şey değişmez gibi göründü. Ta ki 1982 Temmuz'unda General Evren, daha sonra Anayasa'ya da geçecek olan "Rektörleri Cumhurbaşkanı seçer" ilkesine dayanarak 27 üniversitenin rektörlerini atayana kadar. Hemen hemen tümü denilebilecek kadar ezici çoğunluğu "sağcı" değil, örgütlü MHP'li veya MHP yandaşı olan rektörlerin atanmasından sonra, YÖK'ün Anayasa'da yer alması ve Anayasa'nın kabulüyle, üniversitelerde beklenen temizlik adım adım başladı.

Kasım 1982 başlarında, yeni rektörlerden sonra dekan ve dekan yardımcılar da seçilmişti. Yeni yöneticiler, işe önce asistan ve diğer öğretim yardımcılığı görevlerinde çalışan yüksek öğretim elemanlarından başladılar. YÖK yasasına dayandı-



İngiltere'den öğ

Üniversitelerin tarihinde görülmemiş çapkını Doğramacı, iki profesörü İngiltere'ye'ye gelmeyi kabul eden yabancı öğretimi ve ek ödenek verileceği, bu paranın ise hışılacağı bildiriliyor

Sermaye grupları arasındaki bankalar bankalarda yoğunlaştı

karşılandı. Çünkü bu kararlar, mevduat sahiplerine ödenen faiz oranları düşürülürken, bankalardan kredi alanların bankalara ödemek zorunda oldukları kredi faizlerini ayırmıyordu. Böylece büyük bankaların karları artırılmış oluyor, küçük bankalar ve mevduat sahipleri ise, bu işten zararlı çıkıyordu. Nitekim, en büyüklerin dışında kalan daha küçük sermaye grupları ve tekel dışı sermaye ile büyük holdinglerin çıkar çatışmaları İstanbul Sanayi Odası'nın son toplantılarından birinde yapılan sert eleştirilerde de kendini gösterdi. TISK (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu) Başkanı Halit Narin "Bu kararlar kredilerin ucuzlamasını heyecanla bekleyen sanayici üzerinde çok etkisi yaptı. Devlet bu yıl bü-

tün imkanlarını, hazine bütün gücünü bankalar için kullanmış, sanayici bu iltifattan nasibini alamamıştır" derken, İstanbul Sanayi Odası Başkan Vekili Murtaza Çelik, çok daha sert konuşarak "Devlet bankalar cephesindeki tekelleşmeyi adeta bir müteahhit gibi pekiştiriyor" dedi. ISO toplantısındaki bu eleştiriler Sabancı Holding Genel Koordinatörü Oğuz Karahan'ı çok sinirlendirdi. Karahan son derece öfkeli bir şekilde kürsüye gelip "Sanayi Odası gibi bir kuruluştaki toplantıda bankaların bu denli lekelenemeyeceğini ve bankaların ülkenin her kesimine hizmet vermiş kuruluşlar olduğunu" tüm banka sahibi büyük holdingler adına söylemek gereğini duydu.

Aralarında Koç, Sabancı, Çukurova, Eczacıbaşı gibi sivrilerin bulunduğu 10 kadar büyük holding, 1980 yılına gelindiğinde, büyük bankaların tümüne yakınına ellerine geçirmiş bulunuyorlardı. 1980 Temmuz'unda faiz oranlarının serbest bırakılmasıyla birlikte küçük ve orta boy bankalarla bankerler arasında para toplayabilmek için "en yüksek" faiz yarışı başlamıştı.

Buna karşılık, büyük bankalar ve devlet bankaları faiz oranlarını yüzde 50 civarında tutan bir centilmenlik anlaşması imzaladılar. Güçlü olmanın ve devletle içiçe bulunmanın sağladığı avantajla, yüzde 50 faiz oranıyla dahi, büyükler, mevduatın önemli bir bölümünü kontrol edebiliyorlardı.

1980 Temmuz'unu izleyen bu gelişme-

lerle birlikte, sermayenin içindeki çelişki ve çatışmalar iyice sertleşmeye başladı. Banka sahibi olmayan orta, küçük ve hatta yer yer büyük sermaye, yüzde 100'ü aşan faiz oranlarıyla bankalardan borç alarak çalışmak zorunda kaldılar. Oysa, büyük holdingler, hem kendi gerek duydukları krediyi, ucuz faizle, sahip oldukları bankalardan temin edebiliyorlar, hem de, bankaları kanalıyla, yüzde yüzü aşan faiz gelirlerine el koyuyorlardı. Böylece büyüklerin iyice güçlenmesi, küçüklerin gerilemesi hızlandı.

Maliye Bakanı Kafaoglu, bir süredir, hükümete bankalar ve Türk mali sistemiyle ilgili Kanun Kuvvetinde Kararname Yetkisi verilmesini zorluyordu. Bu "yetki"nin alınmasıyla birlikte, bankaların belli bir sermaye büyüklüğünün altında çalışmaları yasaklanacak; küçük bankalardan ya sermaye artırımına girmeleri ya da büyüklerle birleşmeleri istenecek; bu koşulu yerine getirmeyenler de çıkarılacak Kanun Kuvvetinde Kararname gereğince hükümet tarafından büyüklerle katılacak.

İstanbul Bankası ve Hisarbank'ın başına gelenler, henüz istenen yetkinin bile Danışma Meclisi'nden çıkmadığı bir durumda, Maliye Bakanlığı'nın, mevcut yetkisini kullanarak bu yönde attığı bir adım. Hisarbank ve İstanbul Bankası'na el konması "devletleştirme" değil, en büyüklerin kendilerinden daha küçükleri yutması sürecinde yeni bir gelişmeden ibaret.

Ne arındakilerin parolası: N, aydınlık kafalara son!"

olarak, bunlardan "istenmeyenler" kadro yokluğunda atamaları yapılamadığı gerekçesiyle isten, çıkarıldılar. Bu işte başı, militan MHP yandaşlarının rektör ve dekan olarak bulunduğu üniversiteler ve fakülteler çekti. Profesör Erol Güngör'ün dekan olduğu Selçuk Üniversitesi'nde "kıyım" dikkati çekecek boyutlara varırken, demokrat geleneğe sahip Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi, Ege ve Karadeniz Üniversiteleri de pek geri kalmadılar. Profesör Doğramacı 19 Kasım'da yapmak zorunda kaldığı basın toplantısında "Atılma diye bir şey yok, 192 öğretim üyesinin kadroları yenilenmedi, o kadar" diyerek 20 gün içinde 200'e yakın üniversite mensubunun kapı önüne konduğunu doğruluyordu. Bunların tümünün ilerici, demok-

rat eğilimli, en azından namuslu liberal çizgide oldukları, çoğunun bilimsel yapıtın bulunduğu, özellikle de YÖK yasasına karşı oldukları bilinmekteydi.

Ardından "rotasyon" adı altında, üniversite öğretim üyelerini çil yavrusu gibi dört bir yana dağıtma operasyonu başladı. Bir yandan sürekli adam atan üniversitelere, öğretim üyesi açıklarını kapamak amacıyla ve kura yöntemiyle öğretim üyeleri gönderilmeye başlandılar. Gidebilenler gitti, gidemeyenler "ayıklandı". Her yıl tekrarlanacak olan bu rotasyon işlemi öğretim elemanlarının başları üzerinde tam bir Demokles kılıcı haline getirildi. Böylece kurumlarda huzursuzluk, yarın ne olacağım kuşusu yaygınlaştı. Rotasyona girmek istemeyenlerin istifa zorunda kalmaları yeni bir tasfiye yöntemi olarak ortaya çıktı.

Bütün olup bitenleri "hınzır Doğramacı"dan bilip, "Eh, gücü bu kadarına yetti. Bu iş de şimdilik galiba duruldu" iyimserliğine kapılanlar, 1983 Ocak ayı sonlarında üniversitede asıl operasyonun yeni başladığını şaşkınlıkla gördüler. Bu defa işbirlikçi tekeli kesimler-cunta-Doğramacı işbirliği kendisini son derece açık biçimde gösterdi. Ve Doğramacı'ya öğretim üyelerini doğratanların asıl kimler olduğu iyice açığa çıktı.

Önce gazetelerde pek çoklarının gözünden kaçan küçük bir haber: İzmir Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi doçentlerinden Tahsin Yılmaz'ın işine "göreve devamı genel güvenlik ve eğitimden huzur ve sükunet içinde yürütülmesi açısından sakıncalı görüldüğü" gerekçesiyle İzmir Sıkıyönetim Komutanlığı emriyle son verilmişti. Yılmaz hakkında, ders notlarında komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle 1 yıldan 5 yıla kadar hapis istemiyle dava da açıldı. Ardından, sıkıyönetim komutanlıklarının üniversite mensuplarının dosyaları üzerinden çalışmalar yaptıkları haberi çıktı ve Ankara SBF'den Profesör Tuncer Bulutay, Ankara Fen Fakültesi'nden Profesör Burhan Cahit Ünal, Gazi Üniversitesi'nden Doçent Yalçın Küçük Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı'nın emriyle görevlerinden uzaklaştırıldılar. Yeni tasfiye dalgası başlamıştı ve cunta emriyle sıkıyönetim komutanlıkları tarafından yürütülmekteydi. Üstelik cuntanın Anayasa'sında yer alan:

"... Üniversite öğretim elemanları Yüksek Öğretim Kurulu'nun veya üniversitelerinin yetkili organlarının dışında kalan makamlarca her ne surette olursa olsun görevlerinden uzaklaştırılmazlar" (Madde 130) maddesine rağmen...

Atılanlar, ayrılanlar

Artık üniversitelerde ne kadar ilerici, demokrat, CHP eğilimli, namuslu bilim adamı ve araştırmacı nitelikli öğretim üyesi varsa sıraya dizildi. Tasfiyeler için, "Cumhuriyet Gazetesi'nde yazısı çıkmış olmak", bir derste Marx'ın ardından söz etmiş olmak, solu olmasa bile sola ilişkin araştırma yapmış olmak yeterli nedendi.

Şubat ve Mart ayları boyunca, sıkıyönetim emriyle işlerine son verilen öğretim üyelerinin sayısı 36'yı buldu. Bu süreç boyunca, bir o kadar değerli bilim adamı da üniversitelerde artık çalışma olanağı bulunmadığı gerekçesiyle görevlerinden istifa ettiler. İşlerine son verilenlerin ve istifa edenlerin tümü Türkiye üniversitelerinin yetiştirdiği, çoğu uluslararası capta, hepsinin çeşitli değerli bilimsel araştırmaları, eserleri bulunan bilim adamları. Şubat ayından beri Türkiye üniversiteleri adeta kaynıyor. Her gün işten atılmaları ve istifalara yenileri ekleniyor. Ve kan bir türlü durmuyor.

Önümüzdeki günlerde de sürüp gidecek olan bu tasfiye operasyonunu ve YÖK çerçevesindeki gelişmeleri, tüm günahı Doğramacı'ya yükleme safdilliliğini aşarak değerlendirmek gerekiyor. Onun bütün "becerikliliği"ne ve etkinliğine rağmen, operasyonun ardındaki asıl güçler, Türkiye halkının geleceğine, aydınlık kafalara ipotek koymaya çalışanlar, gün geldiğinde hataları Doğramacı'ya yükleyerek onu da harcamaktan çekinmeyecekler. Aslında yüksek öğrenimde olup bitenlerin tümü "12 Eylül ruhu"na tipatıp uygundur. YÖK'ün arkasında sadece Doğramacı değil, cunta yönetimi ve cunta yönetiminin arkasındaki emperyalist ve tekeli mihraklar bulunmaktadır. Vehbi Koç "12 Eylül devletin yeniden kuruluşudur" diyor. Koç'ların devletin süngü zoruyla yeniden kuruluşu sırasında üniversitenin de üniformaya bürünmüş bir koç boynuzu yemeyeceğini sanmak safdillik olurdu.

AYDIN ENGİN Tirmik

Her şafak vakti...

İşte bu hesapta yoktu. Bize emanet edilmiş bu köşede yıllar boyu aklımın erdiği, dilimizin döndüğüne, daktilonun tıverdiğine "tirmikladık" durduk. Ama Avrupa'nın göbeğinde "tirmik" yazmak...İşte bu hesapta yoktu. Ama ne gam. Pek de o kadar hesaba kitaba almadığımız yok. Köyümüzü eşkiya bastı. Kimimiz tutsak düştü. Bizciye kimileri, şimdi bulabildiği her olanakta, var olduğu her yerde savaş sürdürmekle yükümlü. Boynun eğmeden, sinmeden, yığınla kapılmadan...Mapusanede, işkence masasında, kaçakta, göçekte, sürgünde... Her olanağı cimrice değerlendirerek, her zaman dilimini sonuna kadar kullanarak savaşmak...Ötesi boş laf, gevezelik.

Hapisaneden, cuntanın zindanlarından telörgüleri aşip bize ulaşmış bir mektupta, bir savaş arkadaşımız şöyle yazıyor:

"Her sabah kırık dökük, suyu akamaz muslukların başında yüzüme bir avuç su çirparken aynada kendime bakıyorum. Bir zorlu hesaplama anı bu benim için. Zorlu, yakıcı sorular aynadaki 'ben'den bana yöneliyor. Eğer zindan koşullarında geri kalmamışsam görevlerimden aynadaki 'ben'in gözlerinin içine korkusuzca ve ne saklamalı, biraz da övünerek bakıyorum. Birbirimizden hoşnut oluyoruz. Aynadaki keyifli bir göz kırpıp, musluk başındaki yerimi bir başka arkadaşına devrediyorum. Yok eğer 'estek, köstek, baş ağrısı, mide bulantısı...' gibisinden mazeretlerin ardına sığınıp, görevlerimi aksatmışsam, becerebildiğimce gözlerimi kaçırıyorum aynadan. Ama bütün gün içimde bir sıkıntı, kendimden alabildiğine bir hoşnutsuzluk, yüreğimde bir düğüm, volta-lyorum beş adımlık betonda...İşte böyle arkadaşım, işte böyle.

Ya sen?"

"Ya sen?"

Bu zorlu, bu can alıcı soruyu, bir özel mektupta yer almış bir "özel soru" gibi kavramak mümkün mü? Soru hepimizdir. Soru, ekmeğini kazanmak için yurdundan binlerce kilometre ötelere, Avrupa'nın çeşitli ülke ve kentlerine savrulmuş iki milyon Türkiyelinin sorusudur. Soru, 12 Eylül'den sonra, savaşını bir başka koşulda sürdürmek için Avrupa'nın çeşitli ülke ve kentlerine geçmiş binlerce siyasal göçmenin, sürgünün sorusudur.

...ve soru kaçamaksız yanıtlanmalıdır.

"Avrupa'da yaşıyor olmak gerçeği ile "Türkiye işçi sınıfı için, Türkiye'nin emekçi halkı için savaşmak" ödevini, tutkusunu birbirinin karşısına koymaksızın, birini abartıp ötekini gözardı etmeksizin yanıtlamamız gerekir.

Avrupa'daki sınıf savaşımı ile, demokrasi savaşımı ile barış savaşımı ile Türkiye'de cuntayı alaşağı etme savaşını birleştirmek. Ruhr'daki bir maden işçisinin cunta konusundaki kafa bulanıklığına aşmasına omuz verirken, Bonn'da alanları dolduran üç yüz binlik barış savaşçıları arasında yer alabilmek. Anvers'de doklarda dünyanın dört bir yanına gemi yükleyen Sivaslı liman işçisine dört duvarı olmayan bir hapisaneye dönüştürülmüş Türkiye'yi bıkıp usanmadan anlatmak ve Paris'te bir Fransız aydınına "Türkiye demokrasiye filan değil, daha da, daha da ağır bir karanlığa gömülüyor"u gösterebilmek...

- E, canım bu senin dediğin karışık. İnş, yokuş...Ne bu böyle, kestirmesi yok mu bunun? Düz yolu yok mu bunun, diyenlere sektirmeden yanıt vermek:

- Yok!..

Hikaye biliniz. Deveye sormuşlar, "İnişi mi seversin, yokuşu mu?" Deve cevap vermiş:

- Düz yola gözün kör mü?

Gözümüz kör filan değil ama deve de haklı değil. Yol düz değil çünkü. İnşili, yokuşlu, engebeli, sarp.

Bıkıp usanmadan yinelemek gerek: Avrupa'daki sınıf savaşımını, demokrasi ve barış savaşımını, tekelere karşı savaşımı, Türkiye'de cuntanın alaşağı edilmesi savaşımıyla birleştirmek gerek. Bunun üstesinden gelecek devrimci yaratıcılığı, hüneri durup dinlenmeden becermek gerek.

Nazım Hikmet'in Çin devrimcileri için söylediklerini anımsayalım:

"Yarısı burdaysa kalbimin Yarısı Çin'dedir doktor, Sarı nehre doğru akan Ordunun içindedir. Sonra her şafak vakti, doktor, her şafak vakti doktor Yunanistan'da kurşuna diziliyor."

Budur işte. Kalbimizin yarısı Avrupa'daysa eğer, yarısı Türkiye'dedir. Kalbimizin yarısı Bonn'da, Brüksel'de, Paris'te, Amsterdam'da akan barış savaşçıların içindeyse eğer, yarısı "her şafak vakti" daracık hücrelerinde, soğuk betonun üstünde uyanan tutsak savaşçının sızlayan omuzlarındadır; işkence odasında bilmem kaç volt elektrik altında sarsılan arkadaşımızın acı dolu haykırışındadır.

Her, ama "her" şafak vakti...

YÖK rektör ve dekanlarından portreler

General Evren'in seçip atadığı rektörlerin siyasal eğilimlerini ve kimi özelliklerini hatırlatmak bazı sorulara aydınlık getirebilir.

Prof.Dr. TARIK SOMER (Ankara Üniversitesi Rektörü) - 12 Eylül'den hemen sonra MHP yöneticilerinden Alpaslan Türkeş, Ağah Oktay Güner, Sadı Somuncuoğlu'na teselli mektupları yazmakla ünlü. 1974-75 yıllarında ODTÜ Rektörü iken ODTÜ'de 6 ay süreyle öğrenci boykotları olmuştu. Bu dönemde üniversiteye örgütlü MHP'liler alınırken, 25 öğretim üyesinin işlerine son verildi. İlk günlerde, cuntadan tek yakınması, "Milliyetçi gençlere yapılan işkenceler" yüzündendir.

Prof.Dr. NİHAZ NURUN (Malatya İnönü Üniversitesi Rektörü) MHP eğilimli. Babalı'da Sabah Gazetesi yazarı. 12 Mart 1971 sonrasında, yeniden döndüğü Hacettepe Sosyoloji bölümündeki ilerici asistan ve öğretim üyelerini ihbarla işlerinden atıp yerlerine MHP gençlik kolları başkanları dahil örgütlü MHP'lileri almıştı.

Prof.Dr. EROL GÜNGÖR (Konya Selçuk Üniversitesi Rektörü) MHP eğilimli. Doğu Gazetesi eski başyazarı. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde asistanken, 1963-64'de Komünizmle Mücadele Derneği üyesi ve yöneticisi.

Prof. HALİL CİN (Diyarbakır Dicle Üniversitesi Rektö-

rü) - Halen Ankara'da görülmekte olan MHP davası dosyasında da belgelenen, 17 Şubat 1979'da Türkeş'in evinde üniversite mensuplarıyla yapılan çaylı toplantının davetlilerinden. Türkeş'in özel dostu. MHP eğilimli.

Prof. ŞAKIR AKKA (Gazi Üniversitesi Rektörü) - MHP eğilimli.

Prof. AHMET SANEL (Ankara Tıp Fakültesi Dekanı) - Türkeş'in evindeki toplantının davetlilerinden. MHP eğilimli.

Prof. ÜMIT AKKOYUNLU (Erciyes Tıp Fakültesi Dekanı) - Türkeş'in evindeki toplantının davetlilerinden. MHP eğilimli.

Prof. EROL CANSAL (Ankara Üniversitesi Rektör Yardımcısı) - Ülkücü Öğretmenler Birliği Derneği (Ükü-Bir) 1979 Kongre Divan Başkanı

Prof. SALİH TUG (Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanı) - Aydınlar Ocağı Başkanı. Örgütlü MHP'li.

Prof. NACİ KINACIOĞLU (Gazi Üniversitesi Rektör yardımcısından) - Ükü-Bir Yönetim Kurulu üyesi.



Öğretim üyesi ithalatı

niş capta ve nitelikteki "temizlik" sırasında YÖK Başaltı'ya "öğretim üyesi ithalatı"na gönderdi. Türkiye'de öğretim üyelerine ayda 5 bin dolar (1 milyon lira) maaş ise Sudi Arabistan ve Kuveyt'ten bulunmaya ça-

Almanya'da yeni yabancılar politikası gündemde

- **Yabancılar Politikası Komisyonu'nun hazırladığı rapor, önümüzdeki günlerde Federal Hükümete geliyor.**
- **Rapordaki öneriler Türkiyeliler başta olmak üzere tüm yabancıları tehdit altında tutuyor.**

Federal Almanya'da son seçimleri CDU/CSU'nun kazanması ve FDP ile bir koalisyon hükümeti oluşturmamasından sonra, Yabancılar Politikası Komisyonu'nun hazırladığı yeni yabancılar politikası raporundaki öneriler, önümüzdeki günlerde Federal Hükümet'te görüşülecek. Yabancı düşmanlığının resmi belgesi sayılması gereken bu önerilerin yasalaşması, başta Türkiyeliler olmak üzere, Federal Almanya'da yaşayan 5 milyona yakın yabancıların, her an sınırdışı edilme tehlikesiyle karşı karşıya bırakacaktır.

Başbakan Kohl'un seçimlerden önce söylediği "Türklerin sayısını bir milyon azaltmak gerek" sözlerinin nasıl uygulanacağı, Yabancılar Komisyonu'nun raporunda açıkça dile getiriliyor. Rapor, yabancıları (yani Türkiyelileri ve Ortak Pazar üyesi olmayan ülkelerden gelen Yugoslav, Tunuslu, Faslı, Pakistanlı, Afganistanlı emekçileri) bir çeşit "sınırdışı edilme" sırasına sokuyor. İlk sırada, siyasal etkinlik gösterenler ve bilinçli emekçiler yer alıyor. "Şiddet eylemlerine katılanlar"dan başlayarak, gitgide "her türlü siyasal faaliyet gösteren yabancılar"a kadar varılıyor. Bunun anlamı açık: Sağ koalisyon, öncelikle bilinçli, örgütlü, istemlerini savunabilecek güce ulaşmış yabancılardan kurtulmak istiyor. Ama rapor bununla da yetinmiyor. "Sağ-

lam bir oturma ve çalışma izni olmayan yabancılar" sınırdışı edileceklerin ikinci sırasında yer alıyor. Siyasal sığınma başvurusunda bulunmuş "ilticacılar", işsiz kalmış ve işsizlik parası, ya da herhangi bir sosyal yardım alan yabancılar bunları izliyor. Daha sonra topun ağzında, çalıştıkları işkolu ekonomik bunalımdan etkilenenler, emekliler, öğrenim yapmak üzere gelmiş olanlar var. Oturma ve çalışma izni olanlar da tehdit altında. Rapora göre, sadece "oturma hakkı" (izni değil) elde etmiş yabancılar şimdilik güvende görünüyor.

Bu raporu hazırlayan komisyon, seçimler öncesinde CDU/CSU ve FDP hüküme-

ti tarafından kurulmuştu. Aynı partilerin katıldığı yeni koalisyon hükümetinin yabancılarla ilişkin önerilerde büyük değişiklikler yapmayacağına kesin gözüyle bakılıyor. Ancak, öneriler henüz yasalaşmış değil. Sınırdışı edilme tehdidi altındaki tüm yabancıların, "nasıl olsa bana değmez" yanılgısına kapılmadan bu önerilerin yasalaşmasına tam güçleriyle karşı koymaları gerektiğine işaret ediliyor. Ve tek çözüm olarak, Türkiyeli, Yugoslav, Faslı, Tunuslu, İtalyan, İspanyol, Yunan ne kadar yabancı varsa, ülkeleri, siyasal eğilimleri, işleri, durumları ne olursa olsun, yeni yabancılar politikasına karşı ortak tavır almaları; konuyu Alman kamuoyuna açıklayabilmeleri, Almanlarla birlikte bu gerici, Nazi artığı, demokrasi düşmanı politikayı olabildiğince geriletebilmek için harekete geçmeleri gösteriliyor.



● **Yabancılar Dairesi'ne göre ana olmak ve gebelik durumu "ekonomik entegrasyona" uymuyor.**

Adı: Türkan. Soyadı: Kiraz. Arbeiterwohlfahrt'ta sosyal danışman. Doğum yapmak üzere. 1971 yılından bu yana Federal Almanya'da yaşıyor. 1973 yılından beri aralıksız çalışıyor. Lise mezunu, iyi Almanca biliyor. Sabıksız.

Türkan Kiraz Frankfurt Yabancılar Dairesi'ne "oturma hakkı" için başvurdu. Oturma hakkının gerektirdiği tüm koşullara fazlasıyla sahipti. Ama bir ku-

Oturma hakkı nedir ?

Federal Almanya'da, yabancı emekçileri çok yönlü etkileyen korku ve güvensizlik ortamı, önümüzdeki günlerde yeni yabancılar politikasıyla birlikte daha da ağırlaşacak. Buna karşı, 8 yıldan beri Federal Almanya'da yasal olarak yaşayanlar "oturma hakkı" olarak bu güvensizlik ortamını bir ölçüde de olsa aşabilirler. Yeni yabancılar politikasından öncelikle ve en olumsuz yönde etkilenecek olan Türkiyelilerin oturma hakkı elde etmeleri daha da büyük önem taşıyor. Oturma hakkı için başvurunun. Başvurularınızda Türk-Danış temsilcilikleri, Türkiyeli işçi dernekleri, IG-Metall gibi sendikalar sizlere yardımcı olacaklardır.

Sürekli veya süresiz oturma izninden farklı olarak "oturma hakkı"

(Aufenthaltsberechtigung) Federal Almanya'da oturma ve çalışmanın en güvenceli yoludur. Bu hak, ortada açık bir "suç durumu" olmadıkça geri alınamaz ve Almanya'da oturmaya bir sınır konulamaz.

Oturma hakkı elde edebilmek için Federal Almanya'da 8 yıldan beri aralıksız ve yasal ikamet, geçime yeterli kazanç, sabıkalı olmamak, meramını anlatabilecek kadar Almanca bilgisi, yeterli konut koşulları gerekli. Bu koşullara sahip olanlar oturma hakkı için yetkili Yabancılar Dairesi'ne başvurmalıdırlar. Belgeler yeterliyse, başvuru sahibine bir ay içinde cevap verilir. Kesin kararın en geç 3 ay içinde verilmesi gerekmektedir. İsteğin reddi halinde, hak aramasını sürdürebilmek için mutlaka yazılı red gerekçesi istenmelidir.

Tasarıya tepkiler büyüyor

Frankfurt'ta 14 Mart günü akşamı Alman Birlik Sendikaları (DGB) binasında, Yabancılar Yasası'ndaki düzenlemelere karşı bir protesto toplantısı yapıldı. Toplantı, Alman Birlik Sendikalarından Posta Sendikası ile Eğitim ve Bilim Sendikaları Frankfurt bölge yönetimlerinin girişimleriyle, Hessen Eyaleti Yabancı-Yurttaşlar Girişimi, Yabancı ve Alman Veliler Çalışma Birliği adına Frankfurt Veliler Birliği ile Uluslararası Af Örgütü Frankfurt temsilciliğinin aktif katılımıyla gerçekleşti.

Hükümetin yabancılar politikasını ve yabancı düşmanlığını protesto toplantısına 500'e yakın alman ve yabancı emekçi, aydın, öğretmen katıldı.

Yeni yabancılar Yasası raporu üzerindeki tartışmalar sırasında, Initiativ Ausschuss'dan Papaz D. Lüderwald, GEW sendikasıdan Adi Feuster, Yunanlılar temsilen Karalambos Kefalidis, Armağan Konrad, Avukat Hans-Heinz Heldmann, Uluslararası Af Örgütünden Max Reinhard konuşular, geniş açıklamalarda bulundular. Tartışmaları Adi Feuster yönetti.

Toplantıda aşağıdaki öneriler oybirliği ile karara bağlandı.

- Yeni değişikliklere, yabancı düşmanlığına karşı en geniş eylem birliği,
- 1 Mayıs gösterilerinde ve konuşmalarında DGB'yi bu konuda uyarma ve kesin tavır almaya çağırma,
- Birlik Sendikaları (DGB) ile bağımsız sendikalar bu konuda açık mektupların yazılması, yayınlar yapılması,
- Yabancılar yasası ve yabancılar politikası konularında okullarda, sendikalarda vb. gezici sergi, açık oturum ve toplantılar düzenlenmesi,
- Okullarda eylem günleri,
- Her kentteki semt toplantılarına politikacıların, sendikacıların, Alman ve yabancıların yığınsal katılımının sağlanması,
- Yabancı işlemlerine bakmakla yükümlü Alman makamlarıyla, me-mur ve sorumlularıyla yabancılar adına tartışmalar, oturumlar düzenlenmesi,
- 17 Haziran 1983'de, merkezi büyük bir miting ve gösteri yapılması kararları alındı.

Raporda neler var ?

● "Können"ler, "müssen" oluyor !

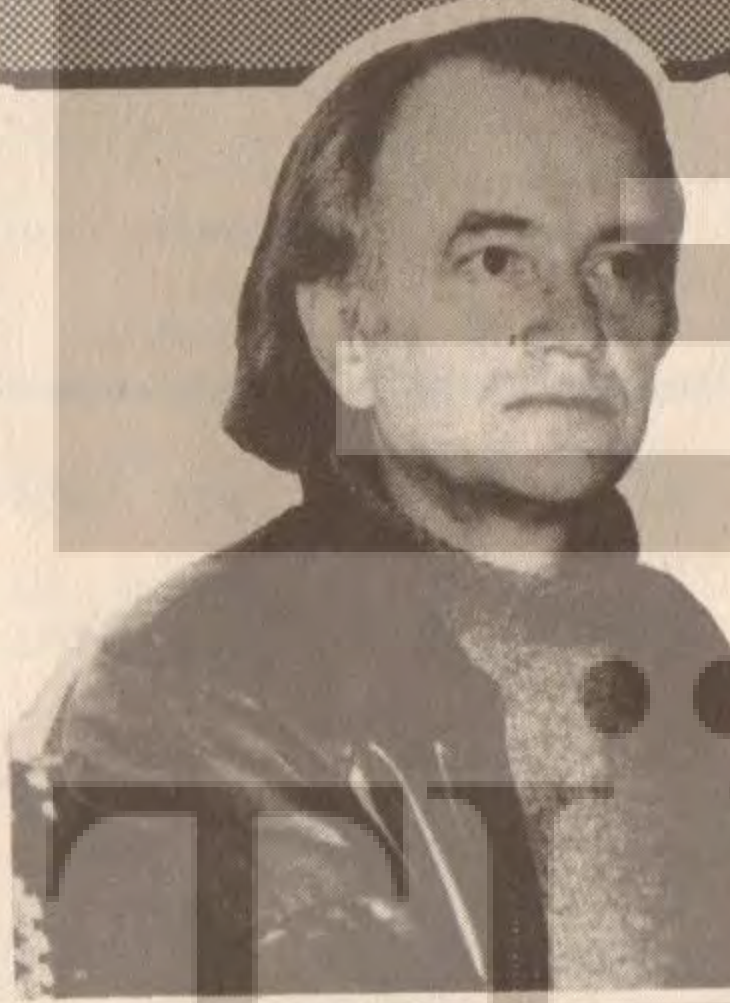
Yıllardan beri Federal Almanya'da çalışan bir emekçi, Yabancılar Politikası Komisyonu'nun raporunu şöyle özetliyor: "Şimdiki yabancılar politikasından asıl farkı: 'kann'lar'mu' oluyor." Yani "olabilir", yerini "olmalı"ya bırakmış. Örneğin şimdiki yabancılar yasasındaki tüm "sınırdışı edilebilir"ler, "sınırdışı edilecektir" haline getirilmiş.

Yabancılar Komisyonu'nun önümüzdeki günlerde Hükümet'te tartışılacak olan raporunun en önemli noktaları şunlar:

- Her türlü siyasal faaliyette bulunmak sınırdışı edilmek için yeterli neden sayılıyor.
- Federal Almanya dışında ve içinde seyahat olanakları kısıtlanıyor.
- İltica daha da sınırlandırılıyor.

- İşsizlik yardımı almak sınırdışı edilme nedeni oluyor.
- Yanlış park etmekten trafik suçuna kadar her şey sınırdışı nedeni sayılıyor.
- Karar yetkisi, Yabancılar Dairesi'ne ve Yabancılar Polisi'ne bırakılıyor.
- Belli sektörlerde ve serbest mesleklerde çalışma hakkı kaldırılıyor.
- Çalışma izni almak olanaksız hale getiriliyor.
- Ailenin birleştirilmesi sınırlandırılıyor.
- 16 yaşından küçük çocuklar için de oturma izni zorunluluğu konuluyor.
- Çocukların getirilmesi olanaksızlaştırılıyor, yaş haddi 6 veya 8'e düşürülüyor.
- 6 yaşını doldurmuş çocukların getirtilmesi için Almanca bilme şartı aranıyor.

Hessen Yabancı Yurttaşlar Girişimi Başkanı din adamı Detlef Lüderwald, Yabancılar Komisyonu'nun hazırladığı tasarı-rapora ilişkin görüşlerini Türkiye Postası'na açıkladı.



"50 yıl sonra Hitler döneminin yabancılar politikasına dönüş korkunç olur"

Bir örgüt, bir din adamı

Detlef Lüderwald, Evangelist Kilisesi'ne bağlı bir din adamı. Onu, Hessen Eyaleti'ndeki her dinden, her mezhepten, her ülkeden yabancılar en yakın dostları ve koruyucu melekleri olarak tanıyorlar. Lüderwald, Initiative Ausschub ausländischer Mitbürger in Hessen (Hessen Yabancı Yurttaşlar Kurulu Girişimi) Başkanı.

Bu Girişim, 1970 yılında Katolik ve Evangelist Kiliseleri ve Arbeiterwohlfahrt tarafından, yabancılar hak eşitliği sağlanması yönünde kamuoyu oluşturmak ve yabancıların hak savaşımına destek olmak üzere kuruldu. İlk üye olarak Frankfurt Halkevi'nin katıldığı Girişim'e bugün Türk, Kürt, Yunan, İspanyol, İtalyan, Portekiz ve Faslı 30 kadar örgüt üye bulunuyor. Ayrıca yabancılar konusunda etkinlik gösteren ünlü kişiler de üyeler arasında. Basın toplantısından mitinglere, kamu-

oyu aydınlatmalarından tek tek yabancıların haklarının aranmasına kadar çeşitli etkinlik ve eylemleri olan Girişim'in geçmişteki en önemli ve başarılı eylemleri arasında, 1972'de kitle halinde sınırdışı edilmek istenen, "gözyumma" (Duldung) ile çalışan işçilerin sınırdışı edilmelerini büyük bir mitingle engelleme; 1974'de, çalışma izinlerinin uzatılmaması kararına karşı Federal Almanya'da eylemler; oturma izni ile ilgili bir dizi etkinlik; yabancı çocukların eğitimde eşit şansa sahip olmalarına yönelik çalışmalar; Frankfurt kentinde taşınma yasağına karşı kesin baskıya ulaşan eylem; çocuk paralarının düşürülmesine karşı yürüyüşler; yabancılar yerel seçimlerde oy hakkı tanınması için girişimler sayılıyor. Kurul, şimdi yeni yabancılar politikasının yabancı düşmanı maddelerine karşı etkin eylem hazırlığı içinde...

SORU: Sayın Lüderwald, yeni yabancılar politikasının ilkelerini koyan tasarı- rapor konusunda ne düşünüyorsunuz ? Bu rapor, ne gibi olumsuzluklar getiriyor ?

LÜDERWALD: Rapora, yabancılar güvencilikleri olarak bakmak ve onları Alman toplumu için sürekli tehlike olarak görmek eğilimi hakim. Şimdiki yasa ve uygulamaya göre getirdiği olumsuzlukları iki öbekte toplamak olanaklı. Birincisi: Yabancıların sınırdışı edilmelerini fevkalade kolaylaştırıyor; oturma izni alabilmelerini veya varolan oturma izinlerinin uzatılmasını ise pek çok grup için olanaksız hale getiriyor. İkincisi: Ailelerin birleştirilmesi ilke ve hakkını hemen ortadan kaldırıyor.

SORU: Bu politikanın amacı nedir sizce ?

LÜDERWALD: Yeni politikanın amacı, Federal Almanya'daki yabancıların, özellikle Türkiyelilerin sayısını mümkün olduğunca azaltmak. Bu azaltma, özellikle ekonomi için verimli görülmeyen kesimlere yuracak. Türkiyeliler, Yugoslavlar, Kuzey Afrikalılar, yani Ortak Pazar dışı ülkelerin vatandaşları ilk etkilenecekler.

SORU: Son seçim sonuçlarının yabancılar politikasının sertleşmesine etkisi olacak mı ?

LÜDERWALD: Kuşkusuz, seçim sonuçları yabancıları ülkeden çıkartma eğilimini ve bu yoldaki politikaları güçlendiriyor. Yeni Federal hükümet, seçim sonuçlarına bakarak Alman halkının büyük çoğunluğunu arkasına aldığına sanacak ve tasarıları daha çabuk yasalaştırma, politikayı daha da sertleştirme yoluna gidecektir.

SORU: Sizce CDU/CSU ve FDP koalisyon hükümetinin arkasında, yabancılar konusunda gerçekten de öyle bir kamuoyu desteği var mı ?

LÜDERWALD: Bu konuda gerçekleri görmekte yarar var. Yabancılardan kurtulma havası bir süredir yaratıldı ve kamuoyu da etkilendi. Bu işte neo-naziler başı çektiler, CDU körükle. Geniş yığınları etkileyen en önemli konu, yani işsizlik öne çıkartıldı. "İşsizliğin nedeni yabancılar"dır" propagandası işlendi. Yani

yabancılar, Alman emekçilerin karşısına bir rakip gibi kondu. Bu, Almanya'nın yabancısı olduğu bir olay değildir. Ekonomik bunalım dönemlerinde, iktidarlar, kamuoyuna karşı kendilerini temiz çıkarmak için bir suçlu ararlar. İkinci Dünya Savaşı'ndan yenilgiyle çıkan Almanlar, kendilerine olan güvenlerini ekonomik kalkınmayla sağladılar. Şimdi ekonomi bunalıma girdi ve kötüleşiyor. Toplumda güven sarsılması yaygınlaşıyor. Ve yine suçlu aranıyor. 50 yıl öncesini hatırlamak gerek. 50 yıl önce, bu ülkede başka halk ve kültürlerden insanlar yok edildiler. 50 yıl sonra bunun yeni bir biçimde başlatılması ve bu politikaya yasal kılıf geçirilmeye çalışılması korkunç bir şey olur.

SORU: 50 yıl öncesinin yaşanmaması için, örneğin hazırlıkları yapılan yeni yabancılar politikasının yasalaşmaması için neler yapılabilir ?

LÜDERWALD: En geniş, en yaygın güçlerin katılabileceği etkili protestolar örgütlemek gerek. Özellikle sendikaları, Federal Almanya'nın her yerinde bu protesto eylemlerine katmak gerek. İkinci bir önemli nokta, mahallelerde, semtlerde yürütülecek olan çalışmalar. Bunlar hiç küçümsenmemeli. Yabancılarla aynı semtlerde yaşayan Alman komşular, yeni ve yaratıcı etkinlik biçimleri bulunarak yabancıların hak savaşımına katılmalı. Tek tek olaylarda, mutlaka Almanların yabancıların yanında yer almaları sağlanmalı. Biz, yaptığımız çalışmalarda bunun olanaklı ve başarılı olduğunu gördük. Basın-yayın da çok önemli. Bu konuda Federal Almanya'da çıkan yabancı yayınlara büyük görev düşüyor. Protestolar bu yayınlarda genişçe yansıtılmalı. Bu, hükümetleri etkiler; dünya kamuoyunda prestij kaybı korkusu, hükümetlere geri adım attırabilir. Kısaca, çaresiz ve sessiz kalınmamalı. Yabancı emekçiler, Federal Almanya'da, kiliselerde, sendikalarda, aydınlardan emekçilere kadar, kendilerinin yanında etkili güçler olduğunu bilmeli. Yasal haklar için güçleri birleştirip savaşılmalı.

Emekçilerin korkulu rüyası

İşsizlik yabancı işçileri daha çok etkiliyor

● 3,5 milyon işsiz bulunduğu Türkiye'-de iş bulmak da bir hayalden ibaret

● Her 100 yabancı emekçiden 15'i işsiz; her 100 yabancı işsizden 36'sı Türkiyeli

İşsizlik, ülkemizde olduğu gibi Batı Avrupa'da da emekçilerin en önemli sorunlarından biri. Türkiye'de açık işsiz sayısının 3,5 milyonu aştığı resmen açıklanırken, en fazla Türkiyeli emekçinin yaşadığı ve çalıştığı Federal Almanya'da da, geçtiğimiz günlerde işsiz sayısı rekor bir düzeye çıkarak 2,5 milyonu buldu. Mart başında Federal Almanya'da çalışır yaşta her 100 kişiden yaklaşık 11'i işsizdi. Bu düzeyde bir işsizlik oranının Federal Almanya tarihinde ilk kez kaydedildiği bildiriliyor. Daha önce, işsiz sayısının en yüksek olduğu 1950 yılında toplam işsizler 2 milyon 288 bini aşmamıştı.

İşsizliğin öncelikle yabancı emekçileri vurduğunun, ilk "kapıya koyulanlar"ın yabancı işçiler olduğunun en açık göstergesi, genel olarak yüzde 10,2 olan işsizliğin yabancılar arasında yüzde 15,4'ü bulması. Yani her 100 yabancıdan 15'i işsiz. İşsiz yabancılar arasında, hem sayı hem oran olarak Türkiyeli emekçiler başta geliyor. Her 100 yabancı işsizden 36'sı Türkiyeli.

Ortak Pazar ülkeleri arasında her 100 çalışabilir kişiden 18'inin işsiz olmasıyla işsizlikte başta gelen ülke sayılan Belçika'da da yabancı işçiler en büyük işsiz grubunu oluşturuyor.

İşsizlikten en fazla etkilenen ve topun ağzında olan Türkiyeli emekçiler açısından "vatanda iş bulma" umudu da yok. Türkiye'ye dönmeleri durumunda herhangi bir ücretli iş arayacak olurlarsa 3,5 milyon işsize eklenecekler. Bu yüzden, Avrupa'ya karşı umursamaz ve sert tavır alır gibi görünen cunta yönetimi, yabancı ülkelere "istenmeyen adam" ilan edilen ve kapı dışarı edilmesine çalışılan işçiler konusunda sürekli olarak aşağıdan alıyor. "Ne yapıp yapıp orada kalın, sakın Türkiye'ye dönmeyin" ricası üstü örtük biçimlerde tekrarlanıp duruyor. Büyük tirajlı, renkli Türkiye gazetelerinde "Türkiye'ye döndü, çıldırdı" veya "kesin dönüş yaptı, çoban oldu" gibi haberler ön plana çıkartılıyor. Avrupa'daki Türkiyeli emekçiler, Avrupa'da işsizliğin darbesini yerken "dönüş"ün yağmurundan kaçıp doluya tutulmak olduğunu düşünerek çözümsüz kalıyorlar.

Yabancı ülkelere uzun süredir çalışan ve yaşayan deneyimli işçiler, bu düzende işsizliğin kesin çözümü olmadığı-



nı kavriyorlar. Türkiye'de olsun, Batı dünyasında olsun kapitalizm sürekli işsiz yaratıyor. Ancak, "işsizlik kaderdir" deyip boyun eğmemek de gerekiyor.

Sendikalarda, yerli-yabancı işçilerin ortak çalışmasını pekiştirmek ve işyerlerini koruma savaşımını birlikte sürdürmek; fabrikalara, tezgah başlarına kadar sokulmak istenen yabancı düşmanlığına karşı yine yerli işçilerle omuz omuza savaşmak, bu yanlış ve maksatlı propagan-

dayı yıkmak için tüm araçlardan yararlanmak; yabancı işçileri kapı önüne koymaya hazır yabancı düşmanı patronlara karşı hukuksal açık vermemek ve hukuksal yollardan hakkını aramayı sonuna kadar, ısrarla ve ortaklaşa sürdürmek; yabancı düşmanlığı ve işsizliğe karşı çıkan yerli demokrat kamuoyu ve örgütlerde aktif çalışmak, onlarla aktif eylemlere katılmak, işsizliğe karşı savaşımın vazgeçilmez biçimleri olarak öne çıkıyor.

Berlin Belediye Başkanı Türkiye'ye gidiyor

CDU'nun anketi cuntaya mı, işçilere mi yarayacak?

CDU'lu Batıberlin Belediye Başkanı

Dr. Richard von Weizsäcker, 27 Mart'ta Türkiye Dışişleri Bakanlığı'nın davetlisi olarak Türkiye'ye gidiyor. Yetkililerle görüşme, geri dönüşü teşvik, uyum, çifte vatandaşlık gibi konuları ele alacak olan Weizsäcker'in gezisinin bir amacının da Türkiyelilere karşı Batıberlin'de izlenecek politikaya, cuntanın yurt dışındaki Türkiyeli ilericilerle, işçi örgütlerine ve politik göçmenlere karşı izlenmesini istediği politika ile uyumlaştırmak olduğu söyleniyor.

Berlin Senatosu'nun bir süre önce Batıberlin'de Türkiyeli işçiler arasında uyguladığı bir ankette yer alan bazı sorular da bu yorumları destekliyor. Bu ankette, işçilere

hangisi daha yakın gelecekte olacaktır?

Türkiye'de hangi politik akımları kendi temsilcileri gibi gördükleri ve hatta oy kullanabilseler, Türkiye'deki anayasa referandumunda evet mi, hayır mı derlerdi soruları da sorulmuştu.

Sendikacı Gözüyle

Yılmaz KARAHASAN • IG-Metall

"Yüzde" nin de ötesinde

Ücret, emekçiler için yaşam düzeylerini saptayan tek gelir kaynağı; patronlar için ise sürekli düşük tutulmaya çalışılması gereken masraf. Ancak ücret, aynı zamanda ve özellikle, toplumsal satınalma gücü anlamına da geliyor. Bu gücün artırılması, en azından korunması, üretilen tüketim ve kullanım mallarının pazarlanabilmesi, yeni satınalma durumunu da önemli ölçüde etkileyen bir faktör...

Ekonomik kriz, yığılmalı işsizlik ve gidererek çalışanlar arasında işyerini kaybetme korkusunun yaygınlaşmışlığı yanı sıra, patronların ve siyasal temsilcilerinin işçi hareketinin ekonomik, sosyal ve siyasal kazanımlarına karşı yönelttikleri yoğun saldırı, bu defaki ücret toplu sözleşme hareketinin güç koşullar altında yürütülmesi gerektiği gerçeğini açık-seçik ortaya koyuyor. Bu güç koşullar nedeniyle, IG-Metall, bu defa emekçilerin reel (gerçek) satınalma gücünü korumayı amaçlıyor. Metal patronları ise, yatırım faaliyetlerinin artırılabilmesi gerekçesini ileri sürerek ücret zamlarından vazgeçilmesi, "kemerlerin sıkılması" gerektiğini ileri sürüyorlar. Bu nedenle de görüşmelerde katı bir tavır almış durumdadır. Son olarak getirdikleri yüzde 2,5'lik zam teklifi, hem de 83 yılının ilk üç ayı için ücret dondurulması koşulu ile, gülünç olmanın ötesinde metal emekçileri için bir "provokasyon" anlamı taşıyor.

Kapitalistler ve onların ekonomik, politik ve ideolojik alanda çıkar temsilciliğini yapanların ileri sürdükleri şu: İşsizlik sorununun çözülmesi olmasa bile hafifletilmesine katkıda bulunabilmek için işletmelerin kar durumlarını geliştirici önlemler alınmalıdır, çünkü onlara göre "Daha fazla kar, eşittir daha fazla yatırım; ve daha fazla yatırım, eşittir daha fazla iş alanı".

Yukarıdaki formüle bir göz atalım. İlk soru şu: İşletmeler kar ettikleri zaman mı yatırım yaparlar? Yanıt, tabii ki hayır. İşletmeler, ürettikleri malları satabilecekleri bekleşim içerisinde oldukları zaman yatırımlarını artırırlar; hem de gerekirse finansmanını borç (kredi) ile karşılama yoluyla. İkinci soru da şu: Her yatırım iş alanı açan yatırımdır mı? Bunun yanıtı da "hayır"dır. Örneğin 1982 yılında yapılan yatırımların yüzde 60-70'inin iş alanı açan değil, tersine mevcut iş alanı sayısını azaltan, yok eden yatırımlar olduğu belgeleriyle bilinmektedir. Rasyonalizasyon, otomasyon, elektronik, mikro-elektronik ve robotlar, artık herkesin bildiği, sürekli işitildiği kavramlar. Öyleyse "Daha fazla kar, eşittir daha fazla yatırım, bu da eşittir daha fazla iş alanı" formülüne bir eşittir daha takarak "masal" dir, çağımızın en büyük yalandır demek, en doğru saptamadır.

Yine metal patronları, 1982 ücret toplu sözleşme hareketinde, "yüzde bir daha az bir ücret zammı yalnız metal sanayiinde yüz bin yeni iş alanının açılması anlamına gelir" iddiasını ileri sürüyorlardı. Gerçek ise şu: Geçen yıl, satınalma gücünü korumak şöyle dursun, yüzde bir buçuk oranında düşmesini, örneğin IG-Metall engellemeyi. Metal sanayiinde yüz bin yeni iş alanı açılmadı, tersine 130 bin daha azaldı, yok edildi. Patronlar ücret artırımlarından vazgeçmenin fiyat istikrarını sağlayacağını da ileri sürüyorlardı. Gerçek bunun yine tersi. Fiyatlar 1982 yılında yüzde 5,5 oranında arttı.

İşsizlik sorununun çözümlenebilmesi,

her an kişiler aleyhine kullanılabileceğini söylüyorlar.

Federal Almanya'da kaçak yaşayan yabancılar açısından ise sayımın özel bir tehlikesi var. Poliste kayıtlı olduğu adresten başka bir yerde oturan kişilerin bu yolla saptanmalarında, yüksek para cezalarına çarptırılmalarından söz ediliyor. Ayrıca sayım memurlarına, saptadıkları ve ihbar ettikleri polise kayıtlı olmayan her yabancı başına 5 DM, her Alman başına 2,5 DM prim verilmesi de söz konusu. Böylece nüfus memurları bu konuda daha aktif olmaya teşvik edilecek.

"Topyekun Fişleme" olarak nitelenen bu sayıma karşı Federal Almanya'nın tüm demokrat güçleri son günlerde tepkilerini iyice yoğunlaştırdılar. Sendikalar, Yeşiller, DKP, çok sayıda güç ve örgüt sayımı protesto ve boykot önerirken, SPD sayım fişlerinin yeniden gözden geçirilmesini ve özel hayata ilişkin soruların fişlerden çıkarılmasını talep ediyor.

Hollanda'da 1971 ve 1981 yıllarında gündeme gelen bu türden bir sayım önerisinin kamuoyunun ve demokratik basıncı güçlerinin kararlı protestolarıyla engellendiği de hatırlatılıyor.

tabii ki yalnız ücret toplu sözleşme politikası aracılığı ile gerçekleştirilemez; ancak satınalma gücünün korunması ve artırılması, çalışma süresinin kısaltılması ve istihdam programlarının gerçekleştirilmesi yollarıyla belirli ölçüde hafifletilebilir.

Şu gerçeğin bilinmesinde yarar vardır: Kapitalizmi kabullenen işsizliği de kabul etmek zorundadır. İşsizliğe karşı etkin savaşım ancak kapitalizme karşı savaşımla olanaklıdır. Bu nedenle, sendikal politika da, tümüyle anti-kapitalist bir politika olmak zorundadır. Ve bu savaşım, kısa, orta ve uzun vadede gerçekleştirilebilecek stratejik hedefleri saptayan, ekonomik, politik ve ideolojik bütünlük içerisinde verilmesi gereken bir savaşım olacaktır.

Metal patronları, nın katı tutumu; IG-Metall'i, ne pahasına olursa olsun, uyarı grevlerinin ötesinde yığılmalı bir greve zorlamak istemelerinin nedeni, IG-Metall'in yüzde 6,5'lik zam istemini ekonomik açıdan kaldıramayacaklarında değil, bu ideolojik farklılıkta yatıyor. Güttükleri amaç IG-Metall'i maddeten, çökertmek ve özellikle önümüzdeki yıl için gündemde olan, haftalık çalışma süresini kısaltma uğrunda savaşım gücünü kırmak...

IG-Metall'in, içinde bulunduğu toplu iş sözleşmesi hareketinden başıyla çıkması gelecek savaşımın kaderini de tayin edecektir. Gerekli olan, yüzde 6,5'lik istemin ne kadarında anlaşmaya varılacağını tahminle saptamak ve beklemek değil, sendikal dayanışma, bilinç ve kararlılık içerisinde etkin bir savaşımı sürdürmektir. Çünkü, anlaşmanın yüksekliğini bu kararlı savaşım saptayacaktır; gelecek yılların sendikal ve toplumsal politik yönünü de birlikte...

Metal işkolunda uyarı grevleri sürüyor



● 240 bin Türkiyeli emekçiyi ilgilendiriyor

F.Almanya'da, 240 bin Türkiyeli işçinin çalıştığı metal işkolunda toplu sözleşme savaşımı, bu yıl oldukça sert bir görünüm kazandı. 28 Şubat'ta, toplu sözleşmelerin sona ermesiyle birlikte, uyarı ve grev eylemleri tüm bölgelerde yaygınlaştı. Sendikaların gerçek ücretleri koruyabilmek için önerdiği yüzde 6,5 oranındaki ücret zammına karşılık, metal işverenleri Mayıs ayından itibaren en fazla yüzde 2,5'luk zamda

ve Mayıs'a kadar üç aylık ücret dondurulmasında diretiyorlar.

Sadece Mart ayının ilk haftasında, uyarı grevlerine 172 bin işçi katıldı. Halen yüz binlerce metal işçisi uyarı grevleri, protestolar, miting ve yürüyüşlerle gerçek ücretlerinin düşürülmesine izin vermeyeceklerini ve teslim olmayacaklarını gösteriyorlar.



Hakkari'de Bir Mevsim, Ferit Edgü'nün "O" adlı romanından sinemaya uyarlandı. Erden Kıral'ın yönettiği filmde senaryo çalışmasına Edgü ve Kıral'ın yanı sıra Tezer Özlü ve Onat Kutlar da katıldı. Daha sonra Onat Kutlar tarafından senaryosu yazılan filmin görüntü yönetmenliğini ise genç kuşak kameramanlardan Kenan Ormanlar üstlendi. Filmde ünlü sinema yıldızları yerine Türk tiyatrosunun değerlerini kanıtlamış oyuncular rol aldı. Genco Erkal'ın başrolü üstlendiği filmde Şerif Sezer, Erkan Yücel, Macit Koper, Rana Cabbar ve Berrin Koper oynadılar. **Hakkari'de Bir Mevsim**, Hakkari'de yedek subay öğretmenlik yapmak için giden bir "aydın"ın izlenimlerini ve gözlemlerini konu ediniyor. Aydınlarla halk kitleleri arasındaki uçurumu sergileyen filmin yönetmeni Kıral "film, evrensel mesajında insanların anlaşmalarını için kelimelerin mutlaka da gerekli olmadığını söyler" diyor.

Berlin Film Şenliği'nin yarışma bölümünde sergilenmek üzere seçilen bir film, yarışma sonucu ne olursa olsun, "iyi bir film", olduğunu kanıtlamıştır. Bu elemeye yüzlerce film katılır. Ön jüri bu filmler arasından yaklaşık 20 film seçer. Şenliğin ödül kazanan filmleri bunlar arasından çıkacaktır. Ön jüriye sunulacak "yüzlerce film", arasında yer almak da pek kolay değildir. Şenlik yönetimine bağlı bir raportörün, bu film için "ön elemeye girmeye değer", biçiminde bir değerlendirme yapması gerekir. Özet bir deyişle, Berlin Film Şenliği'nde yarışmaya kalkan bir film önündeki üç-dört zorlu ve ciddi engeli aşmak zorundadır.

Erden Kıral'ın "Hakkari'de Bir Mevsim", adlı filmi, bu zorlu sınavdan yüzünün akıyla çıktı.

Bilinen bir başka nokta daha var: Hakkari'de Bir Mevsim filmi, Berlin Film Şenliği eleme basamaklarından çok daha

Hakkâri'de Bir Mevsim: Sanat düşmanlarına bir şamar daha...

zor engelleri de aşarak bu başarıya ulaştı.

Filmin senaryosu Türkiye'de sansür kurulundan güç bela geçti. Zor koşullarda çekim tamamlandı ve film yeniden sansür kurulunun önüne geldi. Yapımcı firma aynı sırada Berlin Film Şenliği'ne katılmaya ilişkin işlemleri yürütüyordu. Film ön elemeye kazandı ama halâ sansür kurulundan çıkmamıştı. Ardından ikinci büyük zorluk da aşıldı ve Hakkari'de Bir Mevsim Filmi, Berlin Film Şenliği'nin yarışma bölümünde gösterilecek yapıtlar arasına girdi. Aynı günlerde sansür kurulu açıkladı: *Filmde ulusal değerlere aykırı ve Türkiye aleyhinde sahneler bulunduğundan Türkiye'de gösterilmesi ve yurtdışına çıkarılması uygun görülmemiştir.* Yarışma bölümüne katılacak filmler arasında yer alan Hakkari'de Bir Mevsim'in Türkiye'yi temsil edemeyeceği, Berlin Başkonsolosluğu tarafından şenlik yönetimine resmen bildirildi. Dahası yarışmaya katılan filmlerin ülkelerinin bayraklarının çekildiği direklerden Türk bayrağının da indirilmesi istendi. "Hakkari'de Bir Mevsim", sinema sanatının zorluklarıyla değil; binbir ticari dolap dönen film şenlikleri kulislerindeki engellerle değil, *Türkiye devleti ile boğuşuyordu.*

Hedefe bu kadar yaklaşılmışken geri dönmek doğru olmazdı. Nitekim öyle yapıldı ve filmin yapımcısına ortak olarak katılan Alman firmasının bulunduğu bir formülle "Hakkari'de Bir Mevsim", şenliğe bir Alman firması adına katıldı. Yönetmeninden oyuncularına, senaryo yazarından görüntü yönetmenine kadar filme imza koyanlar arasında tek bir Alman yoktu ama film gene de "Almanya adına", yarışmaya girmek zorunda kalmıştı.

Sonra yarışma günü geldi çatı ve sonuçlar açıklandı: Hakkari'de Bir Mevsim 33. Berlin Film Şenliği'nde ikinciliği kazanmış ve "gümüş ayı", ödülünü elde etmişti. Üstelik bu ödülün daha önemli olan, filmin sanatsal değerini (özellikle sinema sanatı uzmanlarına) kanıtlayan bir başka ödül daha aldı: Dünya Sinema Eleştirmenleri (FIPRESCI) büyük ödülü de Hakkari'de Bir Mevsim'e verilmişti. Bunlara ek olarak Protestan Kilisesi ödülü ile Dünya Sanat Sineması Yazarları Ödülleri de aynı filme verildi.

Hakkari'de Bir Mevsim'in bu kısa anlamalı öyküsü neyi gösteriyor? Birincisi son on yıl içinde Türk sinemasındaki büyük patlamayı; Cannes'da Yılmaz Güney'in "Yol", filminin kazandığı büyük başarının ardından, aynı yıl içinde gene *önemli* bir yarışmada bir başka Türk filminin, sinema sanatının en değerli yapıtları arasında yer almasını... Bu, konunun olumlu, kıvanç

verici yanı. Ama bir de ikinci yanı var: Türkiye'de sinema sanatının tartışmasız düşmanı "sansür", adı altında devlettir, yani o devleti elinde tutan egemen güçlerdir. Sinemacılarımız, yoksul bir ülkenin sanat emekçileri olarak, daracık bütçelerle, dev yatırımlar isteyen bir sanat dalında başarılı olabiliyorlar; binbir zorluğun üstesinden gelebiliyorlar ama yenmeleri gereken esas düşman *devlet sansürü* oluyor. Siyasal iktidarı elinde tutan tüm güçler, çabalarını iyi filmlere, değerli sanat yapıtlarına tuzaklar kurmak, onları yok etmek için harcıyorlar. Ama sadece son bir yıl içinde *Yol* ve *Hakkari'de Bir Mevsim* filmlerinin büyük başarılarından yedikleri şamarlar, sanatçılarımızın bu tuzakları, saldırıları da aşmasını bildiklerini kanıtıyorlar.

Türk sinemasının, 1956 yılında Sabahattin Eyüboğlu'nun yönettiği *Hitit Güneşi* filminin Berlin Film Şenliği'nde gümüş ayı ödülü almasıyla başlayan başarılar zinciri, 1983'te *Hakkari'de Bir Mevsim*'in aynı şenlikte gene *gümüş ayı* ödülü kazanışına kadar geçen 27 yıl içinde tam 21 filmle sürdü.

Önem taşıyan bir nokta daha var: Uluslararası düzeyde sinemamızın yüzünü ağırtan bu filmlerin hemen hepsi de sansür denilen duvara çarpmış, egemen çevrelerin açık ve somut engellemesiyle karşılaşmıştır.

Birkaç örnek: *Hitit Güneşi* sadece İstanbul Edebiyat Fakültesince düzenlenen birkaç özel gösterimde, az sayıda "aydın" tarafından izlenebildi. *Susuz Yaz*, iki yıl sansürde süründükten sonra Türkiye'de

sinemalarda gösterime girdi. *Otobüs* beş şenlikte dokuz ödül toplamasına rağmen Türkiye'de "ülkeyi küçük düşürdüğü" iddiasıyla iki yıla yakın "yasaklı" kaldı. Sonunda yabancı film tarifesıyla bir "İsveç filmi" olarak gösterilebildi. Yılmaz Güney'in yönetmen yada senaryo Yazarı olarak imza koyduğu önemli filmlerin hemen tümü (*Düşman*, *Umut*, *Endişe*, *Sürü*, *Yol*) Türkiye halkından esirgendi, daha doğru bir deyişle "saklandı". Yavuz Özkan'ın *Maden* filmi "işçiler grev yapmaya kışkırtılıyor" iddiasıyla kesilip biçildi.

Türkiye'de siyasal iktidarı elinde tutan sınıf ve zümreler bilimden olduğu kadar sanattan da amansızca korkuyorlar. İnsanlığı ileriyi götürecek herşeye olduğu gibi gerçek sanata da düşmanlar...

İŞTE SANSÜR!

Film Sansür Kurulu'ndan seçmeler

● Lütfi Ö. Akad'ın bir filminde çift süren bir köylünün çıplak ayaklarını gösteren sahne "Türk köylüsünü düşkün ve zavallı gösteriyor" gerekçesiyle filmden çıkarıldı.

● İş arayan bir genç kadına fabrikasında "kendisiyle bir gece yattığı takdirde iş vereceğini" söyleyen patronla ilgili sahne, "patronları halkın nazarında kötü gösterdiği" gerekçesiyle çıkarıldı.

● İstiklal Savaşı'nda Ege'de sıradan bir eşkiya iken sonraları saldırgan ordularına karşı savaşa katılan "Kuduz Recep" adlı çetecinin adı bir filme verilmek istendi. Sansür kurulu "Kuduz Recep" adının "umumi ahlaka mugayir olduğu" kanısına vardı ve yasakladı. Aynı günlerde "Dam Budalası", "Civciv Çıkacak, Kuş Çıkacak", "Ah Deme, Oh De" gibi fuhuş kıskırtıcılığı yapan porno filmler, sansür kurulundan elini kolunu sallayarak geçiyordu.

● Halit Refiğ'in bir filminde çıplak bir kadının tüm vücudunu bir yorgan gibi binlik banknotlarla örten bir hacağayla ilgili sahne, "Türk parasına saygısızlık" gerekçesiyle reddedildi ve paraların hangi ülkenin parası olduğu belli olmayacak biçimde filme çekilmesi koşuluyla izin verildi.

● Polisiye bir filmde, kaçmakta olan delikanlı anasına "Eve polisler geldiyse balkona bizim kırmızı örtüyü yakmış gibi as, ben başkan olduğumu anlar eve girmem" dedi. Sansür kırmızı örtü yerine başka bir renk örtü konması koşuluyla buna izin verdi. Gerekçesi aynen şöyleydi: "Kırmızı örtü, kızıl bayrak gibi görünür ve komünizm propagandası olur..."

BİR ANI...

Komünizm propagandası yapan güneş

Ülkemizin yetiştirdiği saygın demokratlardan, en değerli aydınlardan biri olan Sabahattin Eyüboğlu, hemen her aydın gibi, 12 Mart döneminde tutuklanmıştı. "Komünist Gizli Partisi üyesi" (savcılığın sevk yazısında aynen böyle deniyordu) olduğu iddiasıyla tutuklanan Eyüboğlu'nun sorgusu da pek keyifliydi. Eyüboğlu bu sorguyu tadına doyumaz "mapusane sohbetleri"nde şöyle anlatırdı:

"Sorgumun galiba ikinci günüydü. Parti üyeliği, ihtilal düzenlemek, ayaklanma örgütlemek filan hep ciddi iddialar olduğundan ben de ciddi ciddi reddediyordum. Sonunda beni sorguya çeken MIT memurunun tepesi attı. Gözlerini devire devire kükredti. Parmağını gözüme sokarcasına uzatıp, boğuk sesiyle haykırdı:

-Sabahattin Efendi, Sabahattin Efendi, inkar etme. Yapmadım etmedim diyorsun ama elimizde delil var delil... Senin çevirdiğin *Hitit Güneşi* midir nedir, o zamazingo film var ya... İşte o filmin sonunda güneş büyüyor, büyüyor, bütün perdeyi kaplıyor. Ama bildiğimiz güneş değil, kapkızıl bir güneş... Bu komünizm propagandası değilse, nedir?"

Eyüboğlu sohbetin bu noktasında muzip bir çocuk gibi susar, sigarasından derin bir soluk alır, dileyenlerin merakını iyice kıskırttıktan sonra olanca celebiliğiyle eklerdi:

"İşte o zaman beni bir gülme krizi tuttu. Ciddiyetin sınırlarını aşmıştık. Tutamadığım kahkahaların arasından güç bela ekledim:

-Beyefendi itimat edin o güneşi ben boyamadım, dedim. Ama sorgucunun gözleri pek de inanmışa benzemiyordu.

Eyüboğlu'nun yönettiği *Hitit Güneşi* filmi, 1956 Berlin Film Şenliği'nde "gümüş ayı" ödülü kazanmıştı.

KISA...KISA..KISA...

● Mehmet Ünal'ın sergisi

Federal Almanya'da fotoğraf sanatçısı olarak başarılı çalışmalara imzasını atan Mehmet Ünal'ın yeni bir sergisi 10 Mart'tan itibaren Hamburg'da açıldı. Çeşitli ödüller kazanmış olan fotoğraf sanatçısı Ünal, sergisinin "Bilmezsin sen bir yabancı olmanın ne demek olduğunu...", başlığı ile sunuyor.

● Sümeyra'nın konserleri

Frankfurt Gallus Theater'in "Hafta sonu Yabancılar Müziği,, adlı dizi sanat etkinliklerinde, 25 ve 26 Mart günleri, Türk halk türkülleri sanatçısı Sümeyra'nın konserleri yer alıyor. Gallus Zentrum'da sunulan konserlerde, 24 Mart günü Sümeyra'nın yanı sıra, gene aynı dizi içinde "Eski Katalonya şarkıları ve yeni düzenlemelerle Galya halk müziği,, gösterisi var.

● Miraç'ın şiir akşamları

Halen Federal Almanya'da bulunan genç kuşak Türk şiirinin önde gelen şairlerinden Yaşar Miraç, çeşitli kentlerde düzenlenen şiir akşakşamlarında şiirlerini okuyor. Trabzonlu Delikanlı kitabıyla Türk Dil Kurumu'nun 1982 şiir ödülünü kazanan Miraç, bugüne kadar Oberhausen, Gelsenkirchen, Bremen, Bad Kreuznach, Hamm, Duisburg, Bergkamen, Essen, Münster, Münih, Hofheim, Frankfurt ve Wuppertal'de şiir okuma gecelerine katıldı. Miraç bir süre sonra Türkiye'ye dönerek şiir çalışmalarını ülkesinde sürdürecektir.

Mim Uykusuz artık çizmiyor

Yıl 1979. Mim (Mustafa) Uykusuz, *Politika* gazetesinin merdivenlerini hergünkü gibi tırmandı. Yazı işleri odasında, kavurucu Ağustos sıcağından terlemiş göğsünü medilile kurularken hemen lafa girdi:

-Bugün elimi bir dövümdü, bir dövümdü, iyice canımı acıttım.

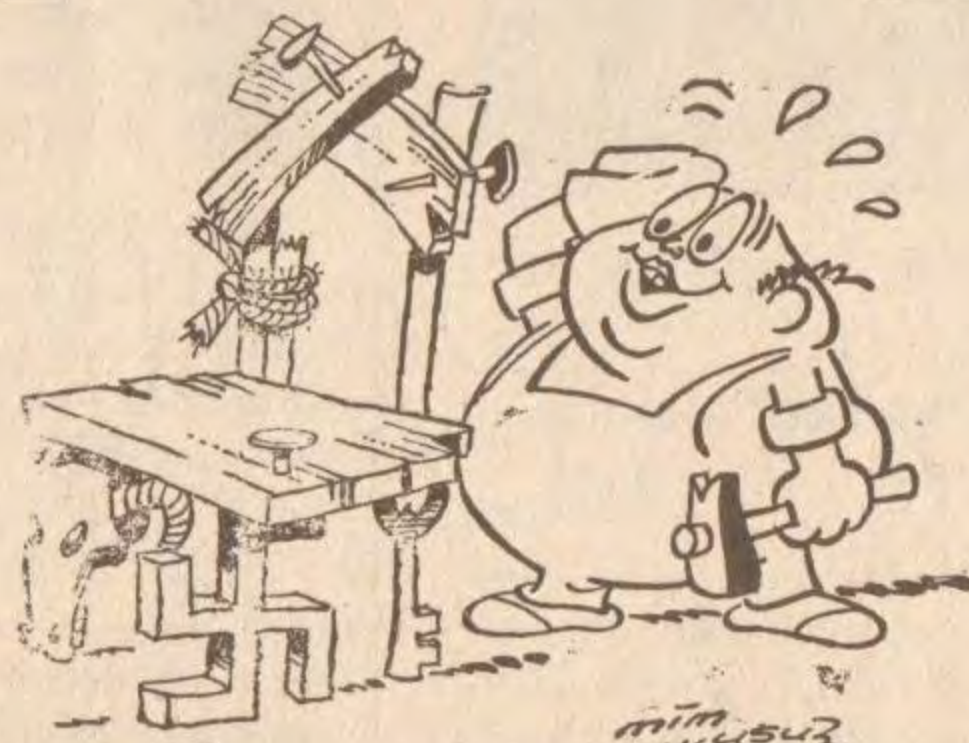
-Niye Mustafa abi, n'oldu?

-Sorma bilader. Akşam oturdum yedi, sekiz emekçi karikatürü çizdim. Emekçi bu... Her biri bana güzel görünür. Ben de öyle çizerim onları. Ardından bir de Demirel karikatürü çizeyim dedim. Şöyle doğrulup bir çizdiğime baktım. Ne göreyim? Eli kanlı Demirel'i de benim şu namussuz elim dünya sevimlisi çizme-

miş mi? Öteki elimle bir dövümdü, bir dövümdü çizen elimi. İyice bir canını acıttım.

Mim (Mustafa) Uykusuz onur dolu bir yaşamı tamamladı ve 4 Mart'ta yıllardır boğuştuğu hastalığına yenildi. Sapmadan, döneklilik yapmadan, emekçilerin çizeri olmaktan kılpayı ayrılmadan kırk yılı çok aşan bir onurlu çabadır onun sanat yaşamı. Alçakgönüllü ama alabilmesine ödünsüz...

Onun öpülesi elleri çizemiyor artık. Anısı önünde saygıyla eğilmek ödevimizdir. Her zamanki gibi... "Eline sağlık Mustafa ağabey... Eline sağlık..."



FFVGALEDE Bİ GOLTUK OLDU VALLAHI...



Stockholm'de Nazım ve Ritsos'un şiirleri kucaklaştı

● Nazım Hikmet'in doğum günü dolayısıyla düzenlenen gecede Nazım Hikmet ve Yannis Ritsos'tan şiirler sunuldu, iki ülkeden halk dansları gösterildi.

Nazım Hikmet'in 81. doğum yıldönümü Stockholm'de Türkiye ve Yunanistan Halkları Dostluk Komitesi, İsveç Yazarlar Birliği ve İsveç Barış Komitesi'nin ortak girişimiyle 13 Şubat günü kutlandı. Aynı denizin kıyılarından gelen, şiirin iki büyük ustası Nazım Hikmet ve Yannis Ritsos'a armağan edilen gecede İsveç Yazarlar Komitesi İkinci Başkanı Bengi Erik, Türkiye Yazarlar Sendikası üyesi Demir Özlü, Türkiye-Yunanistan Halkları Dostluk Komite-

si'nden *Keydefdos* ve DISK Yönetim Kurulu üyesi *Ekrem Aydın* birer konuşma yaptılar. Ayrıca İsveç Kraliyet Tiyatrosu oyuncularından *Marie Göransson* ile ünlü oyuncu *Torsten Wahlund* her iki şairin şiirlerini İsveççe sundular. Her iki ülkenin halk danslarının da sergilendiği gecede *Suat Boyunukası*'nın Nazım Hikmet'in şiirlerinden bestelediği ezgiler de *Progress Tiyatrosu* Müzik Grubu eşliğinde seslendirildi. *Pandora Müzik Grubu* da bir gösteri sundu.

Federal Almanya'da emekçileri zorlu günler bekliyor

● Koalisyon ortaklarının üzerinde anlaşmaya varamadıkları en temel konu yabancılar politikası. FDP, CDU/CSU'nun önerdiği yabancılar politikasının 6 yaş sınırına itiraz ediyor.

Federal Almanya'da Birlik Partileri (CDU-CSU) ve FDP, koalisyon görüşmelerini sürdürüyorlar. Yeni koalisyon hükümetinin oluşması için yapılan görüşmelerde ortakların üzerinde anlaşmaya varamadıkları en temel konu, yabancılar politikası. CDU/CSU, yabancıların sayısını azaltırken geri dönüşün primlerle teşvik edilmesini öneriyor. Çalışma Bakanlığı'na geri dönüşün nasıl teşvik edileceği konusunda çalışma direktifi verilmiş durumda. FDP ise, Birlik Partilerinin kendi içlerinde anlaşmaya vardıkları bu politikayı aslında bu politikanın bazı maddelerini kabul edemeyeceklerini ve bu sorunun üç parti arasında tekrar ele alınması gerektiğini belirtiyor. FDP yabancılar politikasının en sert ve tepki çekici yanlarını yumuşatmak istiyor. "Uyum, için yapılan çalışmaların koordinasyonunu, Alman vatandaşlığına geçişin kolaylaştırılmasını, çocukların Almanya'ya getirilebilmesinde, sınırın 6 yaş gibi tepkilere neden olan bir düzeye indirilmesini öneriyor.

Sağ tehdit ve şantajlarla kazandı

Bilindiği gibi, 6 Mart'ta, 10. dönem Federal Parlamento için yapılan erken seçimler tekeli sermayenin tercihi doğrultusunda sonuçlandı. Giderek yaygınlaşan işsizliğin ve genel ekonomik bunalımın kısıracındaki yaklaşık 40 milyon seçmen, sağ blok partilerine yüzde 55,7 oranında oy vererek CDU / CSU' ve FDP koalisyonunun sürdürülmesini sağladı. Böylece CDU / CSU oyların yüzde 48,8'ini alarak yeni Parlamento'da 244; FDP yüzde 6,9 ile 34, SPD yüzde 38,2 ile 193 sandalye kazandı. İlk kez yüzde 5 barajını aşan "Yeşiller, ise, Parlamento'ya 27 milletvekiliyle girdiler. Bu olay, "Yeşiller, hareketinin yapısı gözönüne alırsa, son seçimlerin en önemli olayı olarak da değerlendirildi.

Sağ blokun, 2,5 milyona vararak bir doruk noktasına ulaşan yığılmal işsizlik ortamında, emekçi kesimlerden de oy toplayarak iktidar koalisyonunu sürdürebilmeleri, önemli ölçüde, başvurduğu sosyal demagoji ile mümkün oldu. Sermaye çevrelerinin yoğun mali desteği ve ellerindeki basın yayın araçları ile sürdürdüğü bu demagojide iki temel manevra belirleyiciydi.

Sağ koalisyon, 1982 Ekim'inde iktidara gelinden bu yana, Federal Alman halkını paniğe sürükleyen yaygın işsizliğin, sendikaların ölçsüz isteklerinden ve SPD'nin beceriksiz politikasından kaynaklandığını iddia etti. SPD'nin yeniden iktidar olması durumunda işsizliğin daha da artmasının kaçınılmaz olacağı tehdidini inandırıcı biçimde yayınladı. Öte yandan seçim sonuçlarına kadar yatırımlarını dur-

duran sermaye çevreleri, tutucu blokun "ekonomik kalkınma yolunda olduğu,, propagandasını tüm olanaklarıyla desteklediler.

Sağ blokun, Federal Alman halkının son yıllardaki yığılmal eylemlerde açık biçimde dile gelen barış özlemini sömürmek için ortaya attığı aldatıcı belgi ise "Barışın daha az silahla savunulması,, biçimindeydi. Seçimler yaklaştıkça, Amerikan füzelerine karşı çıkan büyük yığınları, her zamanki gibi bozgunculukla suçlamaktan kaçındıkları gözlemlendi.

Yeni Kohl Hükümeti, seçim başarısını daha sert bir sağ yöneliş doğrultusunda kullanacak. CDU / CSU ve FDP, seçmenlerin çoğunluğunun rızası olmadığı halde, Reagan yönetiminin isteğine uygun biçimde, ABD füzelerinin Federal Almanya'ya yerleştirilmesini dayatabilirler. Sağ blok demokratik ve sosyal reform kazanımlarını geçersiz kılmaya, sendikaların ve demokratik hareketin savaşım koşullarını daha da daraltmaya çalışabilir. Bu gelişme içinde, yabancı düşmanlığı ve neo-nazi NPD güç kazanabilir...

Öte yandan sağ iktidarın ardındaki devtekeller ve Federal Almanya'da sağ bir



"Barış benim konum değil" diyen Hristiyan Demokrat Kohl yeni hükümette de başkan olacak

iktidarı kendisi için zorunlu gören ABD sermayesinin pompalamasıyla, göz boyamaya yönelik geçici bir "ekonomik düzelme,, görüntüsü yaratılması da olanaklı. Bunun sonucunda işsizliğin yükseliş tablosunda bir kaç yüz binlik düşüşler televizyon ekranlarından iri rakamlarla propaganda edilebilir.

Ancak büyük tekellerin, bankaların kalsalarından çıkan paralarla iktidara gelenler kuşkusuz geniş emekçi yığınların çıkarları doğrultusunda çalışmayacaktır.

Yunanistan'da bağımsız dış politika yönelişi güçleniyor

Mart ayı başından beri Yunanistan'ın çeşitli kentlerinde onbinlerce kişinin katıldığı gösterilerle Amerikan üsleri, nükleer silahlanma, ABD'nin baskı ve dayatmalarını protesto ediyor. Bu amaçla Atina'da 70 bin, Selanik'te 50 bin, Pire'de ve diğer kentlerde binlerce kişinin katıldığı yürüyüşler yapıldı. İlerici parti, sendika ve yusuf yapıları, "nefisi patli,, sınırları ve barış örgütlerinin düzenlediği gösterilerde ABD üslerinin sökülmesi, Balkanların atom silahlarından arındırılmış bölge olması, üsler konusundaki görüşmelerin halktan gizli tutulması ve Papandreu'nun bu konularda kararlılığını sürdürmesi istendi.

Bundan bir süre önce, Yunanistan'da bazı generallerin emekliye sevk edilmesi ve Atina ve çevresindeki birliklerin "teyakkuz,, a geçirilmesi üzerine, özellikle Türkiye basınında "Yunanistan'da darbe olduğu,, haberleri verilmiş, ama hemen sonra bunun doğru olmadığı anlaşılmıştı.

Bilindiği gibi, Yunanistan Başbakanı Papandreu, son dönemde, dünya barışının korunması ve ülkesinin bağımsızlığı konusunda bazı olumlu adımlar attı. Reagan yönetimine Yunanistan'daki ABD üsleri konusunda bazı öneriler yaptı ve bu

önerilerine kabul edilebilir yanıtlar almadığı taktirde görüşmeleri keseceğini ima etti. Federal Almanya'da yapılan son NATO manevralarına katılmayı reddetti. Şubat ayı sonunda Sovyetler Birliği ile uzun vadeli bir ekonomik-teknik işbirliği programı imzaladı. Bunların yanında, Papandreu, ABD roketlerinin Avrupa'ya yerleştirilmesine karşı çıkıyor. Varşova paktı önerilerini destekliyor ve Bulgaristan'ın yaptığı Türkiye de dahil Balkanların nükleer silahlardan arındırılmış bölge ilan edilmesi önerisini kabul ediyor.

Dış politikaya yönelik bu türden adımların ABD ve çevrelerinde olduğu gibi Yunanistan'da ordu içindeki ve dışındaki gerici güçler tarafından da kuşkuyla karşılanması ve "macera,, olarak nitelendirilmesi doğaldır. Ordu içindeki son düzenlemeler de, bu bağımsızlıkçı adımların engellenmemesi hedefleyen önlemler olarak görülebilir.



İngiltere'de Füzelere karşı etten bir duvar

Greenham Common, İngiltere'de, ABD Hava Kuvvetlerine ait, İngiltere Savunma Bakanlığı'nın koruma ve denetimi altında bir hava üssü. Üssün özelliği, İngiltere'ye yerleştirilecek 96 Cruise füzesi için burasının seçilmiş olması. Bir süredir usde, İngiltere-ABD ortaklığında füzeleri yerleştirme hazırlıkları yapılıyor.

18 ay kadar önce 50 kadar kadın, ülkelerine bu ölüm füzelerinin yerleştirilmesini engellemek için Greenham Common'a bir yürüyüş düzenleyerek, üssü çeviren çitlerin etrafında bir gösteri yapmışlardı. Daha sonra, üsdeki hazırlık çalışmalarını engellemek, kamuoyunu uyarmak için kadınların bazıları kampın çevresinde, getirdikleri portatif çadırlarda yaşamaya başladılar. Bir yılı aşkın bir süredir her gün, yaşları 15-70 arası en az 50-60 kadın Greenham Common hava

FRANSA MEKTUBU

Feridun AKSIN

Fransa'da seçmen sol iktidarı uyardı, sağ partilere "dur" dedi

Fransa'da 6 ve 16 Mart günleri iki turda yapılan belediye seçimleri çok hareketli geçti; yalnız Fransa'da değil, tüm dünyada yankılar uyandırdı.

Sağ partiler bu seçimler üzerine büyük hayal kuruyorlardı. 1981 Cumhurbaşkanlığı ve Milletvekili seçimlerinde büyük yenilgiye uğramışlar ve Fransız Komünist Partisi'nin de dört bakanla katıldığı sosyalist bir hükümet yönetime gelmişti. Bu seçimlerde ise 1981'den sonra ilk kez tüm seçmenler sandık başına gideceklerdi. Sağ partiler bu seçimlerde oy sayılarını büyük ölçüde yükseltmek ve bundan yararlanarak hükümetin saygınlığını kırmak, ülkede "istikrarsızlık" ortamı, hatta daha ileri gidecek bir erken seçim olanağı yaratmayı amaçlıyorlardı; bu hedeflerini pek gizli kapaklı da tutmuyor, şu ya da bu biçimde belirtiyorlardı.

Seçimlerin ilk tur sonuçları açıklandınca, sağ partilerle birlikte Fransız ve uluslararası tekeli basın da zafer çığlıklarını attı. Türkiye'de de başta Tercüman yazarları olmak üzere gerici gazeteler, bu koroda yerlerini almakta gecikmediler: Sol iktidar köşeye sıkışmıştı. Sağ partiler Fransa düzeyinde oyların % 50'den fazlasını almışlardı.

İkinci turda hevesleri kursaklarında kaldı. Bu kez, başta Sosyalist ve Komünist Partisi olmak üzere, diğer sol güçlerin oluşturduğu "Sol'un Birliği" listeleri oyların % 50'den fazlasını almıştı. İki tur sonuçları birleştirilerek yapılan hesaplara göre ise, sonuç olarak, Fransa'da 30 binden fazla nüfuslu 220 ilden 120 belediye başkanlığı Sol'un Birliği tarafından (61 Sosyalist Parti, 57 Komünist Partisi) ve ancak 100 belediye başkanlığı sağ partiler tarafından kazanılmıştı.

Seçmen sağ partilere bekledikleri zaferi sağlama olanağı vermedi. Nedir ki, sol partiler önemli bir oy kaybına uğradı gene de. Özellikle 1981 seçimlerine göre Sosyalist Parti oylarında büyük bir düşme var. Fransız Komünist Partisi ise, 1977'deki belediye seçimlerine göre oy yitirmekle birlikte, 1981 seçimlerine göre konumunu korumaktadır.

Oylar iki tur arasında neden böyle bir farklılık göstermiştir? İki turda seçime katılma oranlarının gözden geçirilmesi, durumu açıklığa kavuşturuyor. Birinci turda

sağ partiler seçmenlerini harekete geçirmekte başarılı olmuşlardır. Öte yandan sol partilerin güçlü olduğu, genel olarak emekçi halk kesimlerinin oturduğu bölgelerde seçime katılma, diğer bölgelere göre çok düşük olmuştur. Yani sol seçmenlerin belirli bir bölümü sandık başına gitmemiştir. Böylece iktidara bir uyarıda bulunmuştur. Ama aynı seçmen birinci turdaki sonuçlar ve sağın zafer çığlıklarını karşısında sol iktidara sahip çıkması ve oylarıyla sağ partilere dur demiştir.

Seçmenlerin bu değişken tutumu karşısında çeşitli yorumlar yapılmaktadır. Özellikle sağ, bunu hükümetin reformlar konusunda çok ileri gittiği, halkı ürküttüğü biçiminde yorumluyor ve hükümeti uzlaşmacı bir politika izlemeye zorluyor.

Oysa gerçek tümüyle ters bir yöndedir. Sol hükümet emekçilerin yararına bir çok adım atmıştır. Örneğin: ücretlerde kesinti olmaksızın çalışma saatlerinin düşürülmesi, aile yardımlarının artırılması, asgari ücretlerin sistemli olarak yükseltilmesi, emekliye ayrılma yaşının düşürülmesi, fabrikalarda işçi haklarının genişletilmesi vb. Elbette ki ilk turda oy kullanmayan seçmenlerin uyarısı kendi yararına alınan bu önlemlere karşı değildir. Ancak çözümlememiş sorunların varlığı unutulmamalı. Artma hızı düşürülmekle birlikte işsizlik bütün ağırlığıyla emekçi halkın sırtındaydı. Satınalma gücü düşüktü. Ekonomik bunalımın ve sağın daha önce 25 yıl sürdürdüğü büyük tekeller yararına yönetimin bıraktığı mirasın altında ezilen emekçi halk bu değişikliklerin meyvelerini yaşamında somut olarak duyamıyordu.

Sonuç olarak, Fransa emekçi halkı, sol iktidara daha köklü reformlara yönelmesi ve bunların emekçilerin yaşamlarına somut olarak yansımaları için bir uyarıda bulunmuş, sağ partilere ise "Sağ iktidar mı? Non, Merci" (hayır, teşekkür ederim) demiştir.

KISA...KISA...KISA

● ABD, Türkiye

Reagan yönetimi, yeni bir plana göre, Hindistan, Mısır gibi bazı Ortak Pazar ülkelerinin pazarlarına el atarken, bir taraftan da Türkiye'nin güçlükle girebildiği Ortadoğu pazarlarını hedefliyor. Irak'la düşük fiyattan tarım ürünleri satma anlaşmaları imzalıyor ve Türkiye'nin en büyük müşterisi olan İran'la ilişkilerini geliştiriyor.

● NATO

Federal Almanya'da Mart'ın ilk haftasındaki NATO manevralarında atom savaşının provası yapıldığı belirtiliyor. Ayrıca manevralarda, "genel grev" hareketi ve bir savaş sırasında milyonlarca yabancı işçinin sınırlara yığılması karşısında alınacak tedbirler üzerinde duruldu.

● İran

İran'da Tudeh Partisi Birinci Sekreteri Nurettin Kiyauri ve çok sayıda partii yöneticisi ve üyesi tutuklandı. Tudeh'e yönelik bu saldırı İran'da, yönetimi anti-emperyalist doğrultudan sapırmak isteyen yeni bir ABD komplosunun başlangıcı olarak değerlendiriliyor.

● İspanya

Madrid'de Mart ayı başında, sol partiler, sendikalar, gençlik ve kadın örgütlerinin katıldığı 25 bin kişilik bir gösteri ile Kuzey İspanya'nın Zaragoza şehrindeki ABD üslerinin sökülmesi istendi.

● Hindistan

Hindistan'da 1979 yılında ele geçirilen "Brahmaputra Projesi" adlı bir CIA raporuna göre ABD gizli servisi Hindistan'ın Kuzeydoğu eyaletlerini ülkeden ayırmak için ayrılıkçı unsurları mali olarak destekliyor ve dinsel ayrımlıkları körükliyor. Assam eyaletinde bir kaç yıldan beri, yerli halk ile göçebe müslüman azınlık arasında düşmanlık körükleniyordu. Şubat ayında yapılan seçimler sırasında yüzlerce göçmenin ölümüyle sonuçlanan karışıklıklara da CIA'nın kışkırttığı şovenist unsurların yol açtığı belirtiliyor.

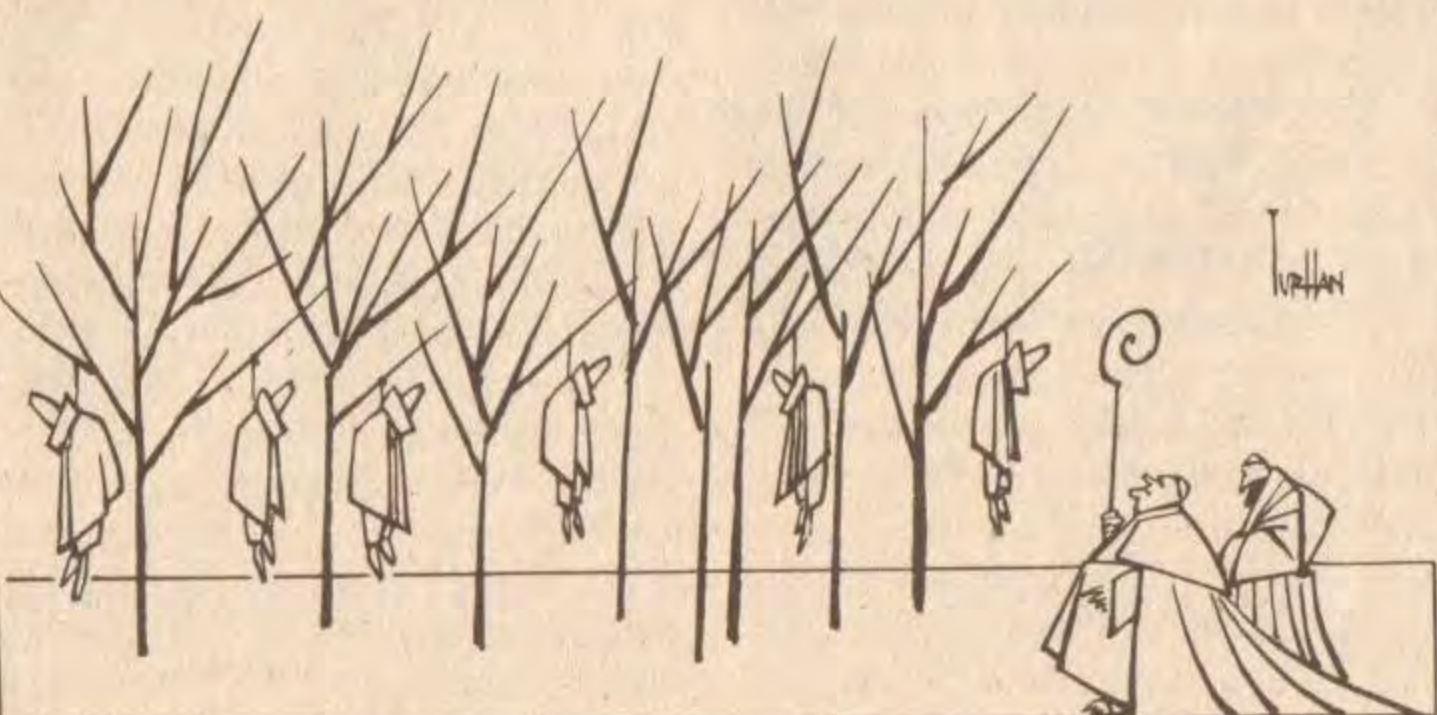
Papa'nın öğütleri Orta Amerika gerçeklerine ters düştü

Geçtiğimiz ay ortasında Papa John Paul, 8 Orta Amerika ülkesine bir "acı dindirme" gezisi yaptı. Çoğunluğunda, ABD destekli gerici rejimlerin halk üzerinde yoğun baskılar sürdürdüğü bu ülkelere yapacağı gezi öncesinde, Papa, eski CIA şefi ve ABD yönetimi özel temsilcisi General Walters tarafından bilgilendirildi.

Papa'nın gezisinin amacı, bu bölgede "insan haklarına saygının gelişmesi"ydi. Ancak, Papa'nın af dileğine rağmen, gezisinin ilk gününde Guatemala'da altı yurtsever kurşuna dizildi. Son üç yılda 40 bin Salvadorlu'nun, ABD destekli gerici rejimin askerleri tarafından öldürüldüğü El

Salvador'da Papa'nın kendisini dinlemek için toplanan yüzbinlere "Sorunlara, yabancı baskıdan uzak, içten diyalog kurma amacıyla yaklaşma" konusundaki uyarısı hiç de uygun düşmedi. Nikaragua'da da, iktidardaki devrim hükümetinin Kültür Bakanı Kardinal Ernesto Martinez'e "kiliseye ilişkin görevlerini" ihmal etmemesi konusunda yaptığı uyarı da aynı derecede yersiz bulundu.

Papa'nın "diyalog, politik çözüm bulma, sınıf mücadelesine yönelme" gibi önerilerinin Orta Amerika halkının somut koşullarına ters düştüğü açıkça görüldü.



—İSTE, AMERİKA'NIN ARKA BAHCESİ PAPA HAZRETLERİ...

“Sıfır-Çözüm” mü, Çözümsüzlük mü ?

● Reagan'ın “Sıfır-Çözüm”ü barış hareketini yatıştırmadı. 1981 yılında barış gösterilerine aktif katılanların sayısı 5 milyonken, bu sayı 1982 yılında

20 milyona ulaştı. Ancak bu durum roketlerin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesi tehlikesinin ortadan kalktığı anlamına gelmiyor. Tehlike sürüyor...

Amerika Birleşik Devletleri'nin Batı Avrupa'da beş NATO ülkesine yerleştirmeyi planladığı 572 Cruise Missiles ve Pershing II roketlerine karşı çıkanların sayısı her gün artıyor. ABD Başkanı Reagan ise, 30 Kasım 1981 tarihinde Cenevre'de başlamış olan “orta menzilli atom silahlarının sınırlandırılması” konulu silahsızlanma görüşmelerinin başında ortaya attığı “Sıfır-Çözüm”de hala direniyor.

Ünlü Amerikan dergisi Time 31 Ocak 1983 tarihli sayısında Reagan'ın “Sıfır-Çözüm” konusunda ısrar etmesini iki nedene bağlıyordu. Birincisi, Reagan'ın silahların kontrolü politikasına zaten pek önem vermemesi. İkincisi ise, Sovyetler Birliği'nden gelen silahsızlanma önerilerini Reagan'ın “anlamayacak kadar karmaşık bulması” ve “anlamakta güçlük çektiği” bu önerilere “sinirlenmesi”. Time Dergisi'ne göre, Reagan “Sıfır-Çözüm” önerisini “pervasızlığı ve basitliği” nedeniyle çok seviyordu.

“Sıfır-Çözüm” Basit ve pervasız

Reagan'ın “Sıfır-Çözüm” önerisi gerçekten basit olduğu kadar pervasızdı da... Buna göre, *Sovyetler Birliği tüm orta menzilli SS-20 roketlerini ve onlardan daha önce yerleştirmiş olduğu SS-4 ve SS-5 roketlerini imha edecekti. Buna karşılık ABD de, 1983 yılı sonuna kadar Batı Avrupa'ya yerleştirmeyi planladığı Cruise Missiles ve Pershing II roketlerini yerleştirmekten vazgeçecekti.*

Böylelikle Reagan hem Sovyetler Birliği'nin orta menzilli roketlerini pervasızca “sıfırlamış” olacak, hem de yine Sovyetler Birliği'nin nükleer silahların sınırlandırılması konusunda getirdiği ve bütün dünyada geniş yankılar uyandıran önerilerini bir çırpıda basitçe “sıfıra indirivercekti”.

Çözüm mü? Çözümsüzlük mü?

Reagan'ın “Sıfır-Çözüm”ü Avrupa'da hızla büyümekte olan ve Batı Avrupa'ya yeni roketlerin yerleştirilmesini engellemeyi hedefleyen barış hareketini yatıştırmadı. Kapitalist ülkelerde, 1981 yılında barış gösterilerine aktif katılanların sayısı 5 milyonken, bu sayı 1982 yılında 4 katına çıkarak 20 milyona ulaştı. Bu patlama nedensiz değildi. Barıştan yana güçlerin sözcüleri daha ilk gününden “Sıfır-Çözüm”ün ikiye bölünmüşlüğü, “çözümsüzlüğünü” görmüşlerdi.

Birer NATO üyesi olan İngiltere ve Fransa'nın Avrupa'daki roketleri ne olacaktı? Avrupa kıtasında nükleer roketle sahip tek ülke Sovyetler Birliği değildi ki, Sovyetler Birliği roketlerini imha edince “Sıfır-Çözüm”e ulaşılmış olsun... Barış güçleri Fransa'nın NATO'nun askeri kanadından çekilmiş olduğuna işaret ederek, Reagan'ın “Sıfır-Çözüm”ünü savunana şunu soruyorlardı: “Fransa



HER BİRİNİN PATLAYICI
MADDE GÜCÜ HIROŞİMA'YA
ATILAN BOMBANIN EN AZ 10 KATI!

Pershing-2 ve Cruise füzeleri, koruma değil, tam anlamıyla saldırı ve ilk darbe silahı. Her ikisi de beş dakikalık bir süre içinde Sovyetler Birliği'ne ulaşılabilir. Uyarı süreleri son derece kısa olduğu için, tek seçenek karşı bir atom darbesi oluyor. Solda görülen Pershing-2 roketi radarla yönetilen bir elektronik sistemle donatılmış. 30 metreye kadar hedefe tam isabet sağlıyor. 12 metreye kadar yerin dibindeki hedeflere de ulaşıp, orada patlayabiliyor. Yukarıda görülen Cruise füzeleri de hedefe tam isabet gücüne sahip. Ses duvarına yakın bir hızla, ağaç boyu yükseklikten uçan roketler, önlerindeki her türlü engeli yükselerek veya viraj alarak aşabiliyor, engel tanımıyorlar. Alçaktan uçmaları nedeniyle de radarlar veya avcı roketlerince saptanıp izlenemiyorlar.

NATO'nun askeri kanadından çıktı diye Fransa'daki atom roketleri Sovyetler Birliği'ne değil de NATO ülkelerine mi yollandı?”

Kaldı ki, Sovyetler Birliği nükleer silahları ilk kullanan ülke olmayacağını Birleşmiş Milletler'de açıklayarak tüm dünyaya teminat vermiş bulunuyordu. Buna ABD'nin önde gelen politikacılarının tek yanıtı şu olabildi: “ABD Avrupa'daki roketleri ancak ABD için kriz yaratan bir durum doğarsa kullanacaktır”. Peki ama, ABD böyle bir krizi bizzat kendi eliyle yaratamaz mıydı?

Kötü mala alıcı bulmak zor

Şubat ayı başında ABD Başkan Yardımcısı George Bush yedi Avrupa ülkesini kapsayacak bir geziye çıkarken, ABD

Dışişleri Bakanı George Schultz da Japonya ve Çin'e gitti. Avrupa'ya gelen Bush, Batı Avrupa'daki bağışıklarını ABD'nin silahsızlanma masasındaki tavrının “uzlaşmaz” olmayacağına inandırmaya çalıştı. Japonya ve Çin'e giden Schultz ise bunun tam tersini söylüyordu: Sovyetler Birliği'nin bütün SS-20 roketlerinin imhasını içermeyen bir anlaşmayı ABD imzalamayacaktır.

Ama her iki ABD yöneticisi de umdukları etki ve güveni yaratamadılar. Avrupa'da, “barış benim konum değil” diyen CDU Başkanı ve F.Almanya Başbakanı Kohl dışında Reagan'ın “Sıfır Çözüm” önerisini hararetle destekleyen çıkmadı.

14 Şubat tarihli Amerikan Dergisi Newsweek bu propaganda gezilerini, “Reagan'ın pazarlamacıları becerikli ama, amaç ve tutarlılığı olmayan bir dış politikayı satmakta güçlük çekeceklerdir” diye yorumluyordu.

Sovyetler Birliği ne dedi? Ne yaptı?

NATO ülkeleri Batı Avrupa'da 5 ülkeye 572 atom roketi yerleştirme kararını alırken, Reagan kendi “Sıfır Çözüm” önerisini ortaya atarken ve hiç bir uzlaşmaya yanaşmazken Sovyetler Birliği ne diyordu? Ne yapıyordu?

Bu sorunun yanıtını bulmak için bir kaç yıl geriye, 1979 yılına dönüyoruz.

NATO Avrupa'ya Cruise Missiles ve Pershing II roketlerini yerleştirme kararını almaya hazırlanıyor. Amerika'da Pentagon çevreleri “çıkacak bir atom savaşını kazanabiliriz” propagandasına girişmişler...

Tam da bu sırada Sovyetler Birliği dünya barışının korunması yönünde önemli bir adım attı. Karşılık beklemeksizin Avrupa kıtasından 20 bin askerini ve 1000 tankını geri çekti. Bu adımın ardından Temmuz 1980'de ABD'ye orta menzilli atom roketleri konusunda bir görüşme önerdi. Ardından, 1981 yılında, Avrupa kıtasındaki Sovyet atom silahlarından bir bölümünü tek taraflı olarak kaldırmaya hazır olduğunu ekledi.

1981 yılı sonunda Reagan'ın “Sıfır-Çözüm” önerisiyle ortaya çıkmasının hemen

AVRUPA'DA ORTA MENZİLLİ ATOM SİLAHLARININ BUGÜNKÜ DURUMU EŞİTLİK

	NATO	Sovyetler Birliği
Nükleer bombardıman uçağı	824	461
Roket	162*	514
Toplam	986	975

AVRUPA'YA YENİ ABD ROKETLERİ YERLEŞTİRİLİRSE NATO ÜSTÜNLÜĞÜ

	NATO	Sovyetler Birliği
Nükleer bombardıman uçağı	824	461
Roket	734**	514
Toplam	1,558	975

REAGAN'IN “SIFIR ÇÖZÜMÜ” NATO ÜSTÜNLÜĞÜ

	NATO	Sovyetler Birliği
Nükleer bombardıman uçağı	824	461
Roket	162*	0
Toplam	986	461

ANDROPOV'UN ÖNERİSİ EŞİT AZALTMA

	NATO	Sovyetler Birliği
Nükleer bombardıman uçağı	461	461
Roket	162	162
Toplam	623	623

162* : İngiliz ve Fransız orta menzilli roketleri

734** : İng. ve Fran. roketleri + 572 Pershing II ve Cruise Missiles

Her bakımdan sıfırı bol bir ülke:

AMERİKA

* ABD'de 1982'den itibaren 5 yıl içinde 1,5 trilyon doların silahlanmaya ayrılması planlandı. Bir trilyon = 1.000.000 x 1.000.000 demektir. Bu kadar para 1000'er DM'lik kuponlar halinde üstüste konsa yüksekliği 170 km yapar: Bonn'dan Frankfurt'a kadar.

* Reagan bu yıl ABD silahlanma bütçesini yüzde 14 arttırıyor. 1986'da ABD'nin savaş bütçesi yaklaşık 858.000.000.000 DM'a yükselecek.

* Silahlanma için ayrılan her bir milyar dolar 11.600 işyerinin yok olmasına neden oluyor.

* ABD'de şu anda kayıtlı işsiz sayısı 12.000.000. Reagan'dan bu yana işsizlik 1.000.000 arttı. ABD'de her saat 300 kişi daha işsiz kalıyor.

* 32.000.000 Amerikan vatandaşı asgari yaşam koşullarında yaşıyor. Her ay 500.000 kişi işsizlik parası hakkını yitiriyor.

* 1982'de ABD devleti 1.000.000 kişinin elinden kendi verdiği yemek karnelerini geri aldı. 365.000 yoksul aileye yapılan sosyal yardım kesildi. 260.000 ailenin ise azaltıldı.

* ABD'nin endüstri merkezlerinden biri olan Detroit'de her yüz kişiden 20'si işsiz. Bu kentte yaşayanların üçte biri her gece aç yatıyor.

* Yine ABD'nin büyük yerleşim merkezlerinden Milwaukee'de 200 iş için 20.000 kişi kuyrukta bekliyor.

* New York'da her gün ortalama 230 sokak çatışması oluyor.

ardından Sovyetler Birliği somut önerilerini sürdürdü: NATO ve Sovyetler Birliği'nin sahip olduğu yaklaşık 1000 atom silahının 1985 sonunda 600'e, 1990 sonunda da 300'e indirilmesi önerisini getirdi.

1982 yılı ortalarında ise Sovyetler Birliği bu kez tek tarafı ödüllere hazır olduğunu ve roketlerin sayısında önemli miktarlarda azaltmalara başladıklarını açıkladı.

...Ve gerçek sıfır-çözüm

1982'nin Aralık ayı içinde Sovyetler Birliği Komünist Partisi Genel Sekreteri Andropov, ülkesinin yeni bir önerisini getirdi. Eğer ABD Cruise Missiles ve Pershing II roketlerini Batı Avrupa'ya yerleştirme planından vazgeçerse, Sovyetler Birliği de Avrupa topraklarındaki roketlerinin sayısını Fransa ve İngiltere'nin elindeki roketlerin sayısı kadar azaltmaya hazır. Eğer ileride İngiliz ve Fransız roketlerinin sayısında bir azalma olursa Sovyet roketleri de tekrar aynı sayıda düşürülecekti.

Andropov'un bu önerisine ABD Dışişleri Bakanlığı'nın ilk tepkisi “kabul edilemez!” oldu.

Bunun hemen ardından Varşova Paketi'ne üye yedi sosyalist ülkenin üst düzeydeki temsilcileri Çekoslovakya'nın başkenti Prag'da bir araya gelerek Varşova Paketi'nin NATO devletlerine ve tüm dünya devletlerine yeni önerilerini sundular. Bu öneriler arasında Avrupa'daki orta menzilli atom silahları konusu da yer alıyordu: *Avrupa kıtasının her türlü nükleer silahlardan arındırılarak gerçek bir Sıfır-Çözüm'e ulaşılması.*

Ama Reagan hala Sovyetler Birliği'nden “mantıklı öneriler” beklediğini söyleyerek yapılan tüm önerilerin “mantıksız” olduğunu iddia ediyor ve kendi “Sıfır-Çözümü”nde direniyordu. Hatta geçtiği-

miz ay içinde Washington'da yaptığı bir radyo konuşmasında işi, “Sovyetler Birliği'nden barışa hizmet edecek ciddi öneriler bekliyorum” demeye kadar vardırdı.

1983 yılı

NATO devletleri yeni nükleer roketlerin Batı Avrupa topraklarına yerleştirilmesi kararını ABD ile Sovyetler Birliği'nin Cenevre'de sürmekte olan silahsızlanma görüşmelerinin kaderine bağlamış bulunuyorlar. Eğer bu görüşmelerde 1983 yılının sonuna kadar bir anlaşmaya varılmazsa, NATO devletleri yeni orta menzilli roketleri Batı Avrupa topraklarına yerleştirmeye kararlı olduklarını belirtiyorlar.

Silahsızlanmadan ve barıştan yana güçler ise, “her şeyi 1983 yılına bağlamanın tehlikesine” işaret ediyorlar. ABD, Reagan'ın “Sıfır-Çözüm”ündeki inatıyla, getirilen tüm önerilere karşı uzlaşmaz tavrıyla görüşmeleri 1984 yılına kadar sürünce mede bırakabilir. Reagan'ın amacının da bu olduğu anlaşılıyor.

Reagan'ın ve savaş yanlılarının “Sıfır-Çözüm” konusundaki bütün reklam kampanyalarına rağmen barış yanlı güçlerin sayısı sürekli artıyor. NATO ülkelerinin tutucu çevreleri bile bu konuda ikircimli davranmak zorunda kalıyorlar. Ama bu durum Batı Avrupa'ya roketlerin yerleştirilmesinden yana olan çevrelerin fikir değiştirdikleri, roketlerin yerleştirilmesi tehlikesinin ortadan kalktığı anlamına gelmiyor. Tehlike sürüyor...

Cenevre görüşmelerinin yapıcı bir biçimde yürütmesi ve olanaklı en kısa zamanda sonuçlandırılması dünya barışı için bugün çok büyük önem kazanmıştır. İçinde bulunulan durumun bütün karmaşıklığına karşın tehlikenin üstesinden gelmek mümkündür. Her şey barış güçlerinin kararlılığına ve çabalarına bağlıdır.

**1980 ve 1981 yıllarında
Türkiye dış ticaretten
8,2 milyar dolar zarar etti**

24 Ocak kararlarından sonra dış ticaret sömürüsü yılda 4 milyar doları aştı !

Yurt dışına sattığımız malların fiyatlarının aşırı düşürülmesinden ve satın aldıklarımızın fiyatlarının da sürekli yükseltilmesinden ötürü, Türkiye ekonomisinin yıllık zararı dört milyar doları aştı. Daha önceki dönemde yılda yaklaşık iki milyar dolar olan dış ticaret sömürüsü, "24 Ocak Kararları"nın uygulanmaya konulması sonucu, 1980 yılında 4 milyar 395 milyon dolar ve 1981 yılında da, 4 milyar 292 milyon dolar olarak gerçekleşti.

Böylece, 1980-1981 yıllarında Türkiye ekonomisi 8 milyar 687 milyon dolar büyüklüğünde zarar etti.

"24 Ocak Kararları"nın ana hedeflerinden birisi, ne pahasına olursa olsun dışsatımı arttırmaktır. Bu amaçla, yüzde yüzü aşan oranda devalüasyon yapılarak, aynı oranda dışalım malları pahalılandırıldı ve dışsatım malları da ucuzlatıldı.

Dışsatım mallarının yok pahasına elden

24 Ocak'çılar, uyguladıkları ekonomi politikalarını, "serbest piyasa ekonomisi"ne geçiş olarak tanımladılar. Çok geçmeden, "serbest piyasa koşulları" diye adlandırılan bu uygulama ve yöntemlerin, sözcüğün gerçek anlamıyla, büyük balıkların küçük balıkları "serbestçe" ve "özgürce" yutabilmesi ve bu amaçla, namluların gölgesinde, kodaman sermayenin legal-illegal her yola ve yönetime, "özgürce" ve "serbestçe" başvurabilmesi anlamına geldiği, açıkça anlaşılmaya başlandı.

Öylesine ki, bu özgürlüklerin yetersiz kaldığı yerde, kimi "büyük"lerin daha büyükler tarafından kolaylıkla yutulamadığı durumlarda, kapalı kapıların ardında işin içine devlet gücü giriyor ve böylelikle, boğma "serbestisi" ve "özgürlüğü"nün önündeki engeller kolaylıkla ortadan kaldırılıyordu.

Güney Sanayi'nin başına gelenler

Tekstil işkolunda, tekellerden birisi olan Sapmaz Holding'e bağlı Güney Sanayi, Türkiye kapitalizminde gelişen yeni ve hızlı süreçlere ayak uyduramayınca, önce devlet desteğini yitirdi. Ardından da, her anlamda hızla tırmanan kodaman sermaye çetesinin ağına düştü.

23 Haziran 1982 tarihli gazetelerde, büyük puntolarla "Güney Sanayi Üretimi Durdurdu" haberi patladı. Sonra da, o güne değin "ser verip sır vermeyen" Güney Sanayi yetkilileri, birden konuşmaya başladılar. Önce ihtiyatlı ve utangaç, ama sonra sorun "olmak ya da olmamak" noktasına gelince, açık ve isyankar bir tavırla, tüm kirli çamaşırlar ortaya döktüldü.

Güney Sanayi patronları çamaşıryıkama eylemine girişince, olayın ardındaki gerçekler su yüzüne çıkmaya başladı. Türkiye'nin yeni "dev"leri, yüzde 100'ü aşan faiz oranlarıyla, Güney Sanayi'i büyük bir borç yükünün altına sokmuşlardı. Çok kısa bir süreçte, Güney Sanayi, bırakınız alınan borçların anapara bölümünü, ödeme süresi gelen faiz borçlarını bile ödeyemez bir

çıkartılması sonucu, Türkiye'nin dışsatımı 1981'de yüzde 61 ve 1982 yılında ise yüzde 20 oranında artış gösterdi. Büyük tekellerin aşırı fiyat düşürmelerinden doğan kayıplar ise, devlet bütçesinden karşılandı.

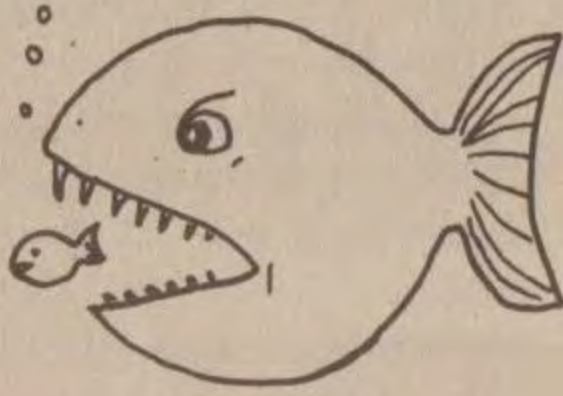
şlandı.

Yurt dışına sattığımız malların fiyatlarına oranla, dışarıdan satın aldıklarımızın fiyatlarının sürekli yükseltilmesi sonucu, 1977-1981 yıllarını kapsayan son beş yıl-

DİŞ TİCARETTEN TÜRKİYE'NİN KAYBI (Milyon Dolar)						
Yıllar	Dışalım	Dışsatım	Dışaık	Dışalım Fıatı 1968:100	Dışsatım Fıatı 1968:100	Dış ticaret hadleri 1968:100
1977	5,796	1,753	4,043	274,6	211,1	76,9
1978	4,599	2,288	2,311	312,7	227,9	72,9
1979	5,069	2,261	2,808	385,3	279,6	72,6
1980	7,667	2,910	4,757	609,0	324,5	53,3
1981	8,933	4,703	4,230	616,0	311,0	50,5
Topl.	32,064	13,915	18,149			
Yıllık Kayıp						
						15,595

Kaynak: DİE Dış Ticaret İstatistikleri

Büyük balık...



çilen bu kuruluşu Türk Hava Kurumu'na bağışlayarak, dayatılan çözümü engelleyeceğiz... Türkiye'de kuruluşlar var, üretiyorlar ama satamıyorlar. Biz satıyoruz, ama üretmiyoruz, bu bir paradokstur. Ayakta duranlar, bankalara yaslananlardır. Biz geçmişte banka kuramadık..."

Sonuçta bu feryatlar kar etmedi. Sapmaz'lar direnmeye kalkışınca, işin içine devlet gücü girdi. "Direnişçiler"nin sesi soluğu kesildi. Güney Sanayi ve onun üst örgütü Sapmaz Holding, kendi deyimleriyle "banka sermayesiyle içiçe geçememe"nin faturasını ödediler. Ve Güney Sanayi ile birlikte Sapmaz Holding'de, Türkiye kapitalizminin yeni "dev"leri tarafından yutuldu.

Asil-Çelik'in asaleti

Kuşkusuz, devlet yardımının tam tersi doğrultuda işletildiği durumlar da var. Namluların gölgesinde iyice tırmanan bir avuç kodaman sermaye çetesinin en önlerinde yer alan Koç Holding'in Asil Çelik adlı işletmesi, son yıllarda zararına çalışmaya başladı. Gelişen krizle birlikte, Asil Çelik'te işler iyice kötüleşti. Zararına çalışmaya alışkın olmayan Koç Holding, bir kurtarıcı aramaya koyuldu. Koç, aradığını "çok yakınında" buldu: Bu, "Mabut" devletti.

Emekçi kitlelerin, orta katmanların ve hatta kimi orta ve büyük boy sermaye gruplarının "Ceberut Devlet'i, Koç'un karşısında birden silkinip "Mabut Devlet" oldu ve Asil Çelik'i kurtardı. Olay şöyle gelişti: Devletleştirme operasyonu başladı-ğında, Asil Çelik'in piyasa değeri, 1,6 milyar liraydı. Ve devlet, tamı tamına 20 milyar lira ödeyerek Asil Çelik'i satın aldı. Koç ortaklarıyla birlikte, bu tatlı alışverişten yine tamı tamına 18 milyar 400 milyon lira kar etti. Sonuçta da, devlet "Mabut"luğunu, Asil Çelik'de asaletini göstermiş oldu.

Sıkıyönetim koşullarında işbaşına gelen son Demirel hükümeti, 1980 yılı başında "24 Ocak kararları" diye anılan yeni ekonomi politikalarını uygulamaya koydu.

24 Ocak kararlarıyla birlikte, önce yüzde 103 oranında devalüasyon yapılarak, Türk parasının değeri yarı yarıya düşürüldü. Temel malların fiyatlarına yüzde 100'ü aşan zamlar getirildi. Ardından'da, sürekli karışıklı para basılarak, fiyat artışları yüzde 110'a terkandırıldı. Böylelikle, 1980 yılında da gerçeğin yüzde 31 oranında geriletilmiş oldu.

12 Eylül'den sonra, sendikal faaliyetler ve grevler yasaklanarak bir yandan işçiler aleyhine bozulan gelir dengesi korundu. Öte yandan ise, işçilerin satınalma gücü, 1981 ve 1982 yıllarında da yüzde 6,7 ve yüzde 7,1 oranında geriletildi.

Sonuç olarak, fiyat artışlarının sürekli ücret artışlarının önünde gitmesi nedeniyle 1977 yılında 71 lira 10 kuruş olan günlük gerçek ücret, 1982 yılında yarı yarıya gerileyerek 37 lira 36 kuruşa gerilemiş oldu.

Başka bir deyişle, 1977'de işçilerin her 100 liralık satınalma gücü, 1982'de 52 lira 50 kuruşa düştü.

İŞÇİ ÜCRETLERİNDEKİ DEĞİŞMELER

Yıllar	Fıat artışları (yüzde)	Mutlak ücret günlükTL	Ücret artışları (yüzde)	Reel ücretlerdeki değişme (yüzde)	Reel ücretler günlükTL (1973 fı.)
1973	-	54.41	-	-	54.41
1974	15.9	68.26	25.5	8.3	58.93
1975	19.2	85.56	25.3	5.1	61.34
1976	17.3	115.30	34.7	14.8	71.10
1977	27.1	146.53	27.1	0.0	71.10
1978	45.3	207.93	41.9	-2.4	69.40
1979	58.7	294.31	41.6	-10.8	62.46
1980	110.2	426.96	45.1	-31.0	43.10
1981	36.5	543.84	27.4	-6.7	40.21
1982	34.5	679.80	25.0	-7.1	37.36

Kaynak:DİE ve Sosyal Sigortalar Kurumu İstatistikleri

Ücretler son üç yılda yirmi yıl önceki düzeyinin altına düştü

● 1982 yılının gerçek ücretleri 1963'ün gerisinde

● 1977-1982 yılları arasında ücretler yarı yarıya düştü

İşçilerin gerçek ücretleri (reel ücret), son üç yılda, yirmi yıl öncesinin altına düştü. 1979 yılında 62 lira 46 kuruş olan günlük gerçek ücretler (1973 sabit fiyatlarıyla), 1982 yılı sonunda 37 lira 36 kuruşa gerilemiş oldu. Yapılan hesaplamaya göre, son üç yılda gerçek ücretler, yaklaşık yüzde 40 oranında gerileme gösterdi.

Böylece, 1982 yılının gerçek ücret düzeyi, 1963 yılının 43 lira 97 kuruş olan ücret düzeyinin de gerisine indirildi.

İşçi sınıfının satınalma gücünün, yirmi yıl öncesinin de gerilerine gitmesine, son yıllarda gözlenen aşırı fiyat artışları ve enflasyon neden oldu.

lık dönemde, Türkiye ekonomisi 15 milyar 595 milyon dolar büyüklüğünde zarara uğradı.

Böylelikle, son beş yıl içinde, Türkiye'den 3 trilyon 115 milyar lira alınıp götürülerek, çökuluslu tekellerin kasalarına aktarıldı.

1982 yılında, Türkiye'nin ulusal geliri 6 trilyon 564 milyar lira olarak gerçekleşti. Demek ki, son beş yıl içinde gerçekleştirilen dış ticaret sömürüsüyle, bir yılda yaratılan maddi değerlerin (ulusal

gelir) yarısı, Türkiye'den alınıp götürüldü.

Öte yandan, 1981 yılında 4 milyar 292 milyon dolar olarak gerçekleşen dış ticaret sömürüsü, Türk parası olarak 858 milyar 400 milyon lira ediyor. Bu büyüklük, aynı yıl içinde yaratılan ulusal gelirin yüzde 13'ünü oluşturuyor. Açıkçası, Türkiye'nin milyonlarca emekçisinin bütün yıl boyu çalışarak yarattığı maddi değerlerin yaklaşık yüzde 13'ü, dış ticaret yoluyla emperyalist tekellerin kasalarına aktarılıyor.

ÖZLEM ÖZGÜR

Gündem

Köşeyi dönen kim ?

Dünya Bankası Başkan Yardımcısı Ernest Stern, 2 Temmuz 1982 tarihinde Ankara'da bir basın toplantısı yaptı. Onun basın toplantısında söylediği, "Türkiye'nin gösterdiği ekonomik başarı etkileyici", biçimindeki değerlendirmesi, basın ve yayın organlarında birinci haber olarak yer alıyordu.

Bu konuşmadan hemen üç gün sonra, 5 Temmuz 1982 tarihli Resmi Gazete'de, Dünya Bankası ile Türkiye Cumhuriyeti arasında imzalanan bir anlaşmanın tam metni yayınlanıyordu. Yapılan anlaşmaya göre, alınan 304 milyon dolar krediye karşılık, Dünya Bankası'na, Türkiye Cumhuriyeti'nin devletin mülkiyetinde bulunan tüm "taşınabilir ve taşınamaz" varlıkları üstüne "ipotek koyma hakkı" tanınmıştı.

Açıkçası, Türkiye borçlarını süresinde ödeyemez bir konuma düşerse, Dünya Bankası, Türkiye Cumhuriyeti'nin "taşınabilir ve taşınamaz" varlıklarını satışa çıkarabilecek; ya da, onların mülkiyetine sahip olabilecekti.

Dünya Bankası Başkan Yardımcısı'nın "Türkiye'nin gösterdiği ekonomik başarı etkileyici" sözünü manşete çıkaran boyalı basın, TRT, ulusal ve uluslararası basın ajansları, anlaşılır nedenlerle, bu akıl almaz skandala haber değeri biçmemiş ve memleketi satışa çıkarırları, "sus-pusla" örtbas etmeyi becerebilmişti.

Böylelikle de, kamuoyunun en bilimsiz kesimlerinin bile, kaçınılmaz olarak yanı bekleyecekleri şu soru, ne yazık ki, o günlerde güme gitmişti: Ekonomi bu denli "etkileyici" ve "başarılı"ysa, Dünya Bankası Türkiye Cumhuriyeti'nin mal varlıklarına neden "ipotek" koyma gereği duyuyordu ?

"24 Ocak Kararları"nın gündeme getirilmesinden ve özellikle de, cuntanın erke gelmesinden bu yana geçen süreçte, "adresleri belli" odaklardan kaynaklanan yalana dayalı yoğun bir propaganda ağı örül müş bulunuyor. Gün geçmiyor ki, basın ve yayın organlarında, iç ve dış gericiğin ürettiği, "Türkiye ekonomisi düzlüğe çıktı"; "Türkiye köşeyi döndü, dönüyor"; "Türkiye cesaretti ve başarılı adımlar attı"; "Askeri yönetim bunalımı aştı, aşıyor" türünden haberler yer almıyor olsun.

Oysa yaşam, 24 Ocakçıların ve cuntanın "güneşi balçıkla sıvamak" istediğini gösteriyor... Ekonominin tüm göstergeleri, deyim yerindeyse, adeta "felaket tellallığı" yapıyor.

Nasıl mı ? Şöyle: Yaklaşık yüzde 35'lik enflasyon oranıyla Türkiye, 24 OECD ülkesi arasında birinci sırada yer alıyor... "24 Ocak Kararları"ndan sonra, işsizlik 1 milyon 100 bin artarak, açık işsizler ordusunun sayısı 3,4 milyona ulaşmış bulunuyor... Devlet İstatistik Enstitüsü'nün hesaplamasına göre, 1982 yılında gerçekleşen kişi başına ulusal gelirin büyüklüğü, 1977 yılının bile gerisine düşmüş bulunuyor...

Başka geçici faktörlerin yanında, stoklarda bekleyen malların yok pahasına elden çıkartılması sonucu, geçtiğimiz son iki yılda dışsatımda gözlenen artışlara karşın, Türkiye'nin dış ticaret açıkları, yine de 3 milyar dolar çizgisinin altına çekilemiyor...

24 Ocakçıların ve cunta, "başardık" ve "Türkiye köşeyi döndü, dönüyor" derken, elbette bir "gerçekten" hareket ediyorlar. Onlar, "namluların gölgesinde" bir şeyi çok iyi "başardılar".

Süngü zoruyla, cumhuriyet tarihinin en büyük "soygun" ve "sömürüsü" gerçekleşti. Sözelimi, son üç-dört yıllık süreçte, gerçek ücretler yaklaşık yarı yarıya düşürülerek, 20-25 yıl önceki düzeylere indirildi.

Kuşkusuz, bu süreçte yalnızca işçiler kaybetmedi. Resmi veriler, iki "kesimin" dışında, toplumun tüm sınıf ve katmanlarının kaybettiğini gösteriyor. Bilim adamı Oktay Varlıer'in yaptığı gelir dağılımı araştırması, bu gerçeği gün ışığına çıkarıyor:

Köylü gelirlerinin ulusal gelir içindeki payı, 1975 yılında yüzde 30,8 iken, 1981'de 22,9'a geriliyor...

Aynı süreçte, işçi gelirlerinin ulusal gelir içindeki payı, yüzde 19,5'ten yüzde 10,9'a düşüyor...

Memur gelirlerinin ulusal gelir içindeki payı ise, yüzde 11,2'den yüzde 5,3'e geriliyor. Yani, herkes kaybediyor...

Kapitalist toplumda, değişmez bir kural vardır. Belli sınıf ve katmanların kaybettiğini, karşı sınıf alır götürür diye. Türkiye'de de öyle oluyor. Milyonların kaybettiğini, biri içeriden, biri de dışarıdan çok küçük bir azınlık alıp götürüyor:

Sanayi ve hizmet gelirlerinin ulusal gelir içindeki payı, 1975'te yüzde 38,5 iken, 1981 yılında yüzde 60,9'a tırmanıyor. Bunlar, Türkiye ekonomisinin tüm köprü başlarını hızla ele geçiren bir avuç tekelden başkası değildir.

"24 Ocak Kararları"ndan sonra, dış ticaret sömürüsü, yaklaşık iki kat artarak, dört milyar doların üstüne çıkmış bulunuyor. Sözelimi, 1981 yılında 858 milyar TL'lik bir değer Türkiye'den alınıp götürülerek, çökuluslu tekellerin kasasına aktarılıyor.

İşte, "köşeyi dönenler" de, cuntanın "başardıkları" da bunlar oluyor...

**Bir yalanı
deşiyoruz!**

“Yalan söyle, iftira et, çamur at. Hiç çekinmeden. Durup dinlenmeden tekrarla... Sonunda mutlaka bir iz kalacaktır...”

Bu sözler Hitler'in propaganda bakanı Nazi şeflerinden Göbbels'e ait.

Eğer Göbbels “Papa suikastı”, etrafında örülen propaganda ağını, bir yalan ve iftira kampanyasının nasıl adım adım tırmandırıldığını izleyebilseydi, kuşkusuz öğrencileriyle iftihar ederdi. Başta Amerika, emperyalist dünyanın devleri ve onların uyduları tüm istihbarat, yani casusluk örgütlerini, ellerindeki tüm dev basın-yayın olanaklarını seferber ederek, aylardan beri bir cadı kazanı kaynatmaktalar. Papa suikastı-Ağca olayından hareketle Reagan'ın Başkanlığının ilk günlerinde ortaya attığı, bir gün sonra İtalyan Devlet Başkanı'nın sorumsuzca peşine takıldığı “terörün sosyalist ülkelerden kaynaklandığı”, yolundaki propaganda balonunu şişirdiler, şişirdiler... Ama öylesine şişirdiler ki, balon patlayıverdi. Bu defa da balonun patladığını kimseler duymasın diye seferber oldular. Balona saplanan iğneleri gizlemek için ellerinden geleni ardlarına koymadılar. Ama çevrilmesi düşünülen yeni dolaplar ne olursa olsun dosya henüz kapanmış değil.

Soğuk savaşı yeniden tırmandırmak, sosyalist ülkelerin saygınlığını kırmak, savaş kışkırtıcılığı yapmak, geniş halk yığınlarını kandırmak amacı ile düzenlenmiş bu emperyalist propaganda saldırısını bozmak gerek.

13 Mayıs 1981 günü, öğleden sonra, Papa II. Jean Paul, Malatya'nın Hekimhan ilçesinden Mehmet Ali Ağca tarafından vuruldu. Papa ağır yaralandı ama ölmedi. Suikastçı Ağca “iş”i beceremeyince kaçmaya kalkıştı ama yakalandı. Ağca sorgusunda, tıpkı Abdi İpekçi'yi öldürdükten sonra dediği gibi, “bireysel terörist” olduğunu söyledi. Yargılanması alışıldan kısa sürdü. Ömür boyu hapis cezasına çarptırılarak İtalya'nın en güvenilir hapisanelerinden birine kondu.

Bir süre sonra olay küllendi. Gazete manşetlerinden indi. Bu karanlık bilmece gereğince çözümlenmeden zamanın küllendirici etkisine terk edildi veya öyle sanıldı.

● Dut yemiş bülbül ötmeye başlıyor

Olaydan tam 14 ay sonra, İtalya'nın Mafya babalarından ayrılan Marino Tel Toron-to hapisanesinde, televizyonlu, duşlu özel lüks hücrelerinde bir yıllık hücre cezasını

Papa suikastının ardındaki



13 Mayıs 1981, Roma'da Sen Piyer Alanı. Ağca Papa'yı vuruyor

doldurmakta olan Mehmet Ali Ağca, her nedense birden konuşmaya karar verdi. Önce Roma'daki Türkiye Büyükelçiliği ile ilişkiye geçti. Türkiye vatandaşlığının devam edip etmediğini sordu. Olumlu yanıt aldı. Ardından ilk iş olarak cezaevine bir Kuran-ı Kerim gönderilmesini istedi. İkinci iş olarak da destekçilerinin, ona suikast emrini verenlerin adlarını bir bir açıklamaya başladı.

1982'nin Temmuz ayı ortalarında, Ağca'nın itirafları henüz pek yaygın olmamakla birlikte çeşitli gazetelerde yer aldı. Ağca'nın ilk itiraflarına göre, ardında “Babalar” olarak bilinen, Türk Mafyası'nın önde gelen adlarıyla, MHP ve Ülkü Ocaklı faşist terör “liderleri” vardı. Babalar'dan Abuzer Uğurlu, Bekir Çelenk, Ülkü Ocakları Başkan yardımcılarında, Balgat ve Bahçelievler katliamı gibi korkunç faşist terör olaylarında yer almış Abdullah Çatlı, Ömer Ay ve benzerlerinin adları geçiyordu.

Bunca zamandır susan, hele “Ülkücüler” toz kondurmamak için elinden geleni yapan Ağca'nın böyle bülbül kesilmesine kimileri şaşarken, kimileri de “bakalım bu işin sonu nereye varacak” diye bekleme-ye başladılar.

● Mankafa Poldi'nin dergisi

Bu ilk itiraflara emperyalist basın fazla önem vermez göründü. Konu kimi Türkiye gazetelerinde, özellikle *Milliyet Gazetesi*'nde büyük yer buldu. Ama Ağustos ortalarında itibaren işler değişti. 18 Ağustos günü *Deutsche Welle Radyosu* ABD'de yayınlanan *Reader's Digest Dergisi*'nden bir yazıyı aktardı. Türkiye'de, yaşı kırkın üstünde olanlar bu dergiyi hatırlarlar. 1950'lerde, Türkiye'de *Bütün Dünya* adıyla aylık olarak yayınlanan bu yarı magazin, yarı kurgu-bilim dergisi, daha çok “Mankafa Poldi” karikatür dizisi ve Mankafa Poldi tipiyle tanınır.

Ancak *Deutsche Welle*'nin aktardığı yazı hiç de bir mankafanın elinden çıkmışa benzemiyordu. Yazıyı, İtalya'da yaşayan ve CIA kaynaklarından iyi haber almasıyla ünlü, terör uzmanı bir Amerikalı kadın gazeteci yazmıştı. Bu hanım, Claire Sterling, ortaya “korkunç” bir iddia atıyordu: Mehmet Ali Ağca, Papa'ya ateş ettiği silahı ve İtalya'ya girerken de kullandığı pasaportu Bulgaristan'dan almıştı. Papa II. Paul'u öldürme görevini, ona Bulgar gizli servisleri vermişti. Bu iş için bir Türk'ün seçilmesinin nedeni ise, Sterling'e göre açıktı: Papa bir Türk teröristi tarafından öldürülecek, böylece Hristiyan dünyasında Türkiye'nin Batı'ya yabancı ve düşman, NATO içinde yeri olmayan bir ülke olduğu izlenimi yaratılacaktı. Sterling, tüm iddialarına kanıt olarak, Ağca'nın Bulgaristan'da 50 gün kadar kalmış olmasını gösteriyor ve “Bu bile, Bulgaristan'ın bu işte parmağı olduğunun yeterli kanıtıdır” diyor.

Artık ilk mermi fırlatılmıştı. Bunu başkaları izleyecek, Ağca ise ilk itiraflarının yönünü hemen değiştirerek yeni yeni itiraflarda bulunacaktı.

● Mankafa Poldi'den Mankafa kutusuna

Amerikalılar hem televizyonun başından ayrılmaz hem de televizyona “mankafa kutusu” derler. Mankafa Poldi'nin dergisinde başlatılan yalan kampanyasına, önce Rome Daily American gibi doğrudan CIA finans-

manlı kimi yayınlar katıldı. Ama asıl bomba 35 gün sonra, ABD'nin en önemli televizyon kurumlarından *NBC* tarafından patlatıldı.

Televizyon gazetecisi Mervin Kalp'in belgesel bir film kılıfı altında hazırladığı programda, önce Ağca'nın hayatı ve Abdi İpekçi suikastı sırasında olup bitenler anlatıldıktan sonra, 10-15 Temmuz arasında Sofya'da kaldığı, bu süre içinde Bulgar gizli servisleriyle ilişki kurduğu, onlardan suikaste kullandığı silahla birlikte 50 bin dolarlık bir çek aldığı ve Roma'ya gelerek suikastı işlediği ileri sürülüyordu.

● Savcı Martella ABD'ye uçuyor

NBC'nin yayını 22 Eylül tarihinde gerçekleşti. 23 Eylül'de ise, Helsinki kararlarının uygulanmasını denetlemekle görevli Başkanlık Komisyonu Washington'da toplandı ve Papa suikastine ilişkin olarak basın- da çıkan haberler konusunda soruşturma açtı. *Amerika'nın Sesi Radyosu*'nun bildir- diğine göre Komisyon, Papa suikastinde Sovyet ve Bulgar güvenlik servislerinin parmağı olup olmadığını araştırmak üzere tanık ifadelerine başvurmuş ve tek tanık olarak gazeteci Claire Sterling'i dinlemişti.

Papa suikastı dosyasının yeni açılması için uzun süreden beri çaba harcayan, bu arada gizlice Türkiye'ye de gelmiş olan İtalyan savcı Ilario Martella 7 Ekim 1982 günü Amerika'ya uçtu. Amaç “tanık”larla görüşmekti. Tanık olarak Claire Sterling'le ve *NBC* televizyoncusuyla görüştüğünden sonra Martella “Washington'daki uzmanlar”la da ilişki kurdu.

CIA uzmanları İtalyan savcıyı “aydınlatır- ken” CIA Başkanı William Casey de, tam aynı günlerde Türkiye'ye, gizli tutulan bir gezi yapıyordu.

Martella ve Casey daha yol yorgunlukları- nı üzerlerinden atmadan, Ağca'nın kaldığı hapisaneden yeni ve bütünü farklı yönde “itiraflar” geldi. Bu arada sonradan ortaya çıkmaması için Martella dahil olaya bulaş- mış tüm kişi ve kuruluşların büyük çaba harcadıkları küçük bir ayrıntıyı da unutmak gerek. Ağca, kimseyle ilişki kurmasına izin verilmeyen hücrelerinde iki “meçhul” kişi tarafından ziyaret edilmiş ve itiraflar bu ziyareti izlemişti.

● Cadı avı başlıyor

25 Kasım 1982 günü, Bulgaristan Hava Yolları “Balkan”ın Roma Büro Şefi Sergei Ivanov Antonov, sabah saat 10'da, bürosun- da, İtalyan polisi tarafından tutuklandı. Kendisine yöneltilen suçlama, Papa suikas- tında Ağca ile işbirliği yapmış olmak. Tutuklama emri savcı Martella tarafından verilmişti. O andan itibaren yalan makine- leri tam hızla işletilmeye başlandı.

Okuyucuları, televizyon seyircilerini, rad- yo dinleyicilerini serseme çeviren (amaçlar- dan biri de buydu) propaganda kampanya- sı, ortaya korkunç bir tablo çıkarıyordu:

“Papa suikastı Bulgar gizli servislerince hazırlanmıştı. Ağca bir faşist değil, Filistin kamplarında eğitim görürken arkadaşları hep ‘Marksistler’ olan bir kızıl teröristti. Bulgar gizli servisleri Sovyetler'in haberi

Ağca 12 Mayıs günü Antonov ile bir kez daha buluştuklarını ve bu toplantıda Antonov'un yanı- sıra Bulgaristan'ın Roma Büyükelçiliği görevli- lerinden Todor Ayvazov ile, Antonov'un karısı ba- yan Rosita Antonova'nın bulunduğunu söyledi. Oysa Antonov 12 Mayıs günü, Ağca'nın sözünü ettiği saatlerde Roma'daki Bulgaristan Büyük- elçiliğindeki bir altın plak ödül töreninde bulun- duğunu bizzat İtalyan tanıklarla ortaya koydu.

olmadan nefes bile alamayacaklarına göre, işin asıl düzenleyicisi hiç kuşkusuz Sovyet Gizli Güvenlik Örgütü KGB idi. KGB'nin o dönemdeki başı, şimdi Sovyetler Birliği Parti Genel Sekreteri Andropov olduğuna göre, Papa suikastının emrini bizzat Andro- pov vermişti. Ancak Papa gibi önemli biri- nin öldürülmesi Sovyetler Birliği Komünist Partisi Politik Bürosu'nun izni olmadan dü- şünülmeyeceğine göre demek ki Brejnev de suikastı biliyordu ve belki de bizzat o karar vermişti. Zaten Roma'da tutuklanan Anto- nov, aslında Balkan Hava Yolları'nın bir görevlisi değil, Varşova Paktı'nın Güvenlik Bölümü ajanıydı. Karısı Rosita Antonov ise onun da üstü idi ve planın yöneticisi de oydu. Zaten Antonov yalnız da değildi. Bulgaristan'ın İtalya Büyükelçiliği görevli- lerinden Ayvazov ve Jelü Vasilev de işin için- deydiler. Dahası, Bulgarlar sadece Papa ile yetinmemişlerdi. Ağca ile Papa'dan sonra Polonya'da karşı-devrimci güçlerin elebaşı- larından Lech, Walesa'yı da öldürmesi için anlaşmışlardı. Kaldı ki bu alanda Bulgar gizli servisleri ile Ağca gibi azılı bir faşis- tin, daha eskilere dayanan “işbirlikleri” de olamaz mıydı?”

ABD'nin ağır topları da bu yaygarada yer- lerini aldılar. Carter'ın (eski ABD Başkanı) güvenlik danışmanlarından Paul Henze “Papa suikastinde Bulgarların parmağı ol- duğuna emin olduğunu” söyledi. ABD Baş- kan Yardımcısı Schultz, Papa ile yaptığı görüşmede, Papa'nın suikaste, KGB'nin parmağı olduğuna inandığını kendisine biz- zat söylediğini fısıldadı. Kissinger da aynı fetvaları verdi.

Her gün yeni “itiraf”lar, her gün yeni id- dialarla, bu kampanya öylesine karmaşık bir yapı kazandı ki, daha önce omuz sil- kenler bile “acaba” demeye başladılar. İşin

bu aşamasında, işi tezgahlayanlar adeta amaca ulaşmış gibi görünüyorlardı.

● Balona saplanan iğne: Sofya'daki basın toplantısı

Bu emperyalist propaganda balonuna ilk iğne Sofya'da saplandı. 17 Aralık'ta Bul- garistan Telgraf Ajansı (BTA) Genel Müdü- rü Traykov bir basın toplantısı düzenledi. Bu toplantıda, Traykov'la birlikte, Ağca'nın suikastı birlikte planladıklarını söylediği To- dor Ayvazov ve Roma'da tutuklu Antonov'un karısı Bayan Rosita Antonov, 150 batılı gazetecinin sorularını yanıtladılar. Yalan makinelerinin dişlileri arasına geçceğin çe- lik çubuğu artık girmişti. Nitekim, Papa sui- kastine ilişkin azgın propaganda saldırısın- da bu basın toplantısından sonra belirgin bir iniş gözlemlendi. Ama, emperyalist basın ve onun kuyruğunda gidenler, yalanların nasıl yalandandığını ya hiç yansıtmamayı, ya da iç sayfalarda tek sütunluk haberler olarak vermeyi yeğlediler. Ama örneğin *Frankfurter Allgemeine Zeitung* gibi Federal Almanya tekeli sermayesinin ana yayın or- ganlarından biri bile, Sofya basın toplantı- sından sonra “Bulgarlar İtalyanlara ağır bir ders verdi. Şimdi top İtalyanlarda” demek- ten kendini alamıyordu.

● Yalanların yalanlanması

Emperyalist propagandanın baş döndü- rücü saldırısına kendilerini tam kaptırmay- anlar, baştan beri bir şeyin farkındaydı- lar. Ortada kanıtlar değil, sadece iddialar vardı. Bu iddialar Ağca'nın, olaydan 15 ay



Bir yalancı tanık

Mehmet Ali Ağca, Malatya'nın Hekimhan ilçesinden. Faşist örgütlen- me içindeki ilk adımlarını da orada attı. Ardından Türkiye faşist ha- reketinin elindeki yüzlerce “örgütlü katil”den biri oldu. Nitekim ken- di deyimile bir dizi “ufak iş”ten sonra Abdi İpekçi'yi öldürmekle görevlendirildi. Bunu becerdi de. Kısa süre sonra yakalandı. Ancak konuşmasını önlemek isteyen güçler onu Maltepe Askeri Cezaevi'nden elini kolunu sallayarak kaçırdılar. Türkiye'den kaçışı sırasında faşist hareketle sarmaş dolaş olmuş Türkiye Mafyası'nın içine de ka- rıştı. Bu ilişkiler onu bir yanıla Türkiye faşist hareketinden uluslara- rası faşist harekete, Türkiye Mafyası'ndan Mafya'nın uluslararası kol- larına, bir yanıla da CIA'ye kadar uzanan karşı-devrim örgütleyici- lerinin içine soktu. Sonunda 13 Mayıs 1981 günü Roma'da Papa'yı vurdu. Şimdi İtalya'da bir hapisanede. Ancak görevi henüz bitmedi ve belki de yeni başladı.

Papa
li gazete
leniyor.
ha öncel

Sterlin
tanınıyor
rican ga
Papa su
Roma'da
Büyükel
zinden,
Roma m
olan Wil
Roma B
yardım
dan ister
Bu türd
ABD'de
Merkezi
seçimleri
konferan
Colby'ni

Roma
niyor. C
Sterling
gelmiş d
havah p
Ağca'n
garistan
mthyor.

gerçekler !...

Ardından Ağca ifadesini değiştirdi. Savcı Martella'ya aynen şöyle dedi: "Belleğimi topladım, hatırladım. Antonov 11 ve 12 Mayıs günleri alanda değildi. O, beni suikast günü arabasıyla Sen Piyer alanına götürdü." Oysa, Antonov'un bir İtalyan arkadaşının annesi olayı televizyonda izledikten sonra Antonov'a haber için telefon etti. Ağca'ya göre suikast alanında olması gereken Antonov evindeydi ve telefonları yanıtlıyordu...

sonra "hatırladıklarına" ve gecikmiş "itiraf-larına", bir de CIA ile ilişkili gazeteci Sterling'in tahminlerinden başka bir şeye dayanmıyordu. Ağca sık sık ifade değiştiriyor, suçladığı Antonov'un avukatları iddialarını çürüttükçe, çürütülen iddiadan vazgeçip bir yenisini ileri sürüyordu.

İddiaların tek temeli, Ağca'nın bir süre Bulgaristan'da sahte pasaportla kalmış olmasıydı. Oysa aynı Ağca, yine sahte pasaportlarla Federal Almanya'dan İtalya'ya, İsviçre'den İspanya'ya kadar çok çeşitli kapitalist ülkelerde Bulgaristan'dan çok daha uzun süre kalmış, ama nedense bu ülkelerin komploya karıştırılması düşünülmemişti. Propaganda saldırısından kendilerini bir ölçüde korumayı başaranlar, bu noktayı da atlamıyorlardı.

Ağca'nın itiraflarına, ilhamını CIA ajanlarından alan itiraflarına gelince, bunların tümü somut kanıtlarla çürütüldü. Ama bu somut kanıtlara, tekellerin denetimindeki basın-yayın araçları - nedense - yer vermeme-yi, geçiştirmeyi yeğlediler. Biz geçiştirmeyelim:

● Emperyalist güdümlü basın en önemli kanıt olarak suikast sırasında çekilmiş bir fotoğraf sundu. Bu fotoğraf belli başlı tüm gazetelerde "İşte suikast sırasında Antonov da olayı izliyor!" başlığı ile verildi.

28 Ocak günü gazeteler, o da iç sayfalarında, utangaç bir üslupla "Alanda resmi görülen kişinin Antonov değil, Macar asıllı bir Amerikalı olduğu saptandı" demek zorunda kaldılar. Belki Antonov'un seçilmesi bile bu benzerliğin sonucuydu!

● Ağca ilk ifadesinde, 11 Mayıs günü, yani suikastten iki gün önce Sen Piyer Alanı'nda Bulgar Havayolları görevlisi Anto-

nov ile birlikte bir keşif yaptıklarını söylledi.

Oysa İtalyan Havayolları (Alitalia) memurları, 11 Mayıs günü Antonov'un sabahtan akşama kadar aralıksız olarak Roma havaalanında bulunduğuna tanıklık ettiler. Ayrıca o günkü tüm uçak ve kargo tutanaklarında Antonov'un imzası vardı.

● Ağca, 12 Mayıs günü Antonov ile bir kez daha buluştuklarını ve bu toplantıda, Antonov'un yanı sıra Bulgaristan'ın Roma Büyükelçiliği görevlilerinden Todor Ayvazov ile Antonov'un karısı Bayan Rosita Antonov'un da bulunduğunu söyledi.

Antonov 12 Mayıs günü, Ağca'nın sözünü ettiği saatlerde Roma'daki Bulgaristan Büyükelçiliği'nde düzenlenen bir Altın Plak ödül töreninde bulunduğunu bizzat İtalyan tanıklarla ortaya koydu.

● Ağca bunun üzerine ifadesini değiştirdi. Savcı Martella'ya aynen şöyle dedi: "Belleğimi topladım, hatırladım. Antonov 11 ve 12 Mayıs günleri alanda değildi. O, beni suikast günü arabasıyla Sen Piyer Alanı'na götürdü". Ağca'ya göre Antonov, alanın bir köşesinde suikastın sonunu bekleyecek ve Ağca'yı araba ile kaçıracaktı.

Oysa Ağca'ya göre suikastın yapıldığı alanda olması gereken Antonov'un suikast saatinde ve suikast haberi çalıştığı büroya ulaştığı sırada, görevinde bulunduğu, vize alması gelmiş İtalyanlar dahil pek çok tanığın ifadelerinden ortaya çıktı.

● Suikastten hemen sonra, Mehmet Ali Ağca'nın üstünde bir kağıt parçası bulunduğu resmen belirtildi. Kağıtta beş telefon numarası vardı. Bu telefon numaralarının dördünün Roma'daki Bulgaristan Büyükelçiliği'nin "gizli" telefon numaraları,



İşte emperyalist saldırının "Papa suikastine ilişkin en önemli (!) kanıtı. Olay sırasında çekilmiş olan bu fotoğrafta solda çember içinde görülen kişinin Antonov olduğu, televizyonlarda ilk haber, gazetelerde birinci sayfa haberi olarak günlerce yer aldı. Tüm geri-

ci basın "İşte Antonov! İşte Bulgar'ın tartışılmaz suçluluk kanıtı" diye yazdı. Bir kaç gün sonra resimde görülenin Macar asıllı bir Amerikalı olduğu anlaşıldı. Ama bu haber kimi gazetelerde ve TV'de hiç yer almadı.

beşincinin ise Bulgar "ajanı" Ayvazov'un ev telefonu olduğu ilan edildi.

Roma kenti telefon rehberinin 376. sayfasını açan ve okuma-yazma bilen herkes Bulgaristan Büyükelçiliği'ne ait bu dört "gizli" telefon numarasını kolayca bulabilir. Rehberde bunlar gerçekten de Bulgaristan Büyükelçiliği'nin numaraları olarak verilmektedir.

Daha önemlisi, Ayvazov'un ev telefonu olduğu ileri sürülen beşinci numarayı. Yalanı düzenleyenler küçük bir ayrıntıyı unutmuşlardı; Ayvazov'un evinde telefon yoktu ve Roma'ya tayin edildiğinden beri de hiç olmamıştı.

● 8 Aralık tarihli gazetelerde, bizzat Ağca'nın ağzından şu itiraflar yer alıyordu: Suikast günü Ağca, Roma'nın Republica Alanı'nda Bulgarlarla buluştuktan sonra birlikte Ayvazov'un evine gitmişlerdi. Orada Ayvazov, Ağca'ya, içinde el bombaları ve tabancalar bulunan bir valiz vermişti. Bu buluşmada Ayvazov'un yanı sıra, Antonov, Antonov'un karısı Rosita ve Ağca'nın adlarını açıklamadığı dört Türk yurtaş daha hazır bulunmuşlardı. Sonra Ayvazov ile Antonov Ağca'yı otomobile Sen Piyer Alanı'na götürmüşler ve Kanada Büyükelçiliği önünde buluşmak üzere ayrılmışlardı. Ağca bu ifadesinde Ayvazov'un evini ayrıntılı olarak anlatıyor, evdeki eşyaları tek tek sayıyordu.

Ancak Ağca'nın Ayvazov'un evinde gördüğü eşyalardan bir kaçının suikastten sonra alındığı faturalarla kanıtlanıverdi. Üstelik Ayvazov'un evinde olduğu söylenen sürmeli kapı da, aslında Ayvazov'un dairesinin üstündeki daireydi. Bu daire aylardır boştu ve kiralamak isteyen herkes burayı kolayca

gezebilmekeydi. Daha önemlisi suikastten bir hafta önce Ayvazov, İtalyan polisine başvurarak, kendisinin evde bulunmadığı sırada eve giren bilinmeyen kişilerin ortalığı karıştırdığını belirtmiş ve önlem alınmasını istemişti. Aynı konuda Bulgaristan Büyükelçisi de İtalyan hükümetine iki kez nota vermiş ve dikkatlerini çekmişti. Anlaşılan CIA güdümlü komplozu tezgahlayanlar suikastten bir hafta önce Ayvazov'un evinde bir keşif yapmakta yarar görmüşlerdi.

● Ağca, Ayvazov'un evindeki toplantıların ikisinde (10 ve 13 Mayıs 1981), Antonov'un karısı Rosita'nın da hazır bulunduğunu söyledi. Mehmet Ali Ağca ince ayrıntılar vermeyi de ihmal etmemişti. Toplantıda Rosita'nın onbir yaşındaki kızı Ani de vardı ve onlar konuşurken Ani ortalıkta oynuyordu. Hatta Ağca ile şakalaşmışlardı da.

Ne çare ki, İtalyanların Trieste çıkış kapısında 8 Mayıs günü Bayan Rosita Antonova ile kızı Ani'nin otomobile Yugoslavya'ya geçtikleri kayıtlıydı. Nitekim 10 Mayıs günü Bayan Rosita'nın Sofya'da bulunduğu birle birlikte alışveriş yaptıkları ve Fransız Konsolosluğu'nda çalışan bir bayan görevli tanıklık ediyordu.

● Ağca toplantılardan çok daha önce 1981 yılının Ocak ayında Bayan Rosita Antonova ile tanıştığını da söyledi.

Oysa Ocak 1981'de Bayan Rosita Sofya'da tatil yapıyordu ve bunu eksiksiz kanıtlamaktaydı.

● Ağca toplantılar sırasında Antonov'la İngilizce, Bayan Antonov'la ise İngilizce ve Almanca konuştuklarını söyledi.

Sergey Antonov İngilizce tek kelime bilmiyordu. Bayan Rosita Antonova ise İngilizce ve Almanca sadece "evet, hayır" demesini öğrenmişti.

● Ağca suikastte kullandığı silahı Sofya'da Vitoşa Otel'i'nde Bulgar gizli servislerinden aldığı söylemişti.

Bu otomatik Browning tabancanın, ünlü Nazi ve silah tüccarı Avusturyalı Grillmayer tarafından satıldığı ve Avrupa'daki faşist militalardan Ömer Bağcı tarafından Ağca'ya iletildiği ortaya çıktı. Bunu, tutuklanan Bağcı itiraf etti, Ağca da kabul etmek zorunda kaldı.

● Gazeteler ve TV şirketleri, tutuklu bulunan Antonov ile Bulgaristan'da casusluk suçlamasıyla tutuklu bulunan iki İtalyanın değiş tokuş edilmesi için Bulgaristan'ın resmen başvurduğunu birinci sayfa'dan en büyük haber olarak sundular.

İtalyan Dışişleri Bakanlığı bir kaç gün sustuktan sonra kendilerine böyle bir başvurunun gelmediğini itiraf etti. Bir kaç gün sonra casusluk sanığı iki İtalyan Sofya'da yargılanmaya başlandılar. Bulgaristan Telgraf Ajansı Müdürü Boyan Traykov açıkça belirtti: "Biz, Antonov'un suçsuzluğuna inanıyoruz. Onun değiş tokuşunu istemek suçluluğunu kabul etmektir. Böyle bir başvuru olmadı, olmayacaktır..."

Birkaç olay, birkaç gerçek daha

Ağca'nın itirafları, hücrelerinde "meçhul" kişilerce, yani CIA ajanlarının ziyaret edildiğinden sonra başladı. Bu ajanlara Ağca ile görüşme izninin verildiğini Savunma Bakanı Lagorio, İtalyan Parlamentosu'nda açıkladı. Buna karşılık Roma Savcılığı bunu kesinlikle reddetti. CIA bağlantılı İtalyan gizli servis ajanlarının hapisane ziyaretleri 1981'in son ayına rastlıyordu.

Antonov'un tutuklanmasından iki ay kadar önce, evinin önünde lacivert bir "Alfa" durmuştu. Otomobilin numarası "Roma W 13933"di. Arabadan inen iki adam o sırada Elçilik'te bulunan Ayvazov'un evine girmişlerdi. Diğer dairelerde oturan komşular arabanın numarasını almışlar ve içeri gelenlerin küçük fotoğraf makineleri olduğunu görmüşlerdi.

İddialara göre "çok usta bir ajan" olan Antonov polise dinlendiği kesin olan bir telefonda Ağca ile suikaste ilişkin planları konuşur muydu?

Bulgar gizli servisleri, bu çapta bir suikaste katılacak kişiyi Ağca itiraflarına başladık-tan sonra hala Roma'da tutacak kadar beceriksiz, yine böylesine önemli bir "ajan"ı Ağca ile doğrudan ilişkiye geçirecek kadar deneyimsiz olabilirler miydi?

BTA müdürü Traykov'un basın toplantısında söylediği gibi, Bulgar makamları Ağca ile ilişki kurmuş olsalar onu turistik Vitoşa veya benzeri otellerde, herkesin gözleri önünde tutarlar mıydı? Keza suikast işinde kullanmaya niyetlendikleri Ağca'nın pasaportuna, sonradan, onun 50 gün Bulgaristan'da kaldığını belgeleyecek giriş ve çıkış damgasını basacak kadar budala mıydılar?

Saklanmak istenen ne ?

Sorular ve olgular uzatılabilir. Nitekim bu soruları soranlar da oldu. İtalyan Parlamentosu'nun liberal üyelerinden Marco Boato, "Olay, toplumun dikkatini İtalya'nın karşı karşıya bulunduğu ağır sorunlardan kaydırmaya yönelik bir oyuna dönüştü" dedi. Parlamenter Aliseo Milani, "Terörizm iddiasına dayanılarak iç sarsıntıları örtbas etmeyi hedefleyen aciz bir protesto körükleniyor" açıklamasını yaptı. En önemlisi de, İtalyan Polis Örgütü'nün Terörle Savaş Bölümü (DIGOS), "Ortada tek bir kanıt yokken gazeteler neo-nazi bir caninin kanıt-sız iddialarına yaşamında hiç suç işlememiş bir Bulgar yurttaşının sözlerinden daha büyük değer veriyorlar. Salt sansasyon olmasa gerek" diyerek CIA ile bağlantılı İtalyan gizli servislerinden, her nedense farklı bir hava çaldı.

Nazi elebaşlarından Göbbels'in günümüzdeki öğrencilerinin hazırladıkları komplozu, şişirdikleri balonu patlatmak görüldüğü gibi pek zor değil. Daha günc olan şey, Papa suikastı ve Ağca'nın ardındaki gerçek güçleri ortaya çıkarmak. Aslında, son ayların gürültü patırtısı içinde, gözlerden asıl saklanmak istenen de bu.

Aslında bir "saklama"dan değil, "saklama çabasından" söz etmek çok daha doğru. Serinkanlı düşünmek, olayları yerli yerine oturtmak pek çok soruyu yanıtlamaya yetiyor. Malatya'nın Hekimhan ilçesinden çıkıp ardında kanlı izler bırakarak Sen Piyer Alanı'nda Papa'ya mermi sıkan Ağca ile uluslararası suç örgütü Mafya'nın, yeryüzünün en büyük karşı-devrim ihracatçılarından CIA'nın "yol ve amaçlarının" kesiştiği noktalar var. Bu noktaların sergilenmesi pek çok soruya yanıt getirecektir. Gelecek sayıda bunu yapmaya çalışacağız.

BİR GAZETE BİR GAZETECİ

Papa suikastı komplosunun baş aktörlerinden biri, Amerika-gazeteci Claire Sterling. Sterling'in terör uzmanı olduğu söy-
yor. Daha çok İtalya'da yaşıyor. Geçtiğimiz günlerde ve dan-
celeri bir kaç kez Türkiye'ye de geldi.

Sterling Batı'da CIA ile içli dışlı gazetecilerden biri olarak
yor. Sterling'in Roma'da İngilizce çıkan Rome Daily Ame-
gazetesiyle uzun yıllar öncesine dayanan ilişkileri var,
suikastinde Bulgar parmağı olduğuna dair ilk haberler,
a'da bu gazetede yer aldı. 1950'lerde Roma'daki ABD
kelçisi Bayan Clara Booth Luce, CIA'nın Roma merke-
en, bu gazeteye yardım edilmesini istemişti. O sırada CIA
a merkezine başında, sonradan CIA şefliğine terfi edecek
William Colby bulunmaktaydı. 1969 yılında, ABD'nin yeni
a Büyükelçisi Graham Martin, söz konusu gazeteye yeni bir
m yapılması emrini verdi. Bu gazete, halen CIA tarafın-
istenen haberlerin ilk ortaya atılmasında kullanılmaktadır.
türden gazetelere "komünizm" konusundaki makaleler,
'de Georgetown'daki Stratejik ve Uluslararası Araştırmalar
kezi (CSIS) tarafından hazırlanıp dağıtılır. 1976'da İtalyan
hlerinden üç ay kadar önce CSIS, komünizm konusunda bir
erans hazırlamıştı. Hazırlık ekibinde CIA Şefi William
y'nin yanında Clara Booth Luce ve Claire Sterling de vardı.

ma'nın CIA'nın önemli merkezlerinden biri olduğu bili-
r. Claire Sterling de Roma'da oturmayı tercih ediyor. Claire
ing'in CIA ilişkileri artık bir tahmini aşarak belgeli hale
iş durumunda. Papa suikastı çevresinde örülen soğuk savaş
lı propagandanın ilk işaretinden ona verdirilmesi ve henüz
'nın konuştuğu dahi bilinmeden Sterling'in Ağca'nın Bul-
tan ilişkisi iddiasını yayınlaması da bunu yeterince ka-
or.



Bir siyasal komplo

Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin havayolları kuruluşu "Balkan"ın Ro-
ma sorumlusu Antonov, hesaplı ve azgın bir anti-komünist propaganda
saldırısının "kurbanı" olarak seçildi. Kabul etmek gerekir ki oldukça
"usta işi" bir komplo hazırlanmıştı. Sergey Antonov'un ve avukatları-
nın sunduğu tüm kanıtlar İtalyan savcı ve mahkemelerince kulak ardı
ediliyor ve Antonov hala tutuklu bulunuyor. Faşist katil Ağca'ya ezber-
letilen senaryo uyarınca Papa suikastının örgütleyicisi olarak suçlanan
Antonov'un tutukluluk durumuna yapılan tüm itirazlar reddediliyor. Ka-
nıtlar senaryodaki çelişkileri açıkça ortaya koyuyor; Antonov'un avukat-
ları Ağca'nın iddialarını çürütecek somut kanıtlar, "komünist bile olma-
yan" tanıklar getiriyorlar. İtalyan Güvenlik Örgütü DIGOS'un bile "Or-
tada kanıtlanmış bir suç yok. Tescilli bir katilin tanıklığından başka..."
demesine rağmen bu kanıt ve tanıklar Bulgar yurttaşı Antonov'un özgür-
lüğüne elde etmesine henüz elvermedi.

Gelecek sayıda:

Roma Şeytan Üçgeni
MAFYA-CIA-MHP

Türkiye Postası'ndan

İstemek yetmiyor

Türkiye Postası, bir ay kadar süren bir kampanyanın ardından elinizdeki bu ilk sayıyla yayın yaşamına başlamış oluyor. Bu bir aylık kampanya dönemi boyunca, okurlarımızdan, zorluklarımızı aşmakta bize büyük güç veren çok sayıda mektup aldık.

Türkiye Postası'nı destekleyen, bize cesaret veren mektuplar almak, bunları yayımlayabilmek kuşkusuz gazete kadrosu için hoş birşey. Ama tanıtma bültenimizde de söylediğimiz gibi, bu ilk sayımızla birlikte okurlarımızdan gelecek her türlü eleştiride bize yol gösterecektir. Ve biz bunları da içtenlikle yayımlayacağız.

Okurlarımızın Türkiye'nin iç politikasına, dünya olaylarına, ekonomik ve sosyal yaşama, yabancı işçi sorunlarına, kültür ve sanat sorunlarına ilişkin sorularını da yanıtlayacağız. Gazetede yanıtlanmasını istediğiniz bu türden sorularınızı içeren mektuplarınızı bekliyoruz.

Tanıtma bülteninde yayınladığımız okur anketini doldurup gönderen okurlarımızın tercihleri, istekleri de gazete redaksiyonu için önemli bir yol gösterici oluyor. Okurlarımızın büyük bir kısmı gazetede "spor,, sayfası istiyor. Onların bu isteklerine tümüyle katlıyoruz. Ama *Türkiye Postası*'nın ardında dev şirketler, basın tekelleri yok. Bol paralı holding reklamlarına da dayanmıyoruz. Onun için de, diğer alanlarda olduğu gibi, "spor,, sayfası konusunda da özel muhabir kadrosu oluşturma olanağımız yok. Oysa Okurlarımızın istediği spor sayfasını yaratabilmemiz için Batı Avrupa'nın her yerinden bize sporla ilgili haberler, fotoğrafların gelmesi gerekir. Yurtdışındaki gençlerimizin kurdukları spor kulüplerinden, onların spor çalışmalarından haberlerin fotoğrafların yer almadığı bir "spor,, sayfasını ne siz, ne de biz istiyoruz.

Öyleyse "spor,, sayfası isteyen okurlarımıza sesleniyoruz: Türkiye Postası'nın gönüllü spor muhabiri olunuz! Bu sayfayı birlikte oluşturalım.

Kadın, eğitim, gençlik sayfaları, politik bulmaca ve satranç köşesi isteyen okurlarımıza da aynı şeyi söylüyoruz: İstemek yetmiyor, istediğiniz şeyin gerçekleşmesi için siz ne yapabilirsiniz? *Türkiye Postası*'nı büyük tirajlı günlük gazetelerden ayıran temel bir fark da şudur: Onlar sermayeleri kadar güçlü. Biz ise okurlarımızın gazeteyi satın almakta, dağıtmakta, haber ve yazı göndemeye kadar her alanda yapacakları katkılar kadar güçlüyüz.

Tanıtma bültenimizde okurlarımıza bir söz verdik. Türkiyeli bütün ilerici parti ve akımların, yurt dışındaki yığın örgütlerinin haberlerini ayırmı yapmadan geniş bir biçimde yansıtaçacağız, dedik. Bu ilk sayımızda etkinliklerin DISK ve 8 Mart kutlamalarında yoğunlaşması konu ve örgüt çeşitlenmesini bir ölçüde etkiledi. Ama yukarıda söylediklerimizi bu konuda da tekrarlayabiliriz. Batı Avrupa'da Türkiyelilerle ilgili bütün olayları ve etkinlikleri yalnızca *Türkiye Postası*'nın kadrosuyla izleyebilmemiz olanaksız. Herhangi bir haberi sayfalarımızda verebilmemiz ve çözümümüzü eksiksiz tutabilmemiz, hiç değilse şimdilik, bu haberin bize ulaşmasına, hem de gecikmeden ulaşmasına bağlıdır. Bütün okurlarımızı, dostlarımızı veddiğimiz sözü tutmakta bize yardımcı olmaya çağırıyoruz.

Ayrıca, bütün okurlarımızın önünde, her ülkedeki *Türkiye Postası* temsilcilerine ve muhabirlerine de sesleniyoruz: Yalnızca kendi ilgi duyduğunuz çevrenin haberlerini izlemekle yetinmeyiniz. Oturduğunuz ve sorumlusu olduğunuz bölgede nerede bir Türkiyeli varsa, nerede Türkiyeli'leri ilgilendiren bir olay varsa orada olunuz.Batı Avrupa'daki Türkiyelilerin gözü, kulağı, sesi olmanın başka yolu yoktur.

OKUYUCU POSTASI

Hoşgeldin Türkiye Postası

Heilbronn ve geniş çevresinde kurulu "Türkiye Demokrasi Güçleri ve DISK ile Dayanışma Komitesi" adına **Türkiye Postası** Gazetesi'ne "Hoşgeldin" demek istiyoruz.

Federal Almanya'da uzun bir süredir eksiği görülen böylesine bir yayın organı bizim çalışmalarımızdaki eksiklikleri de gözümüzün, kulağımızın bir parçası olacağı için tamamlamış olacaktır. **Türkiye Postası**'nı yaşatmak bizim görevimiz olduğu kadar, gazetemizi yine bizim haberlerimizle doyurmamız görevi de önümüzde bulunuyor.

Bu sebeple, bundan böyle Heilbronn ve geniş çevresinden haberleri gazete-ye iletmek görevini bizler kendi kendimize vermiş bulunuyoruz. Ayrıca gazetemizde bölgemizden haberlerin yer alması abone kampanyasının da gelişip güçlenmesine katkıda bulunacaktır.

Birlikte çalışabilmenin verdiği dirençlik ve onurla...

N.M./Heilbronn

Onbir gönüllü muhabir

Her şeyden önce gazetenin çıkışını sevinçle karşılıyoruz. Yıllardan beri özlemini çektiğimiz bu yayın çok önemli bir boşluğu dolduracaktır. Bizler gazetenin en az hatalarla çıkması konusunda çok duyarlıyız. Yanlış anlaşılacak en küçük hatalar karşısında görebildiğimiz eksiklikleri seri şekilde yazı kuruluna bildireceğiz. Soğukkanlı değerlendirmelerini de bekleyeceğiz.

Bizler gazetenin yayınlanacağını duyar duymaz Recklinghausen'da bir muhabirler bürosu ve yanında bir foto-banyo odası oluşturduk. Çeşitli işyerlerinden, mahalle ve semtlerden 11 tane gönüllü muhabir seçildi. Bu arkadaşlar gazetenin çıkışından bir hafta önce toplantılarını yapacak, derledikleri haberleri, fotoğrafları değerlendirecekler, seçilenleri daktiloya çekerek size göndereceklerdir.

Abone kampanyası başladı. Mart ayı sonuna kadar 60 abonenin parasını gönderebilmeyi umuyoruz. Gazetenin her sayısından şimdilik 100 tane bekliyoruz.

En içten başarı dileklerimizle...

Yücel Feyzioğlu/Recklinghausen

Hikaye okumaktan bıktık

Biz Fransa'nın Starsbourg kenti ve çevresinde yaşayan Türkiyeliler olarak uzun zamandan beri demokrat bir yayının eksikliğini hissediyorduk. Biz akşama kadar hikaye okumaktan bıktık. Bu konuda *Türkiye Postası*'na güveniyoruz. Bizim bu güvenimizi sarsmayacağınıza da güveniyoruz.

Türkiye Postası'nın özel bültenini okur okumaz kolları sıvadık. Dört günlük kısa bir zamanda 46 aboneyi başardık. ayrıca bulunduğumuz şehirde Türk gazetelerini satan kiyoskrlara ilişkiye geçerek sizin göndermiş olduğunuz gazete reklamlarını asarak, oralara gazete bırakabilecek şekilde de anlaştık. Size sonsuz başarılar dilerken, elimizden gelen her türlü yardımı yapacağımıza güvenebilirsiniz.

Ali K./Fransa

İkinci sayıya kadar

Size ilk etapta Siegen kentinden dokuz abone yolluyoruz. Abone çalışmalarımız sürüyor. Gazetenin ikinci basımına kadar aboneleri 25'in üzerine çıkarmak niyetindeyiz. Bize yeni abone fişi yollarsanız memnun oluruz. Ayrıca ilk sayıdan Siegen kentine 50 **Türkiye Postası** gönderilmesini istiyoruz. Başarılar.

Türkiye Postası Siegen muhabiri

Solun birliğini savunan yazılar istiyoruz

Türkiye Postası, özel bültende belirtildiği gibi, gerçekten tüm demokrat, ilerici ve yurtsever görüşlere açık, geniş bir sol kitle gazetesi olmalıdır.

Gazete elbette kendi içinde bir siyaseti savunacaktır. ancak gazete, solun birlik ve ortaklığını savunan tüm görüşlere, siyasetlere esit yer verirse gerçekten sol kitlenin, Türkiye emekçi halkımızın ortak bir kitlesel organı

durumuna gelebilir.

Gazetenin ilk sayılarını okuduktan sonra, gerçekten özel bültendeki duyurunuzun amacına uygun bir yayın politikanızı görürsem, bu gazeteye yazı, röportaj ve haberler gönderen gönüllü bir muhabiriniz olacağımı belirtmek isterim.

Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Cemal Amca/Fransa

Hasretim

Taşırım yüreğimde bir özlem ki deme gitsin

Ülkemden uzak, çok uzak...

Radio Anadolu türküleri söyledi bugün

'Kit kanaat doyuyoruz' diyor anam mektubunda

İçeri, habire içeri alınıyor 'bugüne' öfke duyanlar

Yetti diyenler, sömürülenler

Evet demeyenler

Pasaport masaport

Oturma izni, çalışma izni, sınırdışı

Sallanmak, savrulmak yetmez mi daha !

Tastamam teslim mi olalım gergedanlara

Avarelik zamanı değil hey!..

Sırasıdır, çocuğumuzu ve ekmeği kurtarmanın

İsindi, korlandı demir, vur çekicini vur yeğenim vur !

Heval

Halkın dilinden konuşan gazete

Çıkaracağınız gazete için şimdiden çalışmalarınızda başarılar dilerim. Ben de gazetenin nasıl olması gerektiği konusunda bir kaç şey söylemek istiyorum.

Gazete bence halkın, emekçilerin çıkarlarını dile getirip onlara çıkış yolu göstermelidir. Gazetenin ağırlık noktaları şunlar olmalıdır: Dünya haberleri, Türkiye'den haberler, yorumlar, F.Almanya'daki işçi sınıfının (genellikle Türkiyeli işçilerin) sorunlarına eğilmeli.

Gelsenkirchen'den bir işçi

Hıdır Şimşek/Federal Almanya

SİZİN İÇİN SORDUK

"Sizin İçin Sorduk" köşesinde okuyucularımızın her türlü sorununa yanıt vermeyi amaçlıyoruz. Bu konuda Federal Almanya'da Alman ve Türkiyeli uzman bir kadro Türkiye Postası'na yardımcı olmaktadır. Gelecek sayılarımızdan itibaren bu danışma hizmetini Hollanda, Fransa, Belçika, İsveç, Danimarka ve İngiltere'yi de içerecek biçimde genişletmeye çalışacağız. Bütün okurlarımızın sorunlarını Türkiye Postası'na iletmelerini diliyoruz.

●Mainz'dan Zeki Y: Dört yıldır bir inşaat firmasında çalışmaktayım. İzinden geri döndüğümde işveren işten atıldığımı söyledi ve işbaşı yapmamı söyledi. Ne yapmalıyım?

Türkiye Postası: Bir işyerinde altı aydan fazla çalışan bir işçiyi, işveren sebep göstermeden işten atamaz. Bu durumda sendikali iseniz sendikanız aracılığı ile, sendikali değilse- nüz bir avukat kanalı ile mahkemeye başvurmalısınız.

●Krefeld'den Osman Türkoğlu: Kalbimden rahatsızım. İş kaybımı yüz- de almıştır. Firma beni işten çıkarmak istiyor. Çıkabilir mi?

Türkiye Postası: Yasalara göre firma, sakat işçileri kolay kolay işten çıkaramaz. Sakat bir işçinin, işten çıkarılması söz konusu olunca, işverenin (Hauptfürsorgestelle) denilen sosyal yardım kuruluşunun onayını alması gerekmektedir. Bu kuruluşun ve işçi temsilciliğinin onayını almadan, sakat bir işçiyi işten çıkarmak geçerli sebepler göstermeksizin olanaksızdır. Özel yasalar ile belirlenen bu durum, her işverenin işyerindeki işsiz sayısı oranına göre belli sayıda sakat işçi çalıştırmasını zorunlu kılmaktadır.

●Stuttgart'tan Cemil C. Hünerli: Kıra yardımı almak istiyorum. Alaca-

ğım bu yardımları geri ödemek zorunda mıyım?

Türkiye Postası: Kira yardımı gelir durumuna göre verilir. Oturma izni- ne olumsuz bir etkisi olmadığı gibi, alınan bu yardımın geri ödenmesi de zorunlu değildir.

●Alzey'den Haydar B: Temel Eğitim Okulu'nun (Hauptschule) 8. sınıfından yaşıam dolduğu için ayrılmak durumunda kaldım. Bir meslek öğrenmek için ne yapabilirim?

Türkiye Postası: Herhangi bir işyerinde çırak olarak çalışabilmek için Hauptschule'yi bitirmek gereklidir. Hauptschule'yi bitiremeyenler İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun, "MBSE" kurslarına gönderilmektedirler. Bu kurslar bir yıl sürmekte, Almanca ve çeşitli meslek dallarında eğitim vermektedir. Ancak bu kursları bitirenlerin bir işyerinde çırak olarak iş bulabilme şansları artsa da, F.Almanya'daki genel "gençlik işsizliği" ve artan yabancı düşmanlığı yabancı gençlerin bir işyeri bulabilmelerini çok güçleştirmektedir.

●Kiel'den Halil Karışlı: Türkiye'ye kesin dönüş yapmak istiyorum. Emeklilik primlerimi nasıl geri alabilirim? Türkiye Postası: İlke olarak prim-

İşçi şirketlerine kimler el koyuyor ?

Bizler Doğu Anadolu'nun bir ilinden gelip, yurt dışında çalışan işçileriz.

Yıllarca önce aramızda toplanarak memleketimizde bir fabrika yaptırmaya karar verdik ve bir şirket kurduk. Bunun için gerekli paranın bir kısmını ortaklar koyacak, bir kısmı da kredi ile karşılanacaktı.

Markın 5 lira olduğu zamanlarda bir hisse senedinin değeri 5 bin lira olarak tesbit edildi. Ayrıca sadece yurt dışında çalışan işçilerin ortak olacağına ve bir ortağın belli bir miktarın üzerinde hisseye sahip olamayacağına karar verildi.

Bizler yurt dışında olduğumuzdan şirketin başına memleketimizden bir arkadaş getirdik. Vekaletnamelerimizi de vererek yönetimi ona emanet ettik. O da memleketin ileri gelenlerinden bir yönetim kurulu kurdu. Yönetimi emanet ettiğimiz kişiler şirketin parasını şahsi ticari işlerinde kullandıkları için inşaat yıllarca sürdü. İnşaat uzadıkça maliyeti çok arttı. Para ihtiyacını karşılamak için bir taraftan yeni krediler alınırken, diğer taraftan yeni hisse senetleri satışa çıkarıldı. Yeni çıkarılan hisse senetleri de hep 5 bin liradan satıldı. Mark 5 lira iken de 5 bin liradan, 45 lira, 65 lira olduğu zaman da 5 bin liradan satıldı. Bizler bir hisse senedini 1000 ya da 1100 marktan satın aldık, sonradan alanlar 100 marktan, 70-80 marktan satın aldılar. Şirket kurulduğu zaman yüzde bir hisseye sahip olanlar şimdi binde bir hisseye sahip.

Üstelik hisse senetlerini dışarıdan kişilere de sattılar. Böylece fabrika sonradan çıkarılan hisse senetlerini satın alan 5-6 zenginin kontrolüne girdi. Diğer yandan, fabrikanın parasının yöneticiler tarafından nasıl yendiğini hikayeleri ile dinledik. Bütün bunlardan sonra, şirket borçlarını ödeyemediği ve işletme sermayesi bulamadığı için devletin ortak edileceğini öğrendik.

Şimdi hep duyuyoruz ki, işçi şirketleri şimdi hep duyuyoruz ki, işçi şirketleri çok ucuz fiyatlarla ya zenginlerin ya da devletin eline geçiyor. İşçilerin alınterlerinin karşılığı ve çoluk-çocuklarının rızından kestikleri paralarla kurulan şirketlerin yok pahasına elden çıkmasına neden seyirci kalınıyor? Bunlar nasıl olabiliyor ve neden önlenmiyor?

lerinizi geri almanızı öğütlemeyiz. Çünkü bu durumda yalnızca kendi ödemiş olduğunuz primleri geri alabilirsiniz. İşverenin sizin için ödemiş olduğu primleri ise alamazsınız. İkinci olarak da primlerinizi geri almakla tüm sigortalılık haklarınızı kaybetmektesiniz. Buna rağmen primlerinizi geri almakta ısrar ediyorsanız, ancak Ekim 1972 tarihine kadar beş yıl aralıksız ödediğiniz emeklilik sigorta primlerini hemen geri alabilirsiniz. Aksi takdirde daha iki yıl beklemeniz gerekmektedir.

●Recklinghausen'dan Müjdat Konuk: Dört yıldır, aileyi birleştirme yasa- sından yararlanarak F.Almanya'da oturmaktayım. Duyduğuma göre dört yıl eşlerimin yanında kalanlar çalışma izni alabiliyorlarmış. Oysa İşçi Bulma Kurumu (Arbeitsamt) benim tüm başvurularımı geri çevirdi. Bu durumda Arbeitsamt'ı mahkemeye versem bir hak elde edebilir miyim?

Türkiye Postası: Yasalara göre eşiyile birlikte F.Almanya'da kalanlara, çalışma izni "verilebilir" denilirse da, bu durum iş piyasasındaki gelişmeye göre sınırlandırılmaktadır. Özellikle artan işsizlik bu olanağı olumsuz yönde etkilemektedir. Ayrıca iş verilirken İş Teşvik Yasası'nın 19.maddesine göre, önce Almanlar, sonra Ortak Pazar ülkelerinden gelen işçiler ve Ortak Pazar ülkelerinden gelmeyen işçiler diye, insan haklarına ters düşen bir ayrımcılık yapılmaktadır. Bu koşullarda mahkemeye verseniz de olumlu sonuç alınabileceğini sanmıyoruz.

Göreceğiz, gün ola harman ola...

Askeri darbeden bu yana beş bine yakın öğretmen görevden alındı. TÖB-DER kapalı, yöneticileri işkence gör-düler. İlk açılan davada 57 öğretmen 1-9 yıl arasında hapis cezası aldılar. Halen 500'e yakın TÖB-DER yöneticisi ve üyesi aranıyor. On binin üzerinde öğretmen sürgün edildi. Bir o kadarı için de bakanlık soruşturması var. Karı-koca öğretmenler ayrı bölgelerde gö-rev yapıyorlar.

Yöneticiler bunu "terörü ve anarşiyi önlemek için yapıyoruz" diyorlar. Bu kuyruklu bir yalandır. Amerikancı, sö-mürücü burjuvalar ve onların kalem efendileri sürekli öğretmenleri hedef aldılar. Onlar yurtsever, öğretmenler "vatan haini" oldular.

Kendimi örnek vereyim:

Türkiye'nin değişik bölgelerinde 12 yıl öğretmenlik ve yöneticilik yaptım. Imam-Hatip lisesinden öğretmen oku-luna kadar öğrencilerimin ve çevre halkının ezici çoğunlunca sayılıp sevil-diğime inanıyorum.

1980 yılının ilk aylarında son görev yaptığım okul faşist MHP'li kişilerce

işgal edilmişti. 50 kişilik sınıfa 10-12 kişi gelebiliyordu. Hele kürt çocuklar hiç geleliyordu. TÖB-DER adına basi-na ve kamuoyuna bildiri dağıttığım, ve-lilerden çocuklarını okula göndermele-rini istediğim için 5 yıl hapis cezası al-dım. 1 yıl Niğde'ye sürgünü de cabası Ceza yasasının 142. maddesini çiğne-mişim. Askeri idare bana bunu uygun görürken asıl suçlu faşist işgalcilere soruşturma bile açmadı. Onlar Türki-ye'de geziyorlar. Ben yadellere gelmek zorunda kaldım.

Diğer TÖB-DER'li arkadaşlarımızın "suçları" da benimkine benzer. Kimisi Türkiye'de tutuklu ve baskı altındalar Kimisi de yurt dışında eşlerinden, ço-cuklarından, canları pahasına sevdiği ülkelerinden ayrı yaşıyorlar.

Ne var ki, baskı altında da olsa, kıyıl-sa, sürülse de öğretmenler geleceğe güvenle bakıyorlar. Bir gün suçlu san-dalyesine gerçek suçlular oturacaktır. Göreceğiz. Gün ola harman ola...

Üzeyir Yılmaz/Siegen

Biz ağlarsak onlar güler

Maden ocakları, tarihinin en kara gü-nünü yaşadı yönetiminiz altında. İşve-ren Sendikaları Konfederasyonu Baş-kanı Halit Narin ancak sizin yönetimi-niz sayesinde "yirmi yıldır işçiler gül-dü, biz ağladık, biraz da biz gülelim" diye konuşmak cesaretini buldu.

Yerin 350 metre derinliğindeki bu maden ocaklarına bu insanlar her gün oradaki tehlikeyi ve ilkel çalışma koşu-larını bilerek indiler. İnmeyip de ne yap-sınlar ? Grev mi ? 12 Eylül'den bu ya-na hak aramak, grev yapmak, doğruyu söylemek yasak oldu. Çocuklarına bir gün, bir gün daha yaşa-ma şansı tanımak için o cehenneme indiler. Bu koşullarda çalışmanın bir ka-za ile sonuçlanacağını biliyorlardı. So-nunda öldüler. Çocuk çocukları ortada kaldı.

12 Eylül'den bu yana hep gözyaş-larını dindireceğinizi söylediniz. Ne ola-cak ölen maden işçilerinin ardından akıtılan bu gözyaşları ? Ne olacak ço-luk-çocukları ? Bir kaç gün sonra unu-tulacaklar.

Şimdi kömür işçileri, "can güvenli-ğimiz sağlanana kadar ocaklara inmi-yoruz" diyebilirler mi ? Haklarını, yaşa-ma haklarını savunabilirler mi ?

Okulda, askerlik hocası, "askerlik in-sanları ölüme götürme sanatıdır" derdi. Şu son maden ocaklarındaki patlamay-la askerlik dersi hocasının söylediği sözler arasında acaba bir bağ var mı ?

Aydın Arseven

Yüzümüze kapanan kapılar

28.2.1983 günü Thyssen firmasına iş istemek için gittim. Kapıcı içeri tele-fon ederek işçi alınmadığını söyledi. Kendisine inanmadım. Ben konuşaca-ğım dedim. Telefonu bana verdi.

Şef bana "Hangi millettensin ?" diye sordu. "Türküm" dedim. "Türlere iş yok" diye beni geri çevirdi. 22 yaşın-da bu işsizliğin sonu nereye varacak ?

Erdal Özdemir/Recklinghausen

DİSK On altı Yaşında !

DİSK'in kuruluşunun 16. yılı Batı Avrupa'da çeşitli toplan-tılarla kutlandı. DİSK'in tüm üst düzey yönetici ve görevlileri-nin idam istemiyle yargılandığı günlerde düzenlenen bu toplan-tılar, bir kutlama töreninden çok cuntaya karşı savaşım kararlı-lığının, Türkiye demokrasi güçleriyle Avrupa'daki demokrat güç ve sendikal örgütlerin dayanışmasının pekiştirildiği etkinlik-ler oldu.

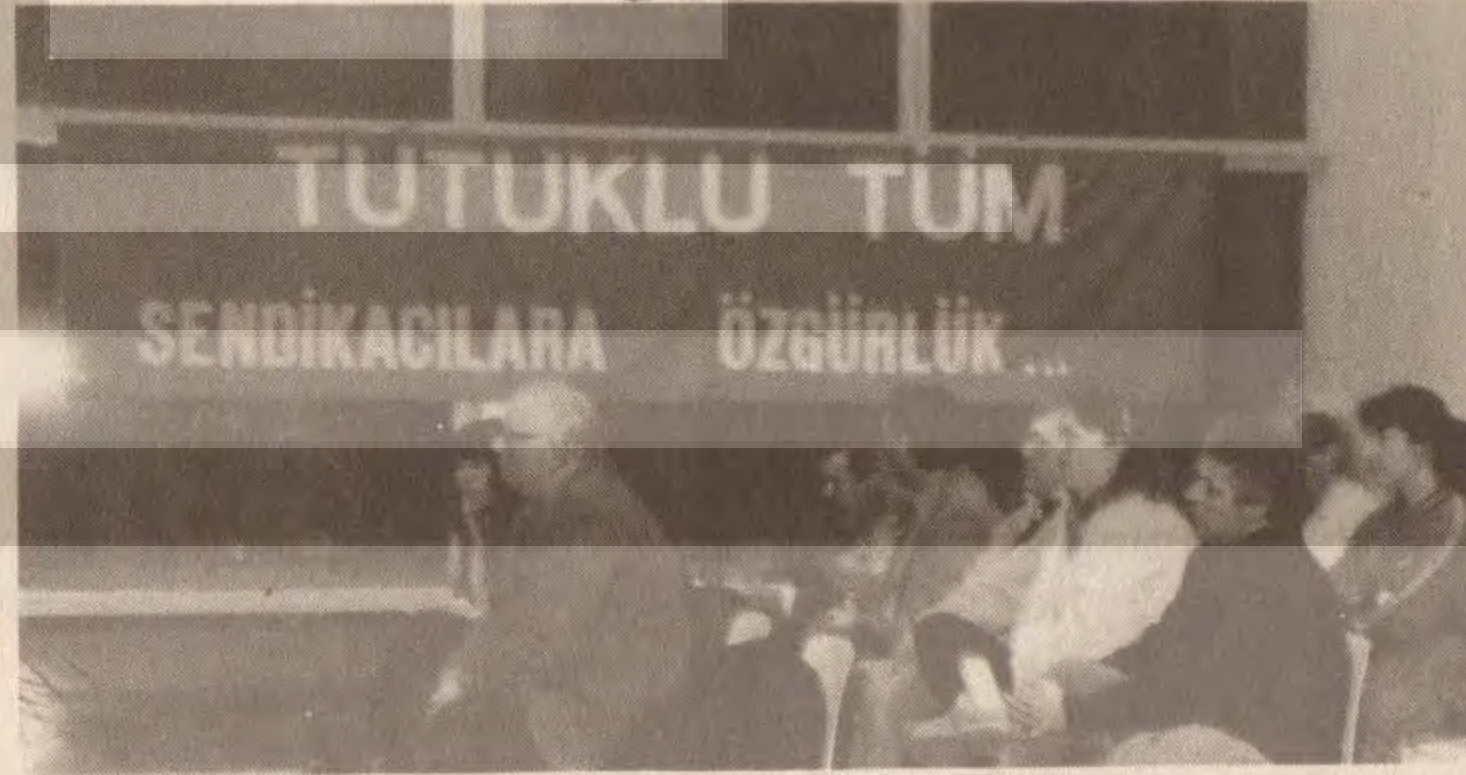
F.Almanya, Fransa, Hollanda, Belçika, Danimarka, İsveç gi-bi Avrupa ülkelerindeki kutlamaların en önemlilerinden biri de İngiltere'de düzenlenen forumdu. 14 Şubat'ta İngiltere sendika-



Londra'daki forumda konuşan DİSK'in tutuklanamamış tek Yürütme Kurulu üyesi Kemal Daysal şöyle dedi: "Kuşkusuz askeri diktatörlüğün barbarca saldırgan sonucu ülkede işçi sınıfımız 13 Şubat'ı geçmişte olduğu gibi yığınsal gösterilerle kutlamayacak. Ama bugün ve tüm Şubat ayı boyunca işçi sınıfımız, somut koşulları dikkate alarak ve tüm olanakları kullanarak fabrikalarda, mahallelerde, işçi semtlerinde, tutukevlerinde çeşitli biçimler altında 13 Şubat'ı kutlama geleneklerini sürdürecektir. Bundan hiç bir zaman kuşku duymuyoruz."



DİSK'in 16.yılı Federal Almanya'da merkezi olarak Gelsenkirchen'de bir salon toplan-tısıyla kutlandı. DİB-FAK, FİDEF, KKDK ve Kürt Halkevleri'nin ortaklaşa düzenledikleri toplantıda bu örgütlerin temsilcileri birer konuşma yaptılar. Ayrıca DKP Yönetim Kurulu üyesi Heinz Lang da Alman işçi sınıfı adına DİSK'in 16 yıllık savaşımını ve kazanım-larını kutladı ve dayanışmalarını yineledi. Tutuklu DİSK yöneticilerine özgürlük isteminin vurguyla tekrarlandığı toplantıda, faşistlerce öldürülen eski DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler'in "DİSK adı tüm ülke toprağına kazınmıştır" sözü sık sık anıldı. Toplantıyı 400'ü aşkın emekçi ve ilerici izledi.



Kopenhag'da Türkiye işçilerin en yoğun oturduğu semtlerden biri olan Ishøj'daki Dani-marka Komünist Partisi şubesi, 25 Şubat 1983'de Türkiye ile Dayanışma Gecesi düzen-ledi. "Türkiye'deki Demokrasi ve Sendikal Güçleri Destekleyelim" belgisi altındaki geceye bu bölgede yaşayan 150 Türkiye ve Danimarkalı emekçi katıldı. Gecede açış konuş-masını DKP temsilcisi Grethe Henriksen yaptı.

lar Birliği Kongresi (TUC) toplantı salonunda İngiltere Hizmet-ler ve Ulaşım İşçileri Sendikası Genel Sekreter Vekili Alex Kit-son başkanlığında toplanan forumun belgisi "Türkiye Sendikal Hareketi ve Tutuklu Sendikacılarla Dayanışma" idi. Sendika ön-derleri, ilerici parlamenterler, demokratik örgüt yöneticileri ve Türkiye temsilcilerin katıldığı foruma çok sayıda destek mesa-jı geldi. Yabancı örgüt ve güçleri temsilen şu kişiler katıldılar:

Noel Harris: Sinema ve Televizyon Tek-nikerleri Sendikası, Tudor Thomas: Büro Personeli Sendikası (APEX) Genel Sekre-teri Vekili, Hillary Barnard: Sağlık Hizmet-leri Emekçileri Konfederasyonu (COHSE) Araştırma Dairesi, Bill Deal: İtfaiyeciler Sendikası (FBU) Başkanı, H.E.Bynger: Merkezi ve Yerel Hükümetler Sendikası (NUM) Yürütme Kurulu, John M.Bloom: Ulusal Memurlar Sendikası (NUPE) Ulus-lararası İlişkiler Müdürü, Johnny Jones: Metal İşkolu Çalışanları Birleşik Sendikası (AUEW), Teknik ve İdari Kesim İşçileri (TASS) Genel Sorumlusu, Alex Kitson: Ulaşım ve Genel Hizmetler İşçileri Sen-dikası (TGWU) Genel Sekreter Vekili, Graham Allen: TGWU, Mike Walsh: Sen-dikalar Birliği Kongresi (TUC), Uluslar-arası İlişkiler Dairesi, Mary Barber: TUC Uluslararası İlişkiler Dairesi, Roland Moyle: Muhalefet Dışişleri Sözcüsü Vekili (İşçi Partisi Parlamento Grubu adına), Norman Atkinson: İşçi Partisi milletvekili, Alf Lomas: İşçi Partisi Avrupa Parlamen-tosu üyesi, Bill Barazetti: Uluslararası Ka-mu Hizmetleri ve Pen Kulüp, Nicholas Blake: Avukat, Haldane Sosyalist Avu-katlar Derneği, John Bowden: Avukat, Jane Costello: Avukat, Stelle Kavlaka: Yu-nan Kadınlar Birliği, Cam Matheson: Bi-limsel, Teknik ve İdare Personel Sendi-kası (ASTMS), Araştırma Dairesi, Nurettin Mehmet ve Derviş Başar: Kıbrıs Türk Demokrasi Derneği, Martin Plout: İşçi Partisi Uluslararası İlişkiler Dairesi, Mi-chael Seifert: Avukat, P.L.Spalding: Croy-don TUC, David Tongue: "Financial Times", Gazetesi diplomatik muhabiri.

Bu forumda, DİSK Yürütme Kurulu üyesi Kemal Daysal bir konuşma yaptı Daysal konuşmasını "Türkiye işçi Sınıfı 16 yıl önce DİSK'in kuruluşu ile sendi-kal hak ve özgürlükler savaşımında etkin bir örgütsel silahı eline almıştı. O bu sı-lahla, 16 yıl boyunca, demokrasi ve sen-dikal haklar için, sendikal birliği sağlamak için onurlu bir savaşım yürüttü. Bugün de cuntanın terörüne karşı savaşmaya devam ediyor" dedi.

Forumda Daysal'dan sonra İngiliz İşçi Partisi parlamento grubu adına Muhalefet Dışişleri Sözcüsü Vekili Roland Moyle, TUC Uluslararası Bölüm Müdürü Mike Walsh, İngiliz İşçi Partisi Avrupa Parla-man-tosu üyesi Alf Lomas, avukat John Bowden, İngiliz İşçi Partisi Parlamenter Norman Atkinson, Madencilik Sendikası Yürütme Kurulu üyesi Jack Jones, Pen Kulüp adına Bill Barazetti konuşular

Forumda, çeşitli yabancı kuruluşlardan, demokrat kişi ve politikacıardan gelen mesajlar yanında, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, Maden İş sendikası Başkanı Mehmet Karaca, Bank-Sen Genel Başkanı Metin Denizmen, Sos-yal-İş Genel Başkan Yardımcısı Zeki Kılıç, Petkim-İş Yürütme Kurulu üyesi Eşref Okumuş, Barış Derneği Genel Sek-reteri Enis Coşkun, IKD Genel Başkanı Beria Onger, IGD Genel Başkanı Ahmet Muhtar Sökücü kutlama mesajları gön-derdiler.

Paris'te bir Kürt enstitüsü kuruldu

Kürt halkının kültürel değerlerinin koru-nup geliştirilmesi amacıyla, Paris'te bir Kürt Enstitüsü kuruldu. Enstitünün onur kurulu üyeleri arasında tanınmış Kürt ya-zar, tarihçi, sanatçı ve aydınları yer alıyor.

Enstitü 27 Şubat Pazar günü Paris "Mu-tualite" salonunda zengin bir kültür günü düzenledi. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden gelip geceye katılan Kürt sanatçı ve halk oyunları ekipleri ilgiyle izlendi.

Türkiye, Irak ve Suriye Kürt örgütlerinin ortaklaşa girişimi olan Enstitü'nün açılış-ını Fransa Cumhurbaşkanı Mitterand'ın eşi yaptı. Açılışta dağıtılan bildiride, "Kökle-rinden koparılmış bir ağaç kurur, ölür. Bir halkın kökleri, dili, türküsü hikayeleri, ede-biyatı, tarihi, müziği, sanatı, yaşama tarzı, giyim-iş eğilimi ve tutkularıdır: Kısacası kül-türüdür..." deniyor.

Enstitü'nün kuruluş amaçları ise şöyle sıralanıyor:

1. Kürt halkıyla ilgili en büyük evrensel

kütüphane ve resim-foto arşivinin kurul-ması,

2. Kürdistan milli arşivinin derlenmesi, 3. Lehçelerin (Kurmanca, Soranice, Zazaca) tanıtılması ve yakınlaştırılması, 4. Kürt çocukları için okuma, edebiyat, coğrafya ve Kürdistan Tarihi kitaplarının basımı ve yayınlanması,

6. Kürt hikaye, türküsü ve fıkra derleme-lelerinin basımı, yayımı,

7. Kürtçe-Kürtçe, Kürtçe-Yabancı-Diller sözlüklerinin basımı,

8. Çağdaş ve klasik Kürt şair ve yazarla-rının eserlerinin yayımı,

9. Dünya edebiyatının Kürtçeye çevril-mesi ve yayımı,

10. Kürtler hakkındaki yabancı dillerde yayınlanmış eserlerin Kürtçeye çevrilmesi ve yayımı,

11. Kürt sanatçılarının tanıtılması (aktör, ressam, saz ve ses sanatçıları gibi).

Hollanda'da eğitim yasa tasarısı protesto edildi

(Hollanda temsilcimiz bildi-riyor- Hollanda Eğitim Bakanı Deet-man'ın Hollanda parlamentosuna sunduğu eğitim alanında kısıtlama-lar öngören yasa tasarısını protesto etmek üzere 10 Mart günü Amster-dam'da öğretmen veli ve öğrencile-rin katıldığı yığınsal bir gösteri ya-pıldı. Bu arada, hafta boyunca ülke çapında sürdürülen bir dizi protesto hareketinin yanı sıra bazı okullarda veliler tarafından işgal edildi. Geniş çapta protestolara yol açan tasarı ya-salaşırsa, okullardaki öğretmen sayı-sı azaltılacak, yabancı çocuklar için verilen yardımlar kısıllanacak, öğret-mensiz kalan çocuklar ya başka sı-nıflara aktarılacak, ya da evlerine gönderilecek.

ORTADOĞU KİTABEVİ

Brandenburgerstr. 22
4200 Oberhausen 11

Tel: 0208/66 17 43

Öykü, Roman, Şiir, Türkçe'den Almanca'ya çevrilmiş tüm kitaplar, Din, Felsefe, Politika, Sanat, Araştırma, Türkiye'den sanat dergileri Türkiye ve Almanya'da basılan tüm Türkçe çocuk kitapları, 2 dilli kitaplar

Özel sipariş alıyoruz,
UCUZ VE İNDİRİMLİ SATIŞLAR,
Katalog isteyiniz.

HEMEN ABONE OLUNUZ !..

Türkiye Postası

ABONE FİŞİ

Adı, SOYADI:

Adresi:

.....

.....

Ülkesi:

ABONE ÜCRETİNİ (Ahmet Muhtar Göbüt, Berliner Volksbank, BLZ 100 900 000, Konto Nr.: 070 43 287) HESABINA YATIRINIZ. HAVALE MAKBUZUNU ABONE FİŞİ İLE BERABER

Türkiye Postası Abone Servisi Donau Str. 1 1000 Berlin 44

ADRESİNE GÖNDERİNİZ. GAZETEMİZ DERHAL DÜZENLİ OLARAK ADRESİNİZE GÖNDERİLMEME BAŞLANACAKTIR.

Abone süresi: 6 aylık (12 sayı) 8
1 yıllık (24 sayı)

Abone bedeli :	F.Almanya	Belçika	Danimarka	Fransa	İngiltere	Hollanda	İsveç
6 aylık.....	30,-DM	600BF	120Krn	85FF	8.40£	35G	95Krn
1 yıllık.....	60,-DM	1200BF	240Krn	170FF	16.80£	70G	190Krn

8 Mart kutlamaları barış ve özgürlük gösterileri oldu

Avrupa'nın çeşitli ülkelerindeki Türkiyeli kadınlar 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlamalarına etkin biçimde katıldılar

(Avrupa muhabirlerimiz bildiriyor) -

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Batı Avrupa'da tam bir barış gösterisine dönüştü. Brüksel'deki merkezi sayılabilecek gösterilerden, Avrupa'nın en küçük kasabalarındaki kutlama etkinliklerine kadar her yerde kadınlar barış savaşımının en önde gelen savaşçıları olduklarını kanıtladılar.

BRÜKSEL

Dünya Kadınlar Günü'nün Avrupa'daki en önemli etkinliği, Avrupa başkentlerinden Brüksel'de düzenlendi. Merkezi Cenevre'de bulunan "Barış ve Özgürlük İçin Uluslararası Kadınlar Birliği" ile Belçika Ulusal Kadınlar Konseyi tarafından desteklenen uluslararası bir Konferans toplandı. ABD, Kanada, İngiltere, Fransa, Belçika, Hollanda, Türkiye, Finlandiya, Portekiz, Yunanistan, Japonya, İtalya, Norveç, İsviçre, F.Almanya temsilcilerinden oluşan bini aşkın delegenin katıldığı Konferans'ta Finlandiya eski Cumhurbaşkanı Kekkonen'in eşi Helene Kekkonen, ABD'li çocuk doktoru Spock, Fransız yazar Simon de Beauvoir gibi ünlü barış savaşçısı kadınlar, Belçika ve Hollanda parlamentolarının tüm kadın parlamenterleri, F.Alman Parlamentosu'ndan bir bölük ilerici kadın parlamenter, Uluslararası

Dünya Kadınlar Federasyonu (UDKF) ve Dünya Barış Konseyi (DBK) temsilcileri Konferans'ta hazır bulundular ya da bu etkinliği destekleyen mesajlar yayınladılar. Konferans'ta, Türkiye adına katılan IKD yöneticisi Şeyda Talu da bir konuşma yaptı.

Brüksel'deki etkinlikler 6 Mart Pazar günü 95 Amerikalı kadın barışseveri taşıyan uçağın Zaventem havaalanına inişiyle başladı. Savaş kıskırtıcılığının merkezinden gelen bu delegelerin de katıldığı gruplar, 8 Mart sabahı Brüksel'deki NATO ve Varşova Paktı üyesi ülkelerin elçiliklerini ziyaret ettiler ve silahsızlanma, barışın savunulması yönündeki dünya kadınlarının istemlerini iletiler.

Aynı gün sayıları on bini aşan ve yer yüzünün dört bir yanından gelmiş kadınlar, bu tür gösterilere alışmış ve hatta kanıksamış olan Brüksellileri etkileyen bir yürüyüş yaptılar. Batı Avrupa'ya Cruise ve Pershing füzelerinin yerleştirilmesine karşı belgilerin ağırlık taşıdığı bu renkli yürüyüşte üstlerine "Atom Silahlarını Yok Edin!", "Silahlanma Yarışını Durdurun!", "Cruise ve Pershing-2 Füzelere Hayır!" yazılmış binlerce renkli balon bir anda Brüksel göklerini kapladı.

Brüksel'deki merkezi eylemin yanı sıra, 8 Mart Avrupa'nın diğer ülkelerinde de aynı coşkuyla kutlandı.

YUNANISTAN'da, özellikle **Selanik, Larissa ve Girit'te** yapılan 8 Mart gösterileri, ülkedeki ABD üslerine karşı eylemler dizisine dönüştü. **Atina'daki** merkezi yürüyüş 10 bin dolayında kadın katıldı. Yürüyüşün zirve noktasını Kıbrıs Kadın Derneği Başkanı ile Türkiye İlerici Kadınlar Derneği Başkanı Beria Onger'in topluluğu selamlamaları oluşturdu.

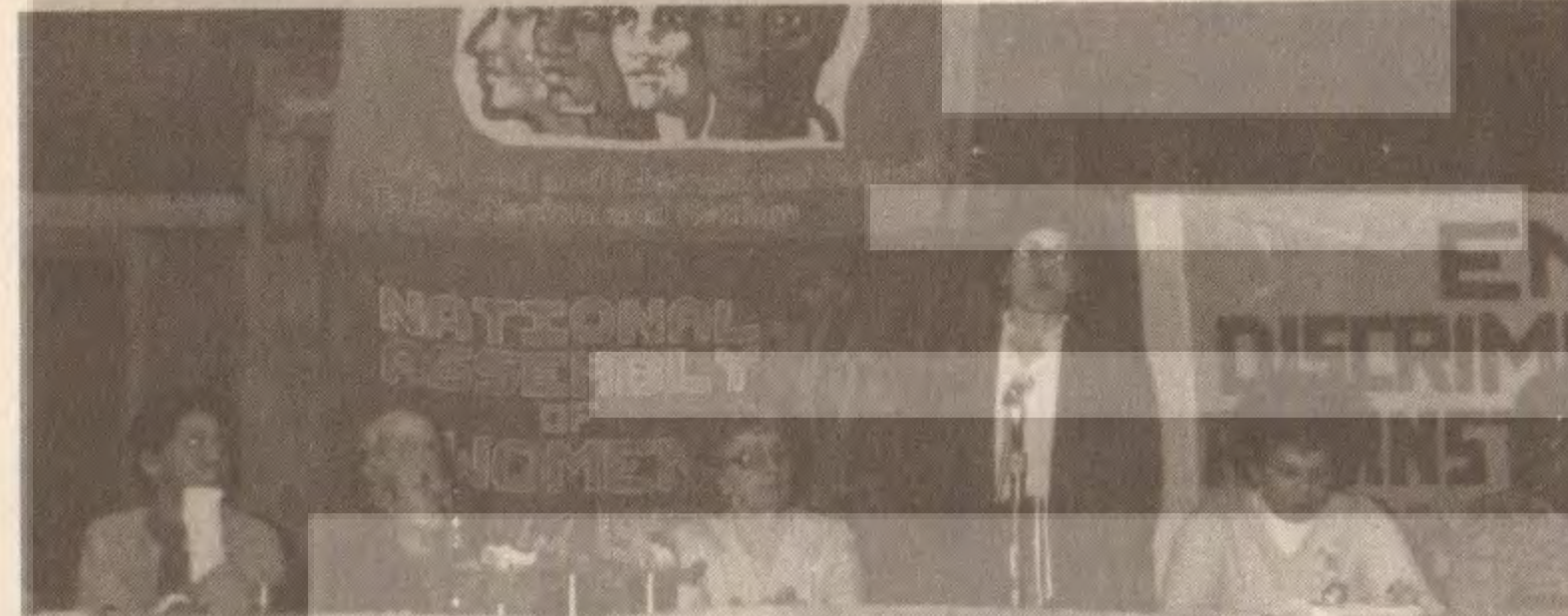
İNGİLTERE'de, **Londra'da** "İngiliz Kadın Birliği" dört gün süren bir dizi etkinlik düzenledi. Bu etkinlikler arasında yer alan 4 Mart günü toplantıya, cunta tarafından kapatılmış olan Türkiye İlerici Kadınlar Derneği Genel Sekreteri Zülal Kılıç çağrılı olarak katıldı. Kılıç'ın Türkiyeli kadınların sorunlarını ve savaşım azimlerini dile getiren konuşması büyük ilgiyle izlendi.

Brüksel: NATO merkezinde kadınlarımız barış ve özgürlük için, hakları için yürüdüler.

FRANSA'da, **Paris'te**, Türkiyeli İşçiler Birliği (FTIB) lokalinde kutlanan 8 Mart'ta, Türkiye'deki tutuklu kadınlara özgürlük istemi özel ağırlık taşıdı. FTIB Genel Başkanı'nın açış konuşmasıyla başlayan toplantıya konuk sanatçı Sümeysa Çakır saziyla ve sesiyle coşku kattı.

DANIMARKA'da, **Kopenhag'da** "İrkçılığa Karşı Kampanya" adlı örgütün kadınlar grubunun 8 Mart'ta düzenlediği toplantıda IKD Merkez Yönetim Kurulu üyesi Ayşe Coşkun; Kopenhag'da aynı gün yapılan bir başka toplantıda da Türkiyeli kadınlar adına IKD İzmir şubesi yöneticilerinden Ümrhan Germen konuştular. **Odense'de** yapılan 8 Mart kutlamasında ise Türkiyeli kadınların sorunlarını yine Ayşe Coşkun dile getirdi.

İSVEÇ'de, 8 Mart günü **Stockholm'de** düzenlenen ve üç bin kadının katıldığı yürüyüşte, Türkiyeli Göçmen Kadınlar Komitesi, "Türkiyeli Politik Kadın Tutuklularla Dayanışmayı Yükselt", "İşkenceye Son", "Cuntaya Hayır" yazılı pankartlar taşıdı. Miting alanında bir konuşma yapan komite temsilcisi, Türkiye'deki politik tutuklulara özgürlük için uluslararası dayanışmanın önemini vurguladı ve İsveç kadın örgütlerini dayanışmaya çağırdı.



IKD Genel Sekreteri Zülal Kılıç Londra'daki toplantıda Türkiyeli kadınların sorunlarını dile getirdi.

FEDERAL ALMANYA'da 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Türkiyeli ilericiler, demokratlar ve emekçi kadınlar tarafından en küçük kentlere kadar kutlandı.

Frankfurt'ta 12 Mart gecesi, iki ayrı 8 Mart kutlaması düzenlendi. Frankfurt Türk Halkevi ve Frankfurt Kürt Halkevi'nin ortaklaşa düzenledikleri, 500'ü aşkın Türk, Kürt ve Alman'ın katıldığı gecede IKD Genel Sekreteri Zülal Kılıç bir konuşma yaptı. Gecenin sonunda, toplantıya katılanlar adına, Türkiye'de ilerici kadın hareketinin yanında yer ve görev almış olan; Barış Derneği davasından ayrılarca tutuklu kalan Reha İsvan'a bir telgraf çekilmesi kararı alkışlarla kabul edildi. Telgrafta özetle şöyle denmekteydi: "Sayın Reha İsvan; senin şahsında, cuntanın zindanlarında işkence gören tüm tutuklu Türk, Kürt kadınlarının 8 Mart uluslararası kadınlar gününü kutlari. Yaşasın cuntaya baş eğmeyen kadınlarımız".

Frankfurt'ta ikinci 8 Mart kutlamasını Demokrasi İçin Birlik Frankfurt Komitesi

tesisi, Frankfurt İşçi Kültür Derneği ve Frankfurt Türkiye Gençler Birliği ortaklaşa düzenlediler. 100'e yakın davetlinin katıldığı toplantıda, cuntanın kadınlar üzerindeki baskıları protesto edildi.

Recklinghausen'da, Türk İşçi Derneği'nin düzenlediği 8 Mart kutlamasında IKD Genel Başkanı Beria Onger ve IKD Genel Sekreteri Zülal Kılıç'ın Türkiye vatandaşlığından çıkartılmaları protesto edildi. **Kaiserslautern'de** yerel DGB örgütünün düzenlediği geceye İşçi Birliği de katıldı. Gece aynı zamanda yabancı düşmanlığına karşı etkili bir eylem oldu. **Idstein'da** düzenlenen toplantıya konuk olarak Oya Baydar katıldı ve cunta yönetimi altında Türkiyeli kadınların, annelerin sorunlarını dile getirdi. **Bremen'de** de 8 Mart kutlaması Alman Sendikalar Birliği öncülüğünde gerçekleştirildi.

İşgünü olmasına rağmen kentin Markt Platz Alanı saat 17.00'den itibaren kadın emekçilerce doldurulmaya başlandı. Kadın emekçilerce doldurulmaya başlandı. Türkiyeli emekçi kadınlar kutlama gösterisine olağanüstü canlı katılarda bulundular. Schlachthof Alanı'na doğru yola çıkan yürüyüş kolunda yer alan, tüm ilgiyi üstlerinde toplayan kalabalık bir çocuk grubu Türkçe ve Almanca belgiler yazılı kartonları boyunlarına asmışlardı.



IKD Genel Sekreteri Zülal Kılıç Londra'daki toplantıda Türkiyeli kadınların sorunlarını dile getirdi.

Batıberlin: Kısa adı DFB olan Berlin Demokratik Kadınlar Birliği hem Dünya Kadınlar Günü'nü, hem de 35.kuruluş yıldönümünü bir arada kutladı. Wedding'de Hochschulbräueri'da düzenlenen toplantıya çok sayıda kadın emekçinin yanı sıra Federal Almanya, Sovyetler Birliği, Hindistan, Avusturya ve Bulgaristan kadın örgütlerinden gelen konuklarla birlikte Brüksel'deki konferansa katılan ABD'li delegeler de katıldı. Toplantıda DFB Başkanı Margot Mrozinski, Barış ve Özgürlük İçin Kadınlar Birliği ABD bölümü başkanı Ivonne Logan ve Sovyetler Birliği Kadınlar Komitesi Prezidyum üyesi Profesör Galina Andrejewa birer konuşma yaptılar.

Batıberlin Kadınlar Birliği'nin Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla düzenlediği toplantı 11 Mart günü Türk Merkezi salonunda yapıldı. 200 dolayında izleyicinin katıldığı toplantıda Nazım Hikmet'ten şiirler ve slayt gösterisi sunuldu; çocukların oluşturduğu bir folklor ekibi gösteriler yaptı.

NEWROZ AVRUPA'DA DA KUTLANDI

● Mart ayı boyunca Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde düzenlenen geleneksel Newroz gecelerini binlerce kişi izledi.

Kürt halkının geleneksel bayramı Newroz kutlamaları, Mart ayı boyunca, Avrupa'nın çeşitli ülke ve kentlerinde yığınsal toplantılarla sürdü. "Yeni Gün", anlamına gelen "Newroz", geleneği, yaklaşık 2595 yıl öncesine dayanıyor. Kürt halkının demirci ustası Kawa etrafında kenetlenerek zorba bir hükümdarın saltahtatını yıkmasının simgesi olan ulusal Newroz bayramı günümüzde siyasal bir içerik kazanarak, Kürt halkı üzerindeki zorbalığa, Kürt kültürü ve dili üzerindeki baskı ve yasaklara karşı bir direniş bayramına dönüşmüş bulunuyor. Newroz bayramının esas kutlanış günü olan 21 Mart'ın, aynı zaman-

da Dünya Irkçılıkla Savaşım günü olması, Newroz'a özel bir anlam ve içerik kazandırıyor.

Newroz gecelerinin geleneği dağlarda yakılan ateşlerdir. Mart ayı boyunca, Türkiye'de de dağlarda ve gönüllerde Newroz ateşleri yandı.

5 Mart'ta Batı Berlin'de binden fazla kişinin katıldığı toplantıda, 12 Mart'ta Köln Mülheim'da ve Bochum'da, 19 Mart'ta Münih'te ve Frankfurt'ta, 26 Mart'ta Hamburg'da yapılan Kürt, Türk ve Almanların katıldığı toplantılarda Newroz çeşitli konuşmalar ve folklor gösterileriyle kutlandı.

Karlsruhe'de atom silahlarına karşı eylem



"Biz de mahallemizin atom silahlarından arındırılmış bölge ilan edilmesini istiyoruz".

(Karlsruhe muhabirimiz bildiriyor) - Federal Almanya'nın Baden-Württemberg Eyaleti Karlsruhe kentinde bir mahallenin sakinleri bir kampanya başlatarak mahallelerini davullu zurnalı bir gösteriyle atom silahlarından arındırılmış bölge ilan ettiler. Alman ve Türkiyeli işçilerin birlikte açtıkları kampanya mahalle sakinlerinin yüzde 65'inden destek gördü. Kampanyaya gösterilen bu büyük ilgi sonunda kentin iki mahallesinde de aynı konuda kampanya başlatıldı.

Bundan bir süre önce İsveç hükümeti tarafından orta Avrupa'da atom silahlarından arındırılmış bölgeler kurulması önerisi yapılmıştı. Geçtiğimiz ay içinde Alman Demokratik Cumhuriyeti Devlet Başkanı E.Honecker İsveç'in bu önerisini tümüyle desteklediklerini açıklamış ve Federal Almanya Başbakanı Kohl'a da

bir mektup yazarak bu öneriyi desteklemesini istemiş, ancak Kohl bu öneriyi sert bir biçimde reddetmişti.

Federal Almanya'da çeşitli kuruluş ve girişimler İsveç'in bu önerisini desteklemek amacıyla evleri, kiliseleri, işyerlerini, hastaneleri, kasaba ve kentleri atom silahlarından arındırılmış bölgeler ilan ediyorlar. Bu tür girişimler CDU/CSU'nun yönettiği Schleswig-Holstein ve Baviera eyaletlerinde "devletin savunma politikasına zarar verdiği" gerekçesiyle yasaklanmış bulunuyor.

İngiltere'de 170 belediye kendi bölgelerini atom silahlarından arındırılmış bölge ilan etmiş bulunuyor. Finlandiya'da da Kuzey Avrupa'nın atom silahlarından arındırılma önerisini desteklemek üzere 2,5 milyon imza toplandı.

Münster'de Türkiye barış güçleriyle dayanışma



(Münster muhabirimiz bildiriyor) - Münster'in çeşitli semtlerinde çalışan barış komitelerinden biri olan "Frieden-Stammtisch-Kreuzviertel-Münster", mahalle barış komitesi 5. Mart günü bir birahane müzikli bir eğlence yaptı. Türkiyeli işçilerin de katıldığı gecede Türkiye Barış Komitesi ve tutuklu diğer demokratlar için 150 DM dayanışma toplandı. Türkiyeli işçiler Alman işçilerle birlikte Ostern Barış yürüyüşüne katılacaklarını bildirdiler.